12 זייטען
פּרייז 20 גראָשען
NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייער פֿאָלקסבלאַט

14-טער יאהרגאַנג | לאָדז, זונטאָג פּ' לך ב' מרחשון תרצ"ז | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | Łódź, Niedziela, 18 października 1936 | № 238

אַראַבישער טעראָר וויל נישט אויפֿהערען

טעראָריסטען דראָהען, אַז זיי וועלען זיך נישט אונטערגעבען

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

נישט קוקענדיג אויף די פֿערזיכערונגען פֿון דער אָפֿיציעלער זייט, אַז דער טעראָר האָט שוין אויפֿגעהערט און אַז די רעגירונג האָט שוין דערביי אויך נישט קיין נויטווענדיגקייט אַרויסצוגעבען ווייטערע קאָמוניקאַטען וועגען דער לאַגע, דויערן נאָך כסדר די אַראַבישע טעראָר־מעשים.

היינטיגע נאַכט (פֿון דאָנערשטאָג אויף פֿרייטאָג) האָט אַן אַראַבישע באַנדע אָנגעגריפֿען די יודישע קאָלאָניע כפר חסידים נעבען חיפה. די קאָלאָניע איז בעשאָסען געוואָרען אַ גאַנצע נאַכט. ערשט פֿאַרטאָגס איז געלונגען די יודישע קאָלאָניסטען מיט דעם אַרויסגערופֿענעם מיליטער אָפּצושטויסען די באַנדע. מצד די יודען און דעם מיליטער זענען קיין קרבנות נישטאָ. ווי עס ווערט געמאָלדען, זענען מצד די טעראָריסטען צוויי פּערזאָן פֿערוואונדעט געוואָרען.

אַן אַראַבישע באַנדע פֿון פֿינף טעראָריסטען האָט זיך היינט אַריינגעריסען אין אַן אַראַבישען דאָרף נעבען חיפה, פֿאָדערנדיג פֿון די דאָרפֿס־לייט געלד. די דאָרפֿס־לייט האָבען געשטעלט די טעראָריסטען אַ ווידערשטאַנד און דערווייל געלאָזט רופֿען פּאָליציי. אַלע פֿינף טעראָריסטען זענען פֿערהאַלטען געוואָרען.

פֿון אַראַבישע קוועלען ווערט איבערגעגעבען אַז די טעראָריסטען־באַנדעס האָבען צוגעשיקט דעם אויבערשטען אַראַבישען קאָמיטעט אַ ווענדונג מיט דער פֿאָדערונג, ער זאָל זיך ווייטער איינשטעלען פֿאַר דער ערפֿילונג פֿון אַלע עקסטרעמע פֿאָדערונגען ווייל אין געגענפֿאַל וועלען די טעראָריסטען־באַנדעס זיך נישט אונטערוואַרפֿען די אינסטרוקציעס פֿון קאָמיטעט.

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

דער אַראַבישער טעראָר הערט נישט אויף. אין דער פֿערגאַנגענער נאַכט זענען אויסגעפֿיהרט געוואָרען איבערפֿאַלען אין דער אומגעגענד פֿון תל־אביב אויף די קאָלאָניעס כפר אפרים, נחמניה, רמת הרובש, ביה־שאנן, פרדס האוצר און אַנדערע. ואַלע אָנגריפֿען זענען אָפּגעשלאָגען געוואָרען. קיינער איז נישט פֿערוואונדעט געוואָרען.

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

דער פֿיהרער פֿון די אַראַבישע טעראָריסטען על קאַאוקאַדזשי האָט אַרויסגעלאָזט אַן אויפֿרוף צו די אַראַבישע באַנדעס, אַז זיי זאָלען זיך נישט אויפֿלעזען און נישט אָפּגעבען דאָס געוועהר. נאָר זיי זאָלען עס בעהאַלטען און זיין גרייט, ווען עס וועט זיין נויטיג ווידער אויפֿצונעהמען דעם קאַמף.

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

אין דער נאַכט פֿון פֿרייטאָג אויף שבת איז אַן ענגלישער מיליטערישער פּאַטרול אָנגעגריפֿען געוואָרען דורך אַן אַראַבישער באַנדע נעבען עכו. אין רעזולטאַט פֿון בלוטיגען צוזאַמענשטויס זענען 1 ענגלישער אָפֿיציר און 1 ענגלישער זעלנער פֿערוואונדעט געוואָרען.

עס זענען תיכף אַלאַרמירט געוואָרען מיליטערישע פֿערשטאַרקונגען און אַעראָפּלאַנען, וואָס האָבען פֿערטריבען די טעראָריסטען, דערביי זענען דריי טעראָריסטען שווער פֿערוואונדעט געוואָרען

לויט אַן אָפֿיציעלען קאָמוניקאַט פֿון דער רעגירונג האַנדעלט עס זיך דאָ אין אַ גרופּע דרוזען, וואָס זענען אַריבער די גרעניץ ביי סיריען, און בעפֿאַלען דעם ענגלישען מיליטערישען פּאַטרול. מיט דעם אַראַבישען טעראָר זאָל דער איבערפֿאַל נישט האָבען קיין שום שייכות.

טרויעריגער אינצידענט אין תל-אביב

פֿערוואונדעט 2 אַראַבער — 18 יודען אַרעסטירט

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

אין תל־אביב זענען היינט פֿערוואונדעט געוואָרען צוויי אַראַבער. איינער פֿון זיי שווער. עס ווערט געפֿיהרט אַן אויספֿאָרשונג. קיינער איז נישט אַרעסטירט געוואָרען.

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

18 יונגעלייט זענען היינט אַרעסטירט געוואָרען אין תל־אביב אין שייכות מיט דעם אינצידענט, בעת וועלכען עס זענען פֿערוואונדעט געוואָרען 2 אַראַבער. דער תל־אביב'ער שטאָט־ראַט האָט אַרויסגעלאָזט אַן אויפֿרוף אין וועלכען ער דריקט אויס בעדויערן צוליב'ן אינצידענט.

דער אַראַבישער אויבערשטער ראַט האָט איבערגעשיקט אַ פּראָטעסט צו וואוקאָפּ'ן אין שייכות מיט דעם ענין. ער האָט אויך אַרויסגעשיקט אַ פּראָטעסט־דעפּעשע צו די אַראַבישע קעניגען.

—*×*—

נאָך נישט בעשטימט דעם טערמין

ווען די קעניגליכע קאָמיסיע וועט אָפּפֿאָהרען קיין ארץ-ישראל

לאָנדאָן, 17 (יט"א טעל.)

ווי יט"א דערוויסט זיך, איז נאָך נישט בעקאַנט דער טערמין, ווען די קעניגליכע קאָמיסיע וועט אָפּפֿאָהרען קיין ארץ־ישראל. מען גלויבט אָבער, אַז פֿאַר נאָוועמבער וועט דאָס זיכער נישט געשעהן.

שוידערליכער מאָרד אין אַ דאָרף פֿון קעלצער קרייז

אויסגעמאָרדעט אַ יודישע פֿאַמיליע פֿון 5 פּערזאָן

קעלץ (יט"א). אין דער נאַכט פֿון דאָנערשטאָג אויף פֿרייטאָג איז אין דאָרף סטאַווי היגער יענדזשעיאָוו אויף אַ בעסטיאַלישען אופֿן אויסגעמאָרדעט געוואָרען אַ יודישע פֿאַמיליע. עס זענען דערהרגעט געוואָרען דער סוחר משה שמולעוויטש, זיין פֿרוי און אַלטע מוטער, זיין קוזינע און אַ יודישער לעהרער, וואָס זיין נאָמען איז נאָך נישט פֿעסטגעשטעלט געוואָרען. אויפֿ'ן אָרט פֿון טראַגישען געשעהעניש איז אַרויסגעפֿאָהרען אַ פֿאָרשטעהער פֿון דער וואָיעוואָדישער פּאָליציי־קאָמענדע.

קעלץ, 17 (טעלעפֿאָניש)

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט די מערדער פֿון דער יודישער פֿאַמיליע שמולעוויטש אין דאָרף סטאַווי. די מערדער זענען דערקענט געוואָרען דורך דעם 12־יעהריגען יעקב שמולעוויטש, וועלכער איז לעבעדיג געבליבען. די נעמען פֿון די אַרעסטירטע מערדער ווערען נאָך געהאַלטען בסוד. דאָס זאָלען זיין יונגע פּויערים פֿון דער אומגעגענד, איבער וועלכע דער המון האָט נאָך זייער אַרעסטירען געוואָלט אויספֿיהרען אַ לינטש־געריכט. די פּאָליציי האָט זיי אָבער אַרויסגעראַטעוועט. אַ טאָג פֿאַר'ן מאָרד זענען זיי צוויי מאָל געווען אין געוועלב פֿון די שמולעוויטשעס. דעם העסליכען מאָרד האָבען זיי אויסגעפֿיהרט צוליב דער מורא, אַז מען זאָל זיי נישט דערקענען. לויט די ווערטער פֿון דעם לעבעדיג געבליבענעם שמולעוויטש'ן האָבען די מערדער בעקומען דריי מאָל אויסלייז־געלד.

וואָס איז געשעהען אין דאַנציג?

נאַצי-פּאָגראָם פֿון קאַטאָליקען און יודען

לאָנדאָן (יט"א). די ענגלישע פּרעסע ברענגט פֿאָלגענדע איינצעלהייטען וועגען די נעכטיגע נאַצי־אָנפֿאַלען אין דאַנציג אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קאַמף פֿון היטלעריסטישען סענאַט געגען דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי.

חוץ די אָנפֿאַלען אויף סאָציאַליסטען האָבען די נאַצי־כוליגאַנעס אויך אָרגאַניזירט עטליכע אָנפֿאַלען אויף קאַטאָליקען און יודען. אין איין פֿאַל האָבען די נאַציס צושלאָגען קאַטאָליקען, בעת זיי זענען געווען פֿערזאַמעלט אין דער קירכע. 15 קאַטאָליקען זענען פֿערוואונדעט געוואָרען און פֿיר פֿון זיי זענען שווער־פֿערוואונדעט. מ'האָט זיי געמוזט אָפּפֿיהרען אין שפּיטאָל. אויפֿ'ן גאַס האָבען דאַן די כוליגאַנעס איינגעאָרדענט אַ געיעג אויף יודען און פֿערוואונדעט 16 יודען. איינעם פֿון זיי, אַ שווער־פֿערוואונדעטען, האָט מען געבראַכט אין שפּיטאָל.

אַרעסטירט דעם פֿיהרער פֿון די דייטש-נאַציאָנאַלע אין דאַנציג

און פֿערמאַכט אַלע סאָציאַליסטישע לאָקאַלען

דאַנציג, 17 (טעלעפֿאָניש)

די דאַנציגער פּאָליציי האָט אַרעסטירט דעם פֿיהרער פֿון די דייטש־נאַציאָנאַלע ד"ר בלאַוויער, פֿאַר פֿערשפּרייטען ידיעות, וואָס קענען שאַדען ברענגען דעם אויטאָריטעט פֿון דער פֿריישטאַט.

דאַנציג, 17 (טעלעפֿאָניש)

די דאַנציגער פּאָליטישע פּאָליציי האָט צוגענומען פֿון די ביוראָס פֿון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי ווי אויך פֿון אַלע סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס, אַלע אַקטען, קאַרטאָטעקען און האָט פֿערחתמעט אַלע לאָקאַלען.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער פֿאָטער, שוויגערפֿאָטער, גרויספֿאָטער, אורגרויספֿאָטער און אָנקעל

נ"ע נתן דוד בן ר' לייב ז"ל עטנאָ

(בירגער פֿון דער שטאָט לאָדז) אין עלטער פֿון 67 יאָהר.

די לוי' קומט פֿאָר היינט, זונטאָג, ב' מרחשון תרצ"ז (ד. 18 אָקט. 1936)
1 אַ זייגער בייטאָג פֿון טרויער־הויז, צלעג 1-טער מאַי 39, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפֿטרויערנדע פֿאַמיליע

טאָג - טעגליך

די בעלגישע איבעראַשונג

די רעדע, וואָס דער בעלגישער קעניג לעאָפּאָלד דער דריטער האָט געהאַלטען אויף אַ זיצונג פֿון מיניסטער־ראַט, האָט אַרויסגערופֿען אַ גרויסען טומעל אין דער וועלט. דער קעניג האָט נעמליך ערקלערט, אַז בעלגיען וועט צוריקקעהרען צו איהר פּאָליטיק פֿון נייטראַליטעט. ווי בעוואוסט איז בעלגיען ביז צו דער גרויסער וועלט־מלחמה געווען נייטראַליזירט. עס האָט געהייסען, אַז אין פֿאַל פֿון אַ מלחמה צווישען די אייראָפּעאישע מלוכות בלייבט בעלגיען נייטראַל און קיינער פֿון די צדדים האָט נישט דאָס רעכט צו בערעהרען די בעלגישע נייטראַליטעט.

דייטשלאַנד האָט זיך אָבער ווייניג גערעכענט מיט דעם נייטראַליטעטס־אָפּמאַך און די דייטשע אַרמעען זענען אַריין קיין בעלגיען האַנדעלנדיג אַזוי אַרום לייכטער צו קומען צוצוקלאַפּען פֿראַנקרייך. דער ראַזיגער ברוך פֿון דער בעלגישער נייטראַליטעט איז אויך געווען די דירעקטע סיבה פֿון ענגלאַנדס אַריינטרעטען אין דער מלחמה.

איצט וויל בעלגיען צוריקקעהרען צום צושטאַנד פֿון פֿאַר 1914. דאָס הייסט, אַז אַלע מלוכות זאָלען גאַראַנטירען איהר נייטראַליטעט, זי אָבער זאָל אין פֿאַל פֿון אַ קאָנפֿליקט, למשל, צווישען פֿראַנקרייך און דייטשלאַנד, צו גאָרנישט זיין פֿערפֿליכטעט. זי זאָל הייסט עס, אין אַזאַ פֿאַל נישט זיין מחויב קיינעם צו קומען צו הילף און בלייבען נייטראַל.

אויב נאָך דער לעקציע פֿון 1914 קען מען אין בעלגיען גלויבען, אַז דאָס מיליטערישע דייטשלאַנד וועט, בעת אַ מלחמה מיט פֿראַנקרייך, אָפּהיטען די בעלגישע נייטראַליטעט און עס וועט זיך נישט איבערחזר'ן די געשיכטע פֿון 1914, דאַן איז עס דער בעסטער בעווייז, אַז די היסטאָרישע השפּעות זענען דאָרט זעהר שטאַרק.

די נייע טאַקטיק פֿון דער בעלגישער רעגירונג, איז פֿאַר פֿראַנקרייך, וועלכע האָט געגלויבט צו האָבען אין בעלגיען אַ מיליטערישען פֿערבינדעטען, אַן אומאָנגענעהמע איבעראַשונג.

ש.

אונזער וואָרט

דער מאָדערנער בלבול

א יודישע סטודענטקע איז אין וואַרשאַ פֿערמשפּט געוואָרען אויף צוויי חדשים אונבעדינגטען אַרעסט, דערפֿאַר, ווייל זי זאָל בלומרשט האָבען בעלידיגט דאָס פּוילישע פֿאָלק.

אין די מאָטיוועו צום פּסק־דין האָט דער ריכטער צווישען אַנדערן בעטאָנט, אַז ווען אפילו די אָנגעקלאָגטע האָט נישט פּרובירט געהאַט דירעקט צו בעלידיגען דאָס פּוילישע פֿאָלק, איז אָבער געווען אַן עווענטואַליטעט דורך דעם, וואָס זי האָט די ווערטער אַרויסגעזאָגט אויפֿן אַדרעס פֿון סטודענטען — פּאָלאַקען.

דאָס איז שוין נישט דאָס ערשטע מאָל, וואָס יודען ווערען אָנגעקלאָגט אין בעלידיגען דאָס פּויליש פֿאָלק, עס זענען שוין געפֿאַלען אפילו גאַנץ שווערע אורטיילען צוליב די דאָזיגע בעשולדיגונגען.

און עס קומט אויס זעהר מאָדנע, וואָס דאָס פֿאָלק וועלכעס ווערט אין דער וועלט אַממייסטען בעלידיגט און ערנידריגט דאַרף זיך כסדר פֿערענטפֿערן פֿאַר וועלכע חטאים. דאָס פֿאָלק וואָס איז זיך גאַנץ גוט בעוואוסט פֿון זיין שוצלאָזיגקייט אין דער וועלט, ווערט אָנגעקלאָגט און געמשפּט פֿאַר בלומרשטע אַנ־חוסיווע אַרויסטרעטונגען.

דאָס, וואָס עס קומט פֿאָר אין גרויסען, געשיכטליכען מאַסשטאַב מיט'ן יודישען פֿאָלק, שפּיגעלט זיך אָפּ אין דעם גורל פֿון יחידישען יחיד. די אַנטיסעמיטען מכל המינים בעשולדיגען דאָס יודישע פֿאָלק און וועלט־פֿערשווערונג און אַטענטאַט אויף דער מענשליכער קולטור און ציוויליזאַציע און אין אַלדאָס ביין.

און — שטענדיג וועלען זיך געפֿינען אַ פּאָר עדות וואָס זענען גרייט צו שווערען, אַז דער יחיד — חשר יחיד בעלידיגט דאָס פֿאָלק, צווישען וועלכען ער וואוינט.

דער דאָזיגער בלבול איז לעצטענס געוואָרען שטאַרק מאָדערן. אין אַ סך פֿאַלען איז די אָנגעקלאָגטע געלונגען אויפֿצוווייזען די אונבעגרינדעטקייט פֿון דער בעשולדיגונג — אין אַנדערע פֿאַלען מכריע געווען די ערקלערונגען פֿון די „עדות".

פּ.

פעלאַ ראַבינאָוויטש
בערעק ערעלסבערג

האָבען חתונה געהאַט
לאָדז אין אָקטאָבער 1936.

צו דער חתונה פון אונזער ליבע טאָכטער, שוועסטער און שוועגערין

פעלאַ ראַבינאָוויטש

מיט ה׳

בערעק ערעלסבערג

ווינשען אַ הערצינען מזל־טוב
און אַ גליקליכע צוקונפט

פאַמיליע ראַבינאָוויטש,
פאַמיליע וויינטרויב
און פאַמיליע זאַנאַבענד.

דעם הארציגסטען דאַנק דעם

ד״ר הענריק ראַקאָווסקי

Traugutta 5

פאַר אויסקורירען מיין פרוי פון דער שווערער לעבער־קראַנקהייט, און ווינש איהם ערפאָלג אין זיין ווייטערדיגער פראַקטיק.

דוד בייגעלמאַן.

אכטונג, לאָדזשער צבֿים!
הכשרים

אויפ׳ן חודש מרחשון וועט איהר בעקומען אין ראַבינאַט פון היינט אָן ביז מיטוואָך יעדען טאָג פון 11 ביז 2 אַ זייגער. גלייכצייטיג ווערט איהר געוואָרענט נישט צו האַלטען קיין עופות אהנע פלאָמבעס **כשר**. אימפאַלס מען וועט דאָרט טרעפען עופות אָהן פלאָמבעס, וועט די יאַטקע ווערען גע׳אסר׳ט.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות.

גן־הילדים

של החברה **ליסוד בתי ספר עבריים**
בלודז, בלצנסקה 35 תלפון 245־36
מתקבלים ילדים וילדות בגיל מ 4—6 שנה. המועד מרוח — ערוך יפה — מרפסת — גנים.
בכל יום התעמלות. בחוץ חלק לסה.

תלמוד־תורה ביי „פועלי אגודת ישראל“

זגערזשער 41.

היינט זונטאָג, א׳ פרשת לך, דעם 18/X ד. י. קומט פאָר

אַ חנוכת־הבית־פייערונג
פון ביידע לאָקאַל

מיט פאָלגענדען פראָגראַם:

1־טער טייל: 5 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין דער באַלוטער שוהל זגערזשער 27, 1) ערעפענונג, 2) געזאַנג פון אַלטשטעטישן חזן ה׳ ווינאָגראַד מיטן כאָר אונטער לייטונג פון פראָפ. י. זאַקס, 3) בעגריסונגען, 4) רעדעס פון די בעסטע פועלי־רעדנער.

2־טער טייל: 8 אָוונט אין דער תלמוד־תורה זגערזשער 41 1) איבערשניידען דעם באַנד דורכן פרעזעס מינצבערג, 2) געזאַנג פון דערמאָהנטען כאָר, 3) רעדעס פון ה׳ לאַנדצבערג, ד״ר שלאָסער, ה׳ צעדערבוים און אַנד. 4) שלום.

די ווייבער־שוהל איז רעזערווירט פאַר פרויען.

דער קאָמיטעט

צהרען־פרעזעס שלמה פרידמאַן, פרעזעס נתן ליסווין קאַסיר מאיר צודקעוויטש, שמואל חיים ברענער.

איילט אלע
אין דער גליקליכער קאָלעקטור פון

I. H. LITTMAN

Piotrkowska 32, tel. 144=72 i 244-69

דורך אונז פיהרט דער וועג צו געווינען דעם

1.000.000 זל. (מיליאָן)

נעהמט אנטייל אין די אויסערגעוועהנליכע שאַנסען פון דער 37־טער מלוכה־לאָטעריע, וואָס די געווינסטען דערגרייכען ביז

25.000.000 זל.

און קויפט זאָפאָרט אַ לאָס אין אונזער בעריהמטער קאָלעקטור, וואו טויזענדער שפּילער זענען שוין רייך געוואָרען.

אָט איז אַן אויסצוג פון אונזערע געווינסטען:

300.000 זל. אויף נ׳ 26014		**300.000** זל. אויף נ׳ 42630	
50.000	101750 „ „ „	50.000	144482 „ „ „
15.000	95652 „ „ „	15 000	36938 „ „ „
15.000	138923 „ „ „	15 000	182813 „ „ „
10.000	12087 „ „ „	10 000	5685 „ „ „
10 000	74729 „ „ „	10.000	25227 „ „ „
10 000	74736 „ „ „	10.000	25230 „ „ „
10.000	74742 „ „ „	10 000	42615 „ „ „
10.000	113580 „ „ „	10.000	51815 „ „ „
10.000	136222 „ „ „	10 000	60939 „ „ „

10.000 זל. אויף נומער 126444

און פיל, פיל אַנדערע געווינסטען צו 10, 5, 3 און 2 טויזענד זל.

די ציהונג פון דער 37־טער לאָטעריע הויבט זיך שוין אָן דעם 22־טען ד. ח.

אכטונג, פאַרבען־הענדלער!

עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז דאָס בעוואוסטע פאַרבען־געשעפט א. פ.

„ל. ה. בערגער“

לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39

איז ווידער געעפענט און עמפפעהלט זיך די געעהרטע לאָדזער און פראָווינצער קונדשאַפט.

ד״ר ל. שיפּמאַן

צוריקגעקעהרט
64 זאַכאָדניאַ 64
טעל. 106־72
פראָנט 2־טער שטאָק.

היינט, זונטאָג, 8.45 אָוונט קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל פון דער אָרגאַניזאַציע, שרודמיעסקאַ 29

אַ פאָרלעזונג

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע
אין לאָדז, שרודמיעסקאַ 29

• פון •
רעד. מ. גראָס־צימערמאַן
א.ד.ט. דאָס וועלט־יודענטום איז ענטשיידונגס־קאַמף
„איינגאַנג פריי“

אַרבייטסגעבער אויפמערקזאַם!

מיר מעלדען, אַז דער קבוץ „הסולל“ זאַמענהאָף 13 האָט זיין געהילפס־טעלעפאָן געביטען אויף אַן אייגענעם טעלעפאָן

נומער 22992.

וויכטיג פאַר פאַבריקאַנטען!
און האַנדווערקער

שווייסונגען, מאַשינען־טיילען און רעפּאַראַטורען פיהרט אויס ביליג די מעכאַנישע שלאָסעריי

י. רעדער
11 ליסטאָפּאַדאַ 11/13
(רוג זיעבאַרטיא)

Dr. med. LEON FAMILIER

אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6. שערפּיען 37 בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

DR. MED. **H.**
Różaner

הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אָן פון 9—1 פאַרמ. און פון 5-9.

Dr.
Wajnberg

ספעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126־02
נעמט אָן פון 9־10 פריה, 3־5 און 8־9 אָוו.

Dr. med.
J. Nadel

ספעציאַליסט פון עקזעמע־ און פראָסטען־קראַנקהייטען
אָגרודזשענאַ 4, טעל. 228־92.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.
דער לעטשניצע בזשעזשינער 11
אין פון 12 ביז 1 ביטאָג.

אכטונג

100־טער מענשען

האָבען זיך שוין איבערצייגט, אַז די בעסטע

היגיענישע טאַפּטשאַנעס,
מאָועטקעס און מאַטראַצען

ווי אויך פערשידענע טאַפּעציר־אַרבייט קענען נאָר צו בעקומען אין דער 1־טער לאָדזער ווערקשטאַט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאַפּטשאַנען און מאַטראַצען

„ZURMA“

אינה. ל. מרוז
Łódź, Cegielniana 58
telefon 178-21.
סאָליד און פּינקטליכע אויספיהרונג!

ווילסטו פּערקויפען אַ ניימאַשין

און ערצילען דעם העכסטען פּרייז?

ווענד זיך צו

Skład maszyn do szycia
Singer i Lachman
Łódź, Zydowska 2,
telefon 246-73.

Dr. med. ŁASKI

2 פּאָלודניאָוואַ
צוריקגעקערט

אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 9 ביז 11 און פון 3 ביז 7 אָוו.

Dr. med.
M. GLAZER

ספעציאַליסט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אָן פון 12—2 מיטאָג און פון 7 ביז 8.30 אָוונד.
זונטאָג און חגאות פון 10—12 ביטאָג.

די יודישע דעמ. פאָלקס־פּאַרטיי

פאָדערט אויף אַלע חברים און סימפאַטיקער אַנטייל צו נעהמען אין דער אויפדעקונג פון דער מצבה פון אונזער טראַגיש־אומגעקומענעם חבר

קוש יעקב גליצענשטיין ז״ל

וואָס קומט פאָר היינט, זונטאָג 11 פרי אויפן בית־החיים

דער ראַט פון דער לאָדזער אָרג.
פון דער יוד. דעמ. פאָלקס־פּאַרטיי

הזכרה.

היינט זונטאָג, ב׳ מרחשון 18/X, אום 11 אַ זייגער קומט פאָר אויף דעם בית־עולם די ענט־הילונג פון דער מצבה און אַ הזכרה צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונז״ר געוועזענעם פערוואַלטונגס־מיטגליד

נ״ע יצחק יעקב אָלשעווסקי

צו וועלכען מיר לאַדען איין אַלע מיטגלידער, בעקאַנטע און קרובים

די פערוואַלטונג פון „מחזיקי חולים“
דאָווּבאָרטשיקוב 28
די גבאים פון בית התפלה „בית שמואל“

גאַרדינען

קאָפּעס, שטאָרען און טישטיכער
אין אַ גרויסע אויסוואַהל עמפפעהלט

M. Goldbart

Piotrkowska 62, tel. 135-35.

אכטונג, לאָדזער

וואורשט־פאַבריקאַנטען

איהר ווערט אויפגעפאָדערט

נישט צו נוצען הויט וואָס איז אהן פלאָמבעס כשר

עס וועט שטרענג קאָנטראָלירט ווערען און דער וואָס מען וועט ביי איהם טרעפען הויט אָהן פלאָמבעס וועט ווערען געאַסרט.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות.

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס דער

פאַמיליע גוטערמאַן

צוליב׳ן טויט פון אונזער געאַכטעטען **שעף**

נ״ע גוטמאַן
גוטערמאַן

דאָס פערסאָנאַל
פון דער פירמע „גוטערמאַן“
ישראל קושינסקי, ירחמיאל יוזעפאָוויטש, וואָלף גוטערמאַן
חנה מינקאָווסקי, Manske,
Lubke, Ida, Rychterowa.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס

ה׳ ברוך ביימאַן

פרעזעס פון ראַדאָמער הילפס־געזעלשאַפט

צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכע פרוי

גיטל נ״ע
(געבוירען ווישליצקאַ)

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. **די פערוואַלטונג**
פון דער ראַדאָמער הילפס־געזעלשאַפט.

אכטונג
צייטונג־פערקויפער

דערמיט מעלדען מיר דאָס עס קומט פאָר

אַ פערזאַמלונג

פון אַלע צייטונגס־פערקויפער מיטגלידער און נישט־מיטגלידער דעם 20/X 7 אָוו. אין פעראיין פילסודסקיעגאָ 66.

טאָג־אָרדנונג: די לאַגע אין פאַך און די פראָצענטער פון דער פאָלקס־צייטונג.

מיט אכטונג די פערוואַלטונג

Dr. med.
J. GOLDBERG

ספעציאַליסט פאַר אויגען־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Śródmiejska 20, tel. 186-13.
נעמט אָן פון 11—1 און פון 7—8 אָוונד

DR.
Daniel Kon

STERLINGA 5, tel. 228-08
אינערליכע און נערווען־קראַנקהייטען
עלעקטראָ־טעראַפּיע
נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד.

אויערען, נאָז און האַלז
און לונגען־קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. RAKOWSKI

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127־81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוזאַמען אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9־2 און פון 4־8 אָוונט)

ביי דער קליניק איז טעטיג

אַ רענטגען־קאַבינעט

פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

צווישען פראנקרייך, ענגלאנד און בעלגיען

קומט פאר א מיינונגס־אויסטויש וועגען דער בעלגישער נייטראליטעט

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

צווישען לאָנדאָן, פּאריז און בריסעל קומט פאר א לעבהאפטע מיינונגס־אויסטויש וועגען דער לאגע, וואס איז געשאפען צוליב דער דעקלאראציע פון בעלגישען קעניג וועגען דער נייטראליטעט. די אויפקלערונגען וואס זענען געמאכט איבערגעגעבען געוואָרען דורך דעם בעלגישען אמבאסאדאר אין לאָנדאָן, זענען אין די לאָנדאָנער רעגירונגס־קרייזען אָפּגעשאצט געוואָרען פאר נישט גענוגענד צוליב, וואס מיניסטער אידען האט זיך געווענדעט צו דער בעלגישער רעגירונג וועגען דערגענצונגס־אויפקלערונגען.

פּאריז, 17 (ספּ. טעל.)

פון בריסעל מעלדעט מען, אז דער אויסערן מיניסטער ספּאאַק האט אין א רעדע, וואס ער האט געהאלטען, ערקלערט, אז דער באשלוס פון דער רעגירונג אין דער נייטראליטעטס־פּאָליטיק איז אנגענומען געוואָרען דורך דעם גאנצען פאלק. די פּאָליטיק פון דער רעגירונג שטרעבט אויפצוהאל־ טען די איינהייט פון בעלגיען, פארטיידיגען איהר פרייהייט און שלום. צום סוף פון זיין רעדע האט דער אויסערן מיניסטער ספּאאַק ערקלערט, אז בעלגיען קען נישט וועלען קיין אַפּעראציע געביט, אדער אדורכמארש געביט פאר פרעמדע מיליטער.

קאנפערענצען פון פּרעמיער בלום

פּאריז, 17 (ספּ. טעל.)

פּרעמיער בלום האט געמאכט אָפּגעהאלטען א פערהאנדלונג מיט די מיניסטארען, וואס געהערען צו דער פראנצויזישער ארבייטס־קאנפעדעראציע, אויף וועלכער עס זענען ארומגערעדט געוואָרען די לעצטע פּאָליטישע געשעהענישען אויפן אינטערנאציאנאלען געביט און קודם כל די באציהונגען צווישען דער פראנצויזישער סאציאליסטישער פארטיי און די בעל־ גישע סאציאליסטען, וועלכע, וואס אנ'אמת אין פער־ שיידענע באדינגונגען, באשטייליגען זיך אין די רעגירונ־ גען פון ביידע לענדער.

ווינסטאָן טשערטשיל וועגען דער רעדע פון בעלגישן קעניג

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

ווינסטאָן טשערטשיל האט געמאכט אין אָוועטד געהאלטען א רעדע אין עפּינג. דער רעדנער האט קאָ־ מענטירט די ערקלערונג פון בעלגישען קעניג. טשער־ טשיל האָפט, אז די רעדע פון קעניג לעאָפּאָלד איז גיכער אַן'אויסדרוק פון דער טיפער באאונרוהיגונג פון בעלגישען פאלק, ווי א פּרינציפּיעלע פּאָליטישע רעציזיע. אויב די אינאָפּהענגיגקייט און אומבעריהר־ ליכקייט פון בעלגיען דארף גאראנטירט ווערען, קען דאס טון נאר ענגלאנד און פראנקרייך, ווירקענדיג צוזאמען און שטיצענדיג זיך אויף דעם טאנצען מאָ־ ראלישען און מאטעריעלן אויטאריטעט פון דער פעלקער־ליגע.

דער בירגערמייסטער פון לאנדאן

פאדערט אנצונעהמען ענערגישע שריט געגען די פאשיסטען

לאָנדאָן, 17 (יט"א טעל.)

דער פאָרזיצענדער פון לאָנדאָנער שטאָט־ראַט הערבערט מאָריסאָן, האט זיך געווענדעט מיט א בריף צום אויסערן־מיניסטער סיימאָן, אז די רעגי־ רונג זאָל אָננעהמען ענטשידענע שריט געגען די פאשיסטען.

ער האט אויך פערלאַנגט, אז סיימאָן זאָל אויפנעהמען אַ דעלעגאַציע פון דער לייבאָר־פאַרטיי.

מיניסטער סיימאָן האָט געהאַט אַ געשפּרעך מיט'ן קעניג ווי אויך מיט מאַקדאָנאַלדן. דער מי־ ניסטער האָט אויסגעדריקט דעם הסכם אויפצו־ נעהמען אַ דעלעגאַציע פון דער לייבאָר־פאַרטיי.

קאנפערענץ פון „הדסה“ אין אמעריקא

ניו־יאָרק, 17 (יט"א טעל.)

זונטאָג ,דעם 18־טען קומט פאָר אַ צוזאַמענ־ פאָהר פון הדסה. צום צוזאַמענפאָהר קימען 2000 דעלעגאַטען. עס זענען אָנגעקומען בעגריסונגען פון מאַקדאָנאַלד'ן, ווייצמאַנען, אוסישקין א. אַנד.

בעדואינער געשאנקען שטייערן

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

לויט אַ פערארדנונג פון הויך־קאָמיסאַר זע־ נען געשאָנקען געוואָרען די בעדואינער פון באַר שבע זייערע שטייערן אין דער הויך פון 7000 פונט. אַלס מאָטיוו איז אָנגעגעבען געוואָרען די טרו־ קעניש, וואָס האָט געהערשט.

שפאנישע פאשיסטען מוראדיג געפייניגט 13 יודען

און 6 פון זיי דערשאסען

פּאַריז, 17 (יט"א טעל.)

אין דער פראַנצויזישער צייטונג „עוור“ איז פערעפענטליכט אַ מיטטיילונג פון אַ פּליט פון הו־ עסקאַ, וועלכע טיילט מיט, אַז אין סאַראַגאָסאַ האָבען די אויפשטענדיגע אַרעסטירט 13 יודען און 6 פון זיי שפּעטער דערשאָסען. די אַרעסטירטע האָט מען אין גאַרנישט חושד געווען און אין גאָר־ נישט בעשולדיגט. מען האָט זיי אָפּגעפיהרט אין באַראַקען אין צפון'דיגען טייל פון שטאָט און זיי דאָרט מורא'דיג געפייניגט. פון אייניגע דערשאָ־ סענע זענען אפילו בעקאַנט די נעמען.

פראנקרייך אומצופרידען מיט'ן דייטשען ענטפער צו ענגלאנד

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

די פּאַריזער פּאָליטישע קרייזען דריקען אויס די פערוואונדערונג, וואָס דער דייטשער ענטפער אויף דער בריטישער נאָטע וועגען דעם דייטשען אַקטיוו אין דער קאָנפערענץ פון די לאָקאַרנאָ־מלוכות איז געהאַלטען געוואָרען בסוד פאַר דער פראַנצויזישער רעגירונג. די פראַנצויזישע רעגירונג איז וועגען דעם אינפאָרמירט געוואָרען ערשט פרייטאָג.

דער אינהאַלט פון דער נאָטע האָט אין פראַנקרייך נישט אַרויסגערופען קיין צופרידענהייט.

פערזוים נישט איין רגע און גיה זאָפאָרט קויפען א מזלדיגען לאָס אין דער פּאָפּולערער און גליקליכער קאָלעקטור פון
ר. א. פינגאַלד
לאָדז שרודמיעסקאַ 8
וואו עס איז געפאַלען דער הויפּט־טרעפער פון דער לעצטער נאָכוואַקסאַציע־ציהונג

פעדעראציע פון די פוילישע יודען אין אמעריקא

פראטעסטירט געגען זשאבאטינסקיס עוואקואציע־פלאן

ניו־יאָרק, 17 (יט"א טעל.)

די פעדעראַציע פון די פוילישע יודען אין אַמע־ ריקאַ האָט פערעפענטליכט אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען זשאַבאָטינסקי'ס עוואַקואַציע־פּלאַן. אין פּראָ־ טעסט ווערט געזאָגט, אַז זשאַבאָטינסקי האָט מיט זיין אַרויסטריט צוגעגעבען ברען־שטאָף צו דער שרפה.

זשאבאטינסקי אויף א אודיענץ

ביים ליטווישען פרעזידענט סמעטאנא

קאָוונאָ, 17 (יט"א טעל.)

זשאַבאָטינסקי איז היינט אויפגענומען גע־ וואָרען פון דעם ליטווישען פּרעזידענט סמעטאַנע. דאָס געשפּרעך האָט געדויערט איבער צוויי שעה. עס זענען אַרומגערעדט געוואָרען אַלגעמיינע און אויך יודישע פראַגען.

שפּעטער האָט זשאַבאָטינסקי געהאַלטען דורכ'ן ראַדיאָ אַ רעפעראַט וועגען די געשעהענישען אין ארץ - ישראל.

ווי וועט אויסזעהן די דירעקטע לופט־פערבינדונג פוילען—א"י?

וואַרשאַ (יט"א). יט"א האָט בעקומען פאָל־ גענדע אינפאָרמאַציעס וועגען דער פאָרשטעהענדער איינפיהרונג פון אַ דירעקטער לופט־פערבינדונג פוילען—א"י, אַ דאַנק וועלכער פוילען וועט זיך פערבינדען מיט א"י אין משך פון 2 טעג: דער וועג וואַרשאַ—אַטען מאַכט אויס 1902 קמ., אַטען— חיפה 1228 קמ., צוזאַמען אַלזאָ 3130 קמ. דער פּליה אַטען—חיפה וועט פאָרקומען איבער'ן ים, און אַלס מיטעל־שטאָפּ וועט דינען די אינזעל ראָדאָס, וואו דער אעראָפּלאַן וועט זיך פערזעהן מיט טרייב־ מאַטעריאַלען.

אין דעם ערשטען פּראָבע־פּליה (דעם 27־טען ד. ח.) וועט זיך בעטייליגען דער רעגירונגס־קאָ־ מיסאַר פון פוילישע לופט־ליניעס „לאָט“ אינזש. פּאָלטוראַק, דער דירעקטאָר פון דער ליניען־עקס־ פּלאָאַטאַציע מאַיאָר אינזש. זייפערט און דער פאָר־ שטעהער פון „לאָט“ אין א"י ה' גאַבאַנסקי. חוץ דעם וועלען אין דעם פּליה זיך בעטייליגען צוויי טעכנישע עקיפּעס. איינע אונטער דער לייטונג פון פּילאָט בוזשינסקי און די צווייטע — פון פּי־ לאָט קאַרפּינסקי.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער · שוועכע, ווענערישע און הויט־קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9, טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונטר
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט,־געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אַן
פּיעטריקאָווער 161 טעל. 245-21
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען
פון 11 פריה ביז 3 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונטר
זונטאָג פון 8—1 בייטאָג.

דער פראיעקט פון צוואנגס־ארבייט

פאר די בעפרייטע פון מיליטער־דינסט

ווערט שוין אויסגעארבייט דורכ'ן מיניסטארען־ראט

וואַרשאַ, 17 (טעל.)

מיט א צייט צוריק האָבען מיר שוין גע־ מאָלדען וועגען פּראָיעקט איינצופיהרען צוואַנג־אַר־ בייט פאַר אַלע יונגע־לייט, וואָס ווערען בעפרייט פון מיליטער־דינסט.

ווי ס'ווייזט זיך אַרויס, וועט דער פּראָיעקט שוין בעהאַנדעלט ווערען די נאָהענטסטע טעג דורכ'ן מיניסטאָרען־ראַט. דער הויפּט־פּונקט פון געזעץ־פּראָיעקט איז: יעדער יונגער־מענטש, וואָס ווערט בעפרייט פון מיליטער־דינסט מוז במשך פון 5 יאָהר אָפּגעבען דער מלוכה 30 אַרבייטס־טעג — יעדעס יאָהר 6 טעג. דערביי וועט דער מאָ־ בילידירטער צו דער אַרבייטס־דינסט בעקומען נאָכ־ לעגער און שפּייז נאָר אין איין פאַל: אויב מען וועט איהם אָוועקשיקען ווייטער, ווי 5 קילאָמע־ טער פון זיין וואוינאָרט. אויב ער וועט בענוצט ווערען צו אַרבייט אין זיין שטענדיגען וואוינאָרט, וועט ער אַליין זיך מוזען אויסהאַלטען און שלאָפען ביי זיך אין דער היים.

צו דער דאָזיגער אַרבייט־דינסט וועט מען מאָבילידירען 3 קאַטעגאָריעס יונגעלייט:

1. אַזעלכע, וואָס טויגען צו מיליטער־דינסט און זיי ווערען פונדעסטוועגען פון איהר בעפרייט בלויז צוליב דעם, וואָס זיי זענען די איינציגע שפּייזערס פון זייערע פאַמיליעס;

2. אַזעלכע, וואָס טויגען צו מיליטער־דינסט, אָבער מען האָט זיי פונדעסטוועגען, בעפרייט, ווייל ס'איז שוין פול דער קאָנטינגענט, וואָס מען דאַרף נעמען יעדעס יאָהר צום מיליטער;

3. אַזעלכע מיליטער־פּליכטיגע, וואָס ווערען בעפרייט און בעקומען די מיליטערישע קאַטעגאָר־ יע „צע“ און „דע“.

די געזונטע און דינסט־פעאיגע רעקרוטען, וואָס זענען בעפרייט געוואָרען צוליב'ן איבערפולטען קאָנטינגענט, וועלען אָנהייבען זייער אַרבייט־דינסט ערשט אין עלטער פון 26 יאָהר (ווייל ביז'ן 26־ טען יאָהר קען מען זיי נאָך נעמען צום מיליטער). די איבעריגע קאַטעגאָריעס וועלען אָנהייבען זייער אַרבייט־דינסט באַלד ווי מען וועט זיי בעפרייען פון מיליטער — אַלזאָ אין עלטער פון 21 יאָהר מייסטענס וועט מען די מאָבילידירטע צו אַרבייט־ דינסט בענוצען צו בויען שיס־פּלעצער, ספּאָרט־ פּלעצער, שווים־בעסיינען א. ד. ג. גייסטיגע אַרביי־ טער וועט מען אין די ראַמען פון די מעגליכקיי־ טען געבען בעשעפטיגונג, וואָס וועט פאַר זיי זיין צונעפאַסט.

די ערשטע מאָביליזאַציע צו אַרבייט־דינסט וועט אדורכגעפיהרט ווערען אין יאָהר 1937 און מען וועט גלייך מאָבילידירען 5 יאָהרגענג. ווען איינער פון די 5 יאָהרגענג וועט בעפרייט ווערען, וועט קומען אויף זיין אָרט אַ צווייטער, כדי די אָנגעהויבענע אַרבייטען זאָלען קענען ווערען פאָרט־ געזעצט אָהן איבעררייס. פאַר נישט שטעלען זיך צו דער אַרבייט, וועט מען בעשטראָפט ווערען מיט 500 זל. געלד־שטראָף, 2 וואָכען אַרעסט אָדער ביידע זאַכען צוזאַמען. גלייכצייטיג מיט'ן איינפיהרען די אַרבייט־דינסט, וועט ווערען אָפּגע־ שאַפט דער מיליטער־שטייער.

די אַרבייט־דינסט זאָל איינשפּאָרען דער מלוכה בערך 8 מיליאָן זלאָטעס יעהרליך.

אויסער דעם וועלען איינגעפיהרט ווערען מיליטאַריזירטע קאַדרען פאַר אַרבייטסלאָזער יוגענד. צו די דאָזיגע קאַדרען („הומצע“) וועט די יוגענד־ ליגע אינטעליגענץ מאָבילידירט ווערען דורך אומ־ דירעקטען צוואַנג. מלוכה פּאָסטענס וועלען בעקו־ מען קודם־כל אַזעלכע יונגע מענשען, וואָס וועלען האָבען צייגנישען פון דער דינסט אין די אַרבייטס־ באַטאַליאָנען. אויך ביים בעקומען אַ וואָסער נישט איז וויסענשאַפטליכען טיטול (אַדוואָקאַט, אינזשי־ ניער, דאָקטאָר) וועט מען מוזען צושטעלען אַ צייגניש. אַז מען האָט געדינט אין די אַרבייטס־ באַטאַליאָנען.

1. סטאָמאַטאָלאָגישע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77
כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאָסלעס
עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג.

Dr. **Zalcwasser**
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
נעמט אָן פון 1—2 מיטאָג און פון 4—6 אָוונט

ראַטען־פערבאַנד פאָדערט

צוזאַמענצורופען דעם ראַט פון די פעלקער צו באַטראַכטען די לאַגע אין שפּאַניען

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
אין לאָנדאָן איז דערהאַלטען געוואָרען א ידיעה, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג האָט בדעה אַרויסצורוקען די פאָדערונג, תיכף צוזאַמענצורופען דעם ראַט פון דער פעלקער־ליגע, בכדי צו באַטראַכטען די לאַגע אין שפּאַניען. ראַטען־פערבאַנד שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז אייררער זי וועט זיך צוריקציהען פון נישט־אינטערווענץ־קאָמיטעט, צוליב דעם בולטען באַנקראָט פון דער נישט־אינטערווענץ־אַקציע. דאַרף מען פאָרשטעלען דאָס גאַנצע פּראָבלעם פאַר'ן ראַט פון דער פעלקער־ליגע.

אַל־פרעד ראָזענבערגס אַרויסטריט

געגען יודען און באָלשעוויזם אין סאַארבריקען

בערלין, 17 (ספּ. טעל.)
בעת די פּראָטעסטען אויף דער קולטור־וואָך אין סאַארבריקען האָט שבת אין אָווענד געהאַלטען א רעדע דער לייטער פון אויסערן־מיניסטער פון דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי ד"ר ראָזענבערג. צווישען אַנדערע האָט ער אויך גערעדט וועגען דער פּראָקלאַמירונג פון דער בעלגישער נייטראַליטעט. דער דאָזיגער שריט, האָט ראָזענבערג געזאָגט, באַווייזט, אַז דער פראַנצויזיש־סאָוויעטישער פּאַקט אונטערשיידעט זיך פון פראַנצויזיש־צאַרישען. דאָס צאַרישע רוסלאַנד איז ווי עס זאָל נישט געווען א האַלב אייראָפּעאיש לאַנד, בעת די נייע רעגירונג סאָוויעטען אונטער דער יודישער אָנפיהרונג זענען א חרוב־מאַכענדע געפאַהר, נישט נאָר פאַר די באַזונדערע מלוכות, נאָר בכלל פאַר די אייראָפּעאישע קולטור.
רעדענדיג וועגען דער ערקלערונג פון ביסקופּ הודאַל, האָט ראָזענבערג באַטאָנט אַז אַהן שום בעוואוסטזיין האָט דער ביסקופּ אָנערקענט די גרויסע אויפגאַבע וואָס דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליזם און גלייכצייטיג באַצייכענט דעם באָלשעוויזם אַלס א גייסטיגען יסוד, אין וועלכען עס שפּילט א באַזונדערע ראָלע דאָס רעגענערירטע יודענטום.
צום סוף האָט נאָך ראָזענבערג גערעדט וועגען טעראָר'עם אַרויסטריט אין שטראַסבורג און האָט ציטירט די באַגריסונג, וועלכע דער דאָזיגער פיהרער פון די קאָמוניסטען האָט געווענדעט אויפ'ן אַדרעס פון אונטערדריקטען דייטשען פאָלק, וואָס זיינע בעסטע פאָרשטעהער געפינען זיך אין קאָנצענטראַציע־לאַגערן. אין קאָנצענטראַציע־לאַגער געפינען זיך איצט — האָט ערקלערט ראָזענבערג — פאַררעטער און האַפנונגסלאָזע רעצידיוויסטען, וואָס זענען גרייט צו פאַרקויפען פאַר עטליכע פראַנק אָדער רובעל די אינטערעסע פון דייטשען פאָלק. מיר קענען נאָר ווינשען פראַנקרייך, אַז טאָרעז און חברים און די איבריגע קרימינעלע און האַלב־קרימינעלע פאַרברעכער זאָלען אַריינגעזעצט ווערן אין פראַנצויזישע קאָנצענטראַציע־לאַגערן.

קאַמפען אויף די שפּאַנישע פראָנטען

קאַמפּען אויף אַלע פראָנטען אַרום מאַדריד

לאַגראָן, 17 (ספּ. טעל.)
רויטער מעלדעט פון מאַדריד: די פּאַרטיזאַנען, וואָס מען האָט אָנגעוויזען אויף די וועגען צו מאַדריד זענען אַרומגערינגעלט געוואָרען מיט ... די רעגירונגס־מיליץ שטעלט גאַנצע ... א ווידערשטאַנד אַלע אַטאַקעס אויף די צפון־... פראָנטען. אַרום דער הויפּטשטאָט. א ... דער איבערמאַכט פון די לופט־כוחות און אַרטילעריע פון די אויפשטענדיגע, איז די אויפשטענדיגע געלונגען זיך צו רוקען פאָראויס אויפ'ן מערב־פראָנט ... אופ'ן אָפּשניט טאַלאַוועראַ זענען זיי פאַרהאַלטען געוואָרען נאָכ'ן פאַרנעמען די דאָזיגע שטאָט און ... וועלכע דאָס רעגירונגס־מיליטער אַטאַקירט ...

די אויפשטענדיגע באַפרייט אָוויעדאָ פון באַלאַגערונג

קאַדיקס, 17 (ספּ. טעל.)
א ראַדיאָ־קאָמוניקאַט פון די אויפשטענדיגע מעלדעט: די שטאָט אָוויעדאָ איז באַפרייט געוואָרען. א הילפס קאָלאָנע איז אַריין אין דער שטאָט 5 א זייגער. דאָס איז א צווייטער נצחון ווי אין טאָלעדאָ.

נעבראַכט א צווייטען טראַנספּאָרט גאָלד פון שפּאַניען קיין פראַנקרייך

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)
די שפּאַנישע האַנדעלס־שיף „טראַמאָנטאַנאַ“ האָט געבראַכט קיין מאַרסעל א לאַדונג פון 250 קאַסטענס גאָלד, אין וועלכע ס'האָט זיך געפונען 17 טאָן גאָלד אין דער ווערט פון 400 מיליאָן פראַנק. די פריגע וואָך האָט די שיף „רעמפּילאַ“ געבראַכט קיין מאַרסעל די זעלבע צאָהל גאָלד.

שרעקליכע קאַטאַסטראָפע אין עגיפּטען

ביים מקבל פנים זיין דעם פּרעמיער ווערען דערהרגעט 13 פּערזאָן

קאַירא, 17 (ספּ. טעל.)
קיין עגיפּטען איז צוריקגעקומען דער פּרעמיער נאַהאַס פּאַשאַ. א ריזיגער המון איז איהם געקומען מקבל פנים זיין אויפ'ן וואָקזאַל, צוליב דעם, וואָס דער המון האָט זיך אויך פאַרזאַמעלט אויף די שינעס איז דער עקספּרעס אַרויף אויפ'ן המון. 13 פּערזאָן זענען דערהרגעט געוואָרען און 5 פאַרוואונדעט.

MATERJAŁY
najprzedniejszej jakości
JANKOWSKI
FABR. SUKNA BIELSKO
SPRZEDAZ DETALICZNA Łódź, Piotrkowska 88.

שוין אינגיכען וועט פּערפעקטירט ווערען די דעקלאַראַציע

פון פּולקאָווניק קאָץ'ס נייע פּאַרטיי

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)
די אַרבייטען פון דעם פּולקאָווניק קאָץ ביים גרינדען די נייע פּאַרטיי געהט אין א שנעלען טעמפּאָ פאָראויס. ווי מען דערוויסט זיך, זאָל שוין אין דער נאָהענטסטער צייט אַרויסגעלאָזט ווערן א דעקלאַראַציע, אין וועלכער עס ווערט צוגעזאָגט, אַז „מען איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז דער פאַשיסטישער און היטלעריסטישער רעזשים ווייזט אַרויס א געוויסען כח, דאָך וועט מען נישט נעמען די דאָזיגע סיסטעמען אַלס מוסטער. עס וועלען געשאַפען ווערן שוץ־שטאַפּעטען וואָס וועלען זיך שטיצען אויפ'ן סטודענטען און דער פ. וו. אין די דאָזיגע קאַדרען וועלען נישט אָנגענומען ווערן די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, בעזונדערס די יודען, וועלכע שטעלען מיט זיך פאָר א נישט־זיכערען עלעמענט“.
די דעקלאַראַציע זאָל שוין אין דער נאָהענטסטער צייט פּערפעקטירט ווערן.

געוו. פּרעזעס פון באַנק פּאָלסקי, מלינאַרסקי

איז אַרויסגעפאָהרען אין וואַלוטע־ענינים קיין אויסלאַנד

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)
פרייטאָג אין אָווענד איז אַרויסגעפאָהרען אויף מערב דער געוו. וויצע־פּרעזעס פון באַנק פּאָלסקי חשפּ. מלינאַרסקי אויף א שטודיום רייזע איבער יענע מערב־מלוכות, וואָס האָבען ביי זיך אַדורכגעפיהרט א דעוואַלוואַציע. מלינאַרסקי וועט באַזוכען פּאַריז, לאָנדאָן, בריסעל, אַמסטערדאַם און ציריך, בכדי זיך צו אָריענטירען אין דער וואַלוטע־ווירטשאַפטליכער לאַגע ווי אויך וועגען דער השפּעה אויף דער ווירטשאַפט.
די רייזע פון מלינאַרסקי'ן וועט געדויערן צוויי וואָכען, און ער וועט צוריקקומען אונגעפעהר סוף אָקטאָבער. מלינאַרסקי וועט זיך דאָ טיילען מיט זיינע אָבסערוואַציעס מיט די לייטענדע פאַקטאָרען.

קינדער פון 10 ביז 14 יאָהר

מוזען געהערען צו די נאַצי־אָרגאַניזאַציעס

בערלין, 17 (ספּעצ. טעל.)
צווישען די פיהרער פון ספּאָרט פון „טשאַמפּער אונד אַסטען“ און פון דער יוגענד „באַלדור פאָן שיראַך“ איז געשלאָסען געוואָרען א נייער אָפּמאַך, וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון דייטשער יוגענד אין עלטער פון 10 ביז 14 יאָהר. די דאָזיגע יוגענד וועט ביז'ן ערשטען דעצעמבער אויפגענומען ווערן אין „יונג־פאָלק“.
די ספּאָרט־ענטוויקלונג פון דער יוגענד ביז 14 יאָהר ווערט גענצליך איבערגענומען פון דעם פּאַרטייאישען „יונגפאָלק“. די דאָזיגע פאָראָרדנונג בעדייט א ווייטערדיגען ריזיגען וואוקס פון די השפּעות פון דער פּאַרטייאישער יוגענד־אָרגאַניזאַציע אויף דער דייטשער יוגענד.

ראַבינער יאָאַכים פּרינץ

אַנטלאָפען ווען פּאָליציי האָט איהם געוואָלט אַרעסטירען

בערלין, 17 (ספּ. טעל.)
די געשטאַפּאָ איז געוואָרען אויפמערקזאַם אויף איינעם א ראַבינער ד"ר יאָאַכים פּרינץ, וועלכער האָט געוואוינט אין בערלין אין שאַרלאָטענבורג. ד"ר פּרינץ, וועלכער איז א מיטאַרבייטער פון עטליכע אויסלענדישע צייטונגען זאָל אין זיינע אַרטיקלען זיך האָבען אַרויסגעזאָגט נעגאַטיוו וועגען דריטען רייך ער האָט דעריבער בעקומען אַן אויפפאָדערונג זיך צוזושטעלען צו דער דייטשער געהיים־פּאָליציי אויף אָפּצוגעבען דערקלערונגען. ווי עס גייען אַרום קלאַנגען, האָט ד"ר פּרינץ באַוויזען ביינאַכט צו אַנטלויפען צוזאַמען מיט זיין פרוי און 2 קינדער אין עלטער פון 3 און 5 יאָהר.
די וואוינונג פון ד"ר פּרינץ איז געוואָרען פאַרחתמעט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149־07
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער · שוועכע־בע
האַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָגס פון 9—1 פּאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

עס ווערען אָפּגעשטעלט די ספּעציעלע קאָנוואָיען

אויף די וועגען ירושלים־תל־אביב און עמק

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)
20 אָקטאָבער וועלען מאָרגען בעפּויי יוערען פון קאָנצענטראַציע — לאַגער אין סאַראַפאַנד. אָפיציעל ווערט געמעלדעט, אַז פון 30 אָקטאָבער וועלען אָפּגעשאַפט ווערען די ספּעציעלע קאָנוואָיען אויף די וועגען ירושלים, תל־אביב און עמק. עס וועלען אויך אָפּגעשאַפט ווערען די ספּעציעלע פאַראָרדנונגען וועגען דער טעלעפאָן־פאַרבינדונג מיט אויסלאַנד.

לאָדזער נייעס

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען

(א) היינט פיינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: קאָספּערקעוויטש, זגערזשער 54; ריכטער, 11 ליסטאָפּאַד 86; זונדעלעוויטש, פּעטריקאָווער 25; באַיאַרסקי און שאַט, פּושעיאַר 19; רימעל, קאָפּערניקאַ 26; ליפּיעץ, פּעטריקאָווער 193; פּלאַטאָווסקי, זשגאָווסקאַ 147.

פון ל. א. פּ. פּ.

די זאַמלונג פון זונטאָג, דעם 11־טען ד. ח. פאַר ל. א. פּ. פּ. האָט געהאַט א הכנסה פון 4.531.47 זל.

* * *

צעהרען־אויסצייכנונגען האָבען בעקומען: דיר. ווידרא — א גאָלדענע אויסצייכנונג, דיר. אָסטראָווסקי — א זילבערנע. בראָנזענע אויסצייכנונגען האָבען בעקומען: פּרעז. יונג, פּראָק. טשאַפּקאָווסקי, פראַנבשקעוויטש און קאָטאָווסקי.

* * *

היינט, זונטאָג 3 נאָכמ. הויבט זיך אָן אויפ'ן מיליטערישען ספּאָרט־פּלאַץ (האַלע־פּלאַץ) דער באַלאַנצען קאָנקורס פון ל. א. פּ. פּ.

* * *

דעם זעלבען טאָג פון 2 ביז 3 נאָכמ. וועלען אויף די גאַסען פאַרקומען אויסמאַרשען אין געגענד־מאַסקעס. דער אויסמאַרש וועט זיין פון דער שיצלערער־אָפּטיילונג שענקיעוויטשאַ 54 און וועט געהן דורך די גאַסען שענקעוויטשאַ, פּיאָטרקאָווסקאַ, פּעטריקאָווער, אַנדזשעיאַ, אַל. קאָשטשושקי, לעגיאָנאָוו, לעש אַ 6־טער שטראַסען, ביז האַלע־פּלאַץ.

* * *

אין לעצטען טאָג פון דער ל.א.פּ.פּ.־וואָך וועלען פאָרקומען מאַרש־פאַרמעסטונגען צווישען אייבער צעהנדליג מאַנשאַפטען אין גאַז־מאַסקעס. צווישען די אַנטיילנעהמער אין מאַרש וועלען זיך אויך געפינען 2 מאַנשאַפטען פון לעגיאָן אויפ'ן נאָמען פון בערעק יאָסעלעוויטש.

ווער האָט געוואונען

1000 זל. אויף דעם פּ. ק. א.־ביכעל?

דעם 15־טען ד. ח. איז אין דער צענטראַלע פון פּ. ק. א. אין וואַרשאַ, פאָרגעקומען די 42־טע ציהונג פון די פּ. ק. א. אָפּשפּאָרונגס־ביכלעך 1־טע סעריע צו 1000 זל. וועלען בעקומען די בעזיצער פון די ביכלעך מיט פאָלגענדע נומערן: 6263 8310 10217 10689 12970 17094 17196 19728 22617 22875 29465 31627 35548 35946 37765 40232 47098.

א שטיקעל שווינדעל צווישען אייגענע

(א) אייניגע פירמעס זענען בעזוכט געוואָרען דורך יונגעלייט, וועלכע האָבען זיך פאָרגעשטעלט אַלס אַנאָנסען־אינקוואַזיטאָרען פאַר א ספּעציעלער אויסגאַבע: „פּוילישער אינפאָרמאַטאָר פאַר קריסטליכע האַנדוועקער“.
די אויסגאַבע האָט זיך געזאָלט געפינען אויף ליסטאָפּאַדאַ 11.
דערווייל האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די דאָזיגע אויסגאַבע עקזיסטירט גאָרנישט און אַז די זאַמלער, איינער פון זיי א געוויסער יעזשי יאַס קולסקי (זאַטישע 16) האָבען גלאַט אַזוי געזאַמעלט אַנאָנסען, גענומען האַנדגעלד, פאַר א פיקטיווער אויסגאַבע.
מיט די חברה־לייט האָט זיך פאַראינטערעסירט די פּאָליציי.

„וועלט־יודענטום און ענטשיידונגס - קאַמף“

היינטיגע פאָרלעזונג פון רעד. גראָס־צימערמאַן

היינט, זונטאָג 8.45 אָוונט קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע שרודמיעסקאַ 29 א פאָרלעזונג פון רעד. מ. גראָס־צימערמאַן א. ד. ט. „דאָס וועלט־יודענטום אין ענטשיידונגס־קאַמף“.

פּערזענליכעס

היינט הויבט אָן זיין אַפּרוה־אורלויב, וואָס איז איבערגעריסען געוואָרען צוליב די וואַהלען צום שטאָט ראַט, דער וויצע־פּרעזעס פון קרייז־געריכט און נאָטשעלניק פון שטאָטישען געריכט, דער פּאָרזיצער פון דער הויפּט־וואַהל־קאָמיסיע ה' וועצסילע.

עוב דער געוועהנליכער

סיים־סעסיע

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)
שבת'טען האָט דער פּרעמיער סלאַווויי־סקלאַדקאָווסקי בעזוכט דעם מאַרשאַלעק צאַר און אָפּגעהאַלטען מיט איהם א קאָנפערענץ וועגען אַרבייטס־פּראָגראַם פון דער נאָהענטסטער געוועהנליכער סיים־סעסיע.
וואָס שייך דעם טערמין פון צוזאַמענרופען די נאָהענטסטע געוועהנליכע סעסיע, איז ווי מיר דערוויסען זיך, די דאָזיגע פראַגע נאָך נישט באַשטימט געוואָרען, דערפאַר נעמט מען אָן אין די פּאָליטישע קרייזען, אַז דאָס צוזאַמענרופען די סעסיע וועט פאָרקומען אין דער צווייטער העלפט פון נאָוועמבער, אין איינקלאַנג מיט די פאָרשריפטען פון דער קאָנסטיטוציע.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234־12
נעמט אָן פון 8—11 נאָכמ. און פון 6—8 אָוונט.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201־93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער · שוועכע · בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ־אַנאַליז
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.
זונטאָג און חגאות פון 9—12

Dr. Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238־02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט־קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 ביימאָג און 4—9 אָוונט.

י. פאדרוזשניק / דער פאשיזם אין ענגלאנד

לאנדאן

ווי די ענגלישע יודען האבען פערנאכלעסיגט די געפאהר

די יודען אין ענגלאנד געפינען זיך נאך אלץ אין מיטען א נערווען - אטאקע. פלוצים האבען זיי זיך א כאפ געטאן ווי אפגעבריהטע, אז אין ענגלאנד בושעוועט אן אנטיסעמיטישער פאשיזם. עס זענען דא יודען, וואס וואלטען גרייט געווען שלום מאכען מיט'ן פאשיזם, כל זמן מען וועט יודען נישט טשעפען. און ענגלישע יודען האבען עטליכע יאהר זיך איינגערעדט, אז ענגלישער פאשיזם איז פון א נייע מוסטער, וואס איז ריין פון יודען - האס. די שוין קלאסיש - געווארענע „לאזונג", אז „ביי אונז דא קען דאס נישט פאסירען" איז איינגעהזרט געווארען נישט נאר צווישען די יודישע באנקירען, כלל-טוער, פילאנטראפען, נאר אפילו צווישען די איינגעוואנדערטע יודען. (און מען דארף נישט פערגעסען, אז די איינגעוואנדערטע יודען זענען שוין אויך כמעט אלע תושבים. ווארום די איינוואנדערונג האט שוין לאנג אויפגעהערט, א חוץ פון רייכערע דייטשע יודען).

אזוי האט מען זיך איינגערעדט עטליכע יאהר מען האט אנגעוויזען, אז 1) דער ענגלישער טעמפעראמענט איז פון גאר אן'אנדער מין, 2) א לאנגע טראדיציע פון טאלעראנץ, 3) די עקאנאמישע בעדינגונגען פון די יודען זענען אנדערע, 4) די עקאנאמישע לאגע פון לאנד איז א נישקשה'דיגע, 5) די קאמוניסטישע בעוועגונג איז פראפארציאנעל אהן בעדייט און איינפלוס, 6) דער „פיהרער" האט געהאט א האלב - יודישע פרוי מיט א גאנץ יודישען נדן. מען קען אנגעבען נאך א צעהן סיבות, פארוואס דער פאשיזם אין ענגלאנד האט נישט געדארפט זיין אנטיסעמיטיש — לויט די אויסגערעכענטע לאגישע רוהיגע קעפ פון די ענגלישע יודען.

מען ברעכט יודישע שויבען

און פלוצים — דערזעהען זיי, אז מען ברעכט שוין יודישע שויבען, אז מען טרייבט עלטערע יודען פון טראטואר, אז מען צושלאגט און צו-בלוטיגט יודישע יונגעלייט, אז מען הערט שוין אין די יודישע געגענדען ארגאניזירטע ווילדע אויסגעשריען „ארויס מיט די יודען". אז מען שטעהט שוין ביי יודישע קראמען צו פערטרייבען קונים, אז מען פערקלעפט שוין די ווענד מיט „כוואסטיקאס" און פאגראמיסטישע אויפרופען.

ווער עס האט אנגעקוקט פון דער נאהענט דעם ענגלישען פאשיזם קען דא נישט זעהן קיין שום חילוק צווישען איהם און דעם נאציזם. דאס איז נישט קיין נייער מוסטער. די זעלבע שלעגער-טיפען, די זעלבע כוליגאנסטווע, די זעלבע ליגענס, די זעלבע ווייז — קאפירט און נאכגעמאכט ווי צוויי טראפען וואסער דעם ארישען נאציזם.

אמת, די אינצידענטען זענען פאראייכצעלט; מען שלאגט אויך א ביסעל צוריק, אבער די ענגלישע יודען האבען שוין פערלוירען די זיכערקייט, אז „דא קען עס נישט פאסירען".

די „באארד אף דעפוטיס" צוזאמען מיט דער „אנגלא - דזשואיש אסאסיישאן" (א קערפערשאפט, וואס בעשטעהט פון יחידי סגולה פון ענגלישע יאהודים) האט זיך „געווארנט" וועגען דער לאגע פון יודען אין אלע לענדער אבער אין זייער אייגען לאנד האבען זיי נישט דערזעהן קיין שום סיבה צוליב וואס זיי זאלען זיך בעאונרוהיגען. עטליכע יאהר נאכאנאנד האבען זיי געטענה'ט: מיר, אלס ענגלישע יודען, געהערען צו אלע פאליטישע פארטייען אין לאנד, מיר מישען זיך נישט אלס יודען אין קיינער פון זיי. די יודישע יוגענד האט מען געעצה'ט, אז זי זאל נישט שטעהן אין די ד' אמות פון די פאשיסטישע מיטינגען, נישט איבערברעכען די רעדנער, נישט מאכען קיין געגען - דעמאנסטראציעס. בקיצור: נישט אנערקענען די אנטיסעמיטישע בעוועגונג.

די עוואלוציע פון פאשיזם

צוויי און א האלב יאהר צייט האט די אפיציעלע יודישע פערטרעטערשאפט זיך געהאלטען דערביי. דערווייל האט דער ענגלישער פאשיזם דורכגעמאכט די נאטירליכע און זעלבסטפערשטענדליכע עוואלוציע פון ווערען א פאליטישע בעוועגונג נאר א דאנק זיין יודען-פרעסערישען פראגראם. עס איז געווען נאטירליך און זעלבסט-פערשטענדליך, אז ער זאל דערצו קומען, ווייל אנדערש האט ער נישט קיין באדען אין ענגלאנד. מיט יודען-האס קאן מען שפילען אויף די עמאציעס פון א סך ענגלענדער פון אלע קלאסען, פונקט ווי מען קאן דאס טון אין אלע לענדער פון דער וועלט. — אדער דאס — אויב נישט וואלט מאזלי געדארפט זיין בעוועגונג ליקווידירען.

געדענקט, אז אין דער קאלעקטור פון

KAFTAL

Łódź, Piotrkowska 54

פאלען שטענדיג גרויסע געווינסען.

דארט איז געפאלען אין דער 36-טער לאטעריע

100.000 זל. אויף נומער 194977

5 מאל צו 10.000 זל. אויף די נומערען 21864, 57551, 81418, 150988, 168493.

7 מאל צו 5.000 זל. — 19 מאל צו 2.500 זל.

36 מאל צו 2.000 זל. — 69 מאל צו 1.000 זל.

ווי אויך א גרויסע צאהל קלענערע געווינסען.

אויסערדעם איז דארט געפאלען צווישען אנדערע

1.000.000 זל. אין דער 26 לאטעריע אויף נומער 61415

1.000.000 זל. אין דער 31 לאטעריע אויף נומער 72450

לאסען צו דער 1-טער קלאס זענען שוין צו בעקומען.

בריפליכע בעשטעלונגען ווערען ערלעדיגט תיכף. קאנטא P. K. O. 304.761

ענדערונג אין דער שטעלונג פון דער לייבאר-פארטיי

צום פראבלעם פון די ענגלישע בעוואפנונגען

אין ענגלאנד זענען אין דער לעצטער צייט פאר־געקומען צוויי וויכטיגע פארטיי - קאנגרעסען פון די גרעסטע ענגלישע פאליטישע ריכטונגען פון די קאנסערוואטיווען און פון דער לייבור-פארטיי. ביידע קאנגרעסען געבען א קלאר בילד, ווי אזוי עס איז די שטעלונג פון דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג צו דעם פראבלעם פון בעוואפנונגען. די „באזעלער נאכריכטען" מאכט צו די קאנגרעסען פאלגענדע אויספיהרונגען:

איינער נאכן צווייטען האבען אין ענגלאנד די ביידע וויכטיגסטע פארטייען פון לאנד, די קאנסערוואטיווען און ליבור, אפגעהאלטען זייערע יעהר־ליכע פערזאמלונגען. די קאנסערוואטיווען אין מארגעיט און אין א וואך שפעטער די ליבור אין עדינבורג. ביידע מאל איז די הויפטטעמע פון די אונטערהאנדלונגען געווען די שטעלונג צו דער ענגלישער מיליטערישער גרייטשאפט. אז די קאנפערענץ פון די קאנסערוואטיווען וועט אהן שום בעווארעניש אונטערשטיצען די בעוואפענונגס - פאליטיק פון דער רעגירונג, איז געווען קלאר פון פאראויס. וויכטיג איז אבער די ענדערונג, וואס עס איז וועגען דער פראגע פארגעקומען ביי דער לייבור-פארטיי; הגם אין א בעהאלטענער פארם האט זי זיך דאך גענוג קלאר ארויסגעזאגט פאר דער פערשטארקונג פון דער ענגלישער וועהרמאכט; די הויפט רעדעס אויף די קאנפערענצען האבען געהאלטען דער פינאנץ־קאנצלער און דער פלאט - מיניסטער סער סאמועל האאר. ביידע האבען זיך אפגעשטעלט אויף דער טעמע בריטישע בעוואפענונגען. ענגלאנד דינט דעם שלום, וואס בעסער זי איז בעוואפנט. דער האזיגער אמת דרינגט ארויך אלץ מעהר און מעהר אויך די נישט בריטישע וועלט. ווי ווינסטאן טשערטשיל האט שוין אין פא־ריז בעטאנט און האאר אין א פריהערדיגע רעדע שטעלט ענגלאנד איצט ווידער מיט זיך פאר א מיליטערישען פאקטאר, מיט וועלכען יעדע מלוכה מוז זיך רעכענען. דער פלאט איז איצט ווידער געווארען דער שטארקסטער אין דער וועלט און דער לופט־פלאט געפינט זיך אויפן וועג צו קענען זיך אויס־גלייכען מיט דעם שטארקסטען געגנער. דערצו קומט נאך ענגלאנדס אינדוסטריעלע לייסטונגס - פעהיג־קייט און איהר אונערשעפליכע פינאנציעלע קראפט. א בעוואפענונגס - טעמפא? לויט דער מיטארבייטער פון „טיימס" אין בערלין שיינט מען דארט לאנגזאם צו קומען צום שכל, אז אן'איינזייטיגע בעוואפענונג איז די איינענע זאך. כל זמן אנדערע מלוכות האבען נישט די מעגליכקייט מיט פונקט אזעלכע גרויסע, אדער נאר גרעסערע מיטלען נאכצוטון דעם בייש־פיל. אין רוים אבער ווייסט מען שוין, אז דעם בריטישען ליוב זענען אויסגעוואקסען צייהן און נע־געל און מען הויבט זיך אן דערמיט צו רעכענען.

אין עדינבורג האט זיך די לייבור - פארטיי גע־זעהן געשטעלט פאר די זעלבע פראבלעמען, ווי מיט איניגע וואכען צוריק, דער קאנגרעס פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען אין פלימוט. אויך איצט איז זיך ארויסגעזאגט געווארען פאר דער נישט אונטער־ווענץ אין שפאניען, הגם מיט בעווארענישען. עס איז אויך אפגעווארפען געווארען דער פארשלאג אויפ צונעהמען די קאמוניסטען אין דער לייבור-פארטיי און דערמיט די בילדונג פון א ענגלישען פאלקס - פראנט. אבער דאס אלץ איז געווען נאר בעגלייט - מוזיק. דאס צענטראלע - פראבלעם פאר דער קאנ־פערענץ אין עדינבורג איז געווען די שטעלונג פון דער בריטישער ארבייטער - פארטיי צו דער פראגע פון לאנד - פערטיידיגונג. אין מארגעיט האט סער סעמיועל האאר זיך געווענדעט מיט א הייסען אפעל צו דער לייבור - פארטיי, לאיאל מיטצוארבייטען ביי דעם אויפבוי פון דער בריטישער וועהרמאכט. נעוויל טשעמבערלען האט דאגעגען מיט א בייסענדער איראניע אנגעוויזען אויף דער סתירה אין דער האל־טונג פון דער אפאזיציע, וועלכע בעשטעהט צווישען דער פאדערונג פון אן'ענערגישער אויסערליכער פאליטיק און דער קאנסערוואטיווער אפאזיציע גע־גען די בעוואפענונגען. אין דער שאטלענדישער הויפט שטאט האבען מאיאר אטלי און הערבערט מאריסאן שארף געענטפערט דעם פלאט-מיניסטער: האאר איז דער לעצטער פון וועמען זיי וועלען אננעהמען אנ־ווייזונגען. אבער אין דעם עצם ענין בעדייט די רע־זאלוציע, וואס איז דורך דעם קאנגרעס אנגענומען געווארען אן'ענדערונג אין דער ביז איצטיגער האל־טונג און ווען אפילו שטארק בעהאלטענער, הסכם צום בריטישען בעוואפענונגס - פראגראם. ביי דער דראָ־הענדיגער האלטונג פון די דיקטאטור מלוכות — ווערט געזאגט אין דער רעזאלוציע — בלייבט פאר ענגלאנד גארנישט איבעריג ווי פעסט צו האלטען זיך אין די „איהדעאלען פון דער פעלקער-ליגע און אין דער אינטערנאציאנאלען רעכט אויפצושטעלען א וועהר־מאכט, וואס זאל זיך קענען אקעגענשטעלען יעדען מעגליכען אנגרייפער. דערביי רעזערווירט זיך אבער די לייבור - פארטיי דאס רעכט צו קריטיקי־רען די אויסלענדישע פאליטיק. ווי אויך דעם בע־וואפענונגס - פראגראם פון דער רעגירונג. די רע־זאלוציע האט נישט בדעה צו געבען באלדווינס קאַ־בינעט פרייע הענט אין די דאזיגע פראגען. דאס איז זיכער א קאמפראמיס. די פארטיי - לייטונג מוז זיך רעכענען מיט די קאנסעקווענטע פאציפיסטען און נעג־כער פון בעוואפענונגען פון די עקסטר-לינקע; ווען מען לייענט אבער צווישען די שורות, זעהט מען, איצט די ענגלישע ארבייטער - פארטיי איז איצט גרייט אונטערצושטיצען א בעוואפענונגס - פראגראם, וואס זאל זיין גרויס גענוג צו האלטען היטלערן און מוסא־ליניץ אין צוים. אלזא, טראץ אלע בעווארענישען און פערשטעקטע כוונות אנ'ענטשידענע ווענדונג ביי די לינקע. די פיהרער פון דער ענגלישער ארבייטער - פארטיי האבען ענדליך נאך לאנגע וואקלענישען אנער־קענט, אז עס איז אדורך די צייט, ווען מען האט איבער יעדען פרוב צו פערשטארקען די בריטישע מיליטערישע מאכט געקענט אויסרופען א חרם, אז די ארדנונג און דער שלום אויף דער וועלט פאדערט א שטארק ענגלאנד. מיט דער בעוואפענונגס - רעזא־לוציע פון דער לייבור - קאנפערענץ האט די בריטישע ארבייטער-פארטיי געמאכט א ווייטער בעדייטענדען שריט, וועלכען די דיקטאטארען וועלען מוזען אריינציהען אין זייערע אויסרעכענונגען".

א"י-אינדוסטריעלער בעשליסען באיקאטירען דעם יפו'ער פארט

פאר דער שאפונג פון א נייטראלער ארבייטער-ארביטראזש-שמט

ירושלים (יט"א) אין תל-אביב איז נעכטען פיינאכט געשלאסען געווארען דער יעהרליכער צו־זאמענפאהר פון פערבאנד פון אינדוסטריעלער אין א"י. אלס פארזיצער פון פערבאנד איז ווידער גע־וועהלט געווארען א. שענקאר.

דער צוזאמענפאהר האט אנגענומען א ריי רעזאלוציעס. צוו. אטר. איז בעשלאסען געווארען זיך נישט צו בענוצען מיט'ן פארט אין יפו און העלפען דעם אויפבוי פון א גרויסען יודישען פארט אין תל אביב.

אין איינער פון די רעזאלוציעס ווערט געפאדערט צו שאפען א נייטראלען ארבייטס-פערמיט-לונגס-ביורא און איינשטעלען א סיסטעם פון אבליגאטארישען ארביטראזש צווישען ארבייטס-געבער און ארבייטסנעמער.

פאר'ן פראצעס פון די מערדער פון אלתר אונגער

ירושלים. נאכן אויסהערען די עדות וועגען מארד איבער אלטער אונגער און זיינע דריי קינדער, וועלכע זענען דעם 13. אויגוסט פיינאכט דער'הרג'ט געווארען דורך אראבער אין צפת, האט דער בריטי־שער ריכטער האווארד, וואס האט געפיהרט די אויס־פארשונג, בעשלאסען איבערצוגעבען דעם משפט פון די בעשולדיגטע אראבער אין קרימינאל - געריכט לויטן פאראגראף, וואס זעהט פאר טויט-שטראף.

ענגלישער און דייטשער אימפארט קיין א"י שטייגט

ירושלים. בעת אין ערשטען האלב - יאהר 1935 האט דער ענגלישער אימפארט בעטראפען 16,7 פראצ., בעטרעפט דער אימפארט פאר די ערשטע זעקס חדשים פון לויפענדען יאהר 19,6 פראצ. אויך דער אימפארט פון די בריטישע קאלאניעס איז גע־שטיגען פון 3.9 אויף 4,7 פראצ.

דער אימפארט פון דייטשלאנד האט אין דעם ערשטען האלב-יאהר 1935 בעטראפען 12,6 פראצ. און הייניגעס האלב-יאהר 15,7 פראצ.

אויך סיריען, רומעניען, האלאנד, שווייץ און אנדערע לענדער האבען פערגרעסערט זייער חלק אין דעם א"י-אימפארט. דאגעגען האט זיך פערקלענערט דער אימפארט פון רוסלאנד, איטאליען, יאפאן, עסט־ריק, בולגאריען, שוועדען און די פעראייניגטע שטא־טען.

הכנסות און הוצאות פון די אייזענבאהנען אין א"י

ירושלים. דער לעצטער ביולעטין פון דער סטאטיסטישער רעגירונגס - אפטיילונג ענטהאלט אינ־טערעסאנטע ציפערען וועגען די הכנסות און הוצאות פון די אייזענבאהנען אין א"י פון ערשטען האלב־יאהר 1936 אין פערגלייך מיטן ערשטען האלב-יאהר פון פאראיאהרען.

אין די ערשטע זעקס מאנאטען פון פאראנגענעם יאהר האבען די הכנסות פון די אייזענבאהנען סיי פון פראכט און סיי פון פאסאזשירען בעטראפען — 698,189 פונט, הייניגעס האלב-יאר האט די הכנסה בעטראפען 615,230 פונט.

ווין און ווערסאַל
(היסטאָרישע פּאַראַלעלן)

— 1. —

צוויי נעמען, צוויי דאַטעס, צוויי וויכטיגע עטאַפּען אין דער געשיכטע פון די צווישן־פעלקער־ליכע באַציהונגען. דאָס יאָהר 1815, ווען אין ווין איז איינגעשטעלט געוואָרען „אַ שטיקעל אָרדנונג" נאָך דער גרויסער נאַפּאָלעאָנישער תקופה, האָט נאָר איין אַנאַלאָגיע אין דער מאָדערנער געשיכטע — דאָס איז ווערסאַל, וועלכער האָט געדאַרפט לייגען אַ גרונדשטיין פאַר די נייע פאַרהעלטנישען אין דער וועלט נאָך דער גרויסער מלחמה. אויף ויפיל דער ווינער קאָנגרעס האָט געדאַרפט אויסבילדען דעם פּאָליטישען פּרצוף פון אייראָפּע אין 19־טען יאָהרהונדערט אַזויפיל האָט די ווערסאַלער קאָנפערענץ געהאַט אַן ענליכע אויפגאַבע אין בעצוג צום 20־טען יאָהרהונדערט.

סיי אין ווין און סיי אין ווערסאַל זענען שוין פון אָנהויב אָן געלעגען די אַלע שוואַכקייטען — וועלכע האָבן אַזויפיל צרות פאַרשאַפט די אייראָפּעאישע רעגירער און וועלכע האָבן די וועלט אַרויסגעשטעלט אויף פאַרשידענע שווערע דערפאַהרונגען און עקספּערימענטען. די בעשלוסען פון ווינער קאָנגרעס זענען אַנולירט געוואָרען דורך דעם לעבען גופא אין פאַרלויף פון אַ האַלבען יאָהרהונדערט, אָבער דער בנין, וועלכער איז אין יאָהר 1919 אויסגעבויט געוואָרען אין ווערסאַל איז חרוב געוואָרען פיל גיכער, מחמת שוין נאָך 16 יאָהר איז פון איהם קיין סימן נישט געבליבען.

אויב דער ווינער טראַקטאַט איז געווען אַ ווערק פון טרוקענע ביוראָקראַטען, וועלכע האָבן זיך נישט געוואָלט רעכענען מיט׳ן לעבען איז ווערסאַל געווען אַ קונסט־ווערק פון מענשען, וועלכע האָבן גלייך אויף צומאָרגענס אויפגעהערט צו גלויבען אין דעם ווערט און שטאַנדהאַפטיגקייט דערפון וואָס זיי האָבן אַליין געשאַפען.

* * *

עס איז פאַראַן פיל ענליכעס סיי אין ווינער סיי אין ווערסאַלער טראַקטאַט, די געשעהענישען און אין די דערשיינונגען, וועלכע האָבען מיט זיך געבראַכט אויף דער וועלט.

דער ווינער קאָנגרעס האָט געהאַט די אויפגאַבע צו דערפיהרען אייראָפּע צו אַן אָרדנונג נאָך דער רעוואָלוציאָנערער זאַווערוכע און גרויסע מאַרשען פון נאַפּאָלעאָנען.

די „נייע אָרדנונג", וועלכע איז פאַקטיש געווען אַ צוריקקעהר צו רעאַקציע איז רעפּרעזענטירט געוואָרען דורך דריי מייסטערס פון דיפּלאָמאַטישער קונסט, מעטערניך, טאַלייראַן און שטיין, וועלכע האָבן אין ווין געשפּילט אַן ענליכע ראָל ווי ווילסאָן, קלעמאַנסאָ און לאָיד דזשאָרזש אין ווערסאַל.

מעטערניך — דער פאָרשטעהער פון עסטרייך האָט זיך געהאַלטען ביי אָפּאָרטוניסטישע פּרינציפּען, ער האָט מיט זיין געשיקטער דיפּלאָמאַטיע אַריבערגעצויגען אויף זיין זייט די קליינע דייטשע מלוכה׳לער ווי בייערן, ווירטעמבערג, זאַקסען א. אנד. וועלכע זענען געווען שטאַרקע אַנטאַגאָניסטען אין בעצוג צו פּרייסען.

דער צווייטער „קאָנצערטאַנט" איז געווען דער פאָרשטעהער פון די „פּערזענליכע אינטערעסען" פון לודוויק דעם 18־טען, טאַלייראַן, וועלכער האָט גיך פאַרראַטען נאַפּאָלעאָנען און פאַרטיידיגט די פּרינציפּען פון לעגיטימיזם און פון אייראָפּעאישער גלייכגעוויכט.

דער פאָרשטעהער פון אַגרעסיווען פּרייסען, שטיין, וועלכער איז אונטערשטיצט געוואָרען דורך דעם צאַר אַלעקסאַנדער דעם 1.טען האָט, ווי משונה׳דיג דאָס זאָל נישט אויסזעהען, אויף זיך גענומען די ראָל פון אַ פאַרטיידיגער פון די נאַציאָנאַלע רעכט פון די פעלקער.

דער ווינער קאָנגרעס איז אפשר געווען דער פּרעכטיגסטער פון אַלע אינטערנאַציאָנאַלע קאָנגרעסען, וועלכע די וועלט האָט אַמאָל געזעהען — אָבער זיינע אָנטיילנעמער האָבן נאָר געהאַט איין צוועק: זיך צוטיילען מיט דער גרויסער ירושה פון נאַפּאָלעאָנען און צו פאַראייניגען יעדער צו זיין לאַנד אַ געוויסע פרעמדע טעריטאָריע.

דעם דאָזיגען גרויסען קאָנגרעס האָט געפעהלט אַ לייטענדע אידעע און די עגאָאיסטישע אינטערעסען פון די בעזונדערע מלוכות האָבן בעקומען אַ ציניש אויסדרוק. די מאָמענטען פון שפּראַך, רעליגיע, נאַציאָנאַלע איינגענאַרטיגקייט — האָבן דאָ נישט געשפּילט קיין שום ראָל, מען האָט פּשוט צושניטען דעם פּאָליטישען קערפּער פון לעבעדיגע פעלקער וועלכע מ׳האָט פאַרמשפּט אויף קנעכטשאַפט און אונטערדריקונג.

די טעריטאָריאַלע חלוקה, וועלכע איז דורכגעפיהרט געוואָרען אויף דעם ווינער קאָנגרעס, שטעלט זיך פאָר אויף פאָלגענדען אופן. אַ טייל פון וואַרשאַווער הערצאָגטום פאַר׳ן רוסישען צאַר; טאָרון און דאָס פּויזנער פירשטענטום איז אָפּגעגעבען געוואָרען פּרייסען, אַ חוץ דעם האָט פּרייסען נאָך בעקומען אַ גרויסען טייל פון זאַקסען; ענגלאַנד האָט בעקומען מאַלטאַ, העלגאָלאַנד און דעם פּראָטעקטאָראַט איבער די יאָנישע אינזלען, א חוץ דעם האָט זי נאָך בעקומען אייניגע פראַנצויזישע און האָלענדישע קאָלאָניעס; עסטרייך איז בערייכערט געוואָרען מיט די פּראָווינצן איליריע, דאַלמאַציע, לאָמבאַרדיע, ווענעציע, טיראָל, זאַלצבורג און גאַליציע; שוועדען האָט זיך פאַראייניגט אין אַ פּערזענליכער אוניע מיט נאָרוועגיע און האָלאַנד מיט בעלגיע האָבן געשאַפען דאָס נידערלענדישע קעניגרייך.

דאָס איז געווען די נייע פּאָליטישע מאַפּע פון אייראָפּע, וועלכע איז געשאַפען געוואָרען נישט אין נאָמען פון וועלכע עס איז אידעאַלען אָדער לאָזונגען, נאָר אין נאָמען פון הייליגען עגאָאיזם פון אַ גרופּע מאָנאַרכען, וועלכע האָבן געהאַנדעלט מיט לעבעדיגע פעלקער פּונקט אַזוי ווי מען האַנדעלט מיט טויטע, ווילענסלאָזע געגענשטאַנדען.

אין די בעשלוסען פון ווין איז שוין געלעגען דער אויפרייס־מאַטעריאַל, וועלכער האָט אונטערגעמינירט אייראָפּע און איז געווען אַן אויסגאַנגס־פּונקט פאַר׳ן וועקען די נאַציאָנאַלע אַמביציעס פון פאַרשידענע אונטערדריקטע פעלקער, וועלכע האָבן נישט געוואָלט שלום מאַכען מיט דער „נייער אָרדנונג".

* * *

די ווערסאַלער קאָנפערענץ האָט להיפוך צו דעם ווינער קאָנגרעס דווקא יא געהאַט אַ לייטענדע אידעע — דאָס איז געווען די זעלבסטבעשטימונגס־רעכט פון פעלקער, וועלכע איז אין אַ היבשער מאָס רעאַליזירט געוואָרען דורך רופען צו אַ זעלבסטשטענדיגען טעריטאָריאַלען פּאָליטישען און סוביערענעם לעבען אַ גאַנצע ריי פעלקער, אַלזאָ דאָס ענטשטיין פון פּוילען, טשעכאָסלאָוואַקיע, ליטע, עסטלאַנד, לעטלאַנד און פינלאַנד; ווייטער די טעריטאָריעלע ענדערונגען לטובת פראַנקרייך, יוגאָסלאַוויע, רומעניע און איטאַליע און ענדליך די פאַרטיילונג פון די מאַנדאַטען און די קאָלאָניעס.

די קרוינונג פון ווערסאַל האָט אָבער געדאַרפט זיין — דאָס שאַפען אַן אינטערנאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציע אין דער פאָרם פון פעלקער־בונד, וועלכער האָט מיט זיך געדאַרפט פאָרשטעלען אַ צווישען־פעלקערליכען פּאַרלאַמענט.

די אידעע פון פעלקער־בונד איז בלי־ספק געווען איינע פון די געוואַגטסטע פּרובען צו אָרגאַניזירען די פעלקער אויף נייע יסודות. אין פאַרלויף פון עטליכע יאָהרהונדערטען האָט געוואַנדערט די דאָזיגע אידעע פון שאַפען אַן אינסטיטוציע וועלכע זאָל פאַראייניגען אַלע פעלקער, רעגולירען זייערע געמיינזאַמע בעציהונגען, ליקווידירען אויף אַ פרידליכען אופן זייערע קאָנפליקטען. פון עמאַנועל קאַנט ביז דעם „הייליגען בונד", וועלכער איז געווען אַ געמיש פון אַ נעבעלהאַפטען רוסישען מיסטיציזם און ווייטער דורך דעם אייראָפּעאישען דירעקטאָריאַט, וועלכער איז שפּעטער פאַרביטען געוואָרען דורך דעם אייראָפּעאישען קאָנצערט" — האָט געבלאָנדזשעט די אידעע פון פעלקער־בונד, וועלכע איז וואָס ווייטער געוואָרען אַלץ מעהר פּאָפּולער.

די גרויזאַמקייטען פון דער גרויסער וועלט־מלחמה און די ריזיגע מאַטעריעלע און גייסטיגע פאַרלוסטען, וועלכע אַלע פעלקער האָבן געליטען האָבן אויף א נאַטירליכען אופן געלייטערט דעם מענשליכען געדאַנק אין דער ריכטונג, אַז עס מוז געשאַפען ווערען אַ פּאַקט פון שלום און גערעכטיגקייט, וועלכער זאָל פאַרהיטען די מענשהייט פון נייע שרעקליכע קאַטאַסטראָפען.

אויף דעם דאָזיגען באָדען פון מענשליכע ליידען און פון איידעלע אידעאַליסטישע מקורים איז געבוירען דער פעלקער־בונד, וועלכער לעבט הײַנט איבער אַזאַ שווערען מאָראַלישען קריזיס.

דאָס איז אייגענטליך געווען דער גרונד־אונטערשייד צווישען ווין און ווערסאַל, מיט הונדערט יאָהר פריהער האָבן די אייראָפּעאישע דיפּלאָמאַטען זיך נאָר בעגנוגט מיט אַ ריין מעכאַנישער טעריטאָריאַלער פונאַנדערטיילונג פון נאַפּאָלעאָנס ירושה און זיי האָבן נישט געהאַט קיין שום אַמביציעס צו שאַפען „אייביגע פּאַקטען" — ווי דאָס האָט געדאַרפט זיין דער פּאַקט פון פעלקער־בונד.

האָט אָבער ווערסאַל מיט זיין גאַנצער אינטערנאַציאָנאַלער געביידע, וועלכע ער האָט אויסגעבויט נישט געהאַט קיין בעסערען מזל פון ווין.

* * *

ביידע טראַקטאַטען האָבן אין זיך אַנטהאַלטען אַזעלכע ברענענדע מאַטעריאַלען, וועלכע האָבען אין גאַר אַ קורצע צייט געדאַרפט אויפטרייסלען אייראָפּע, איהר אַריינשלעפּען אין אַ כאַאָס און אין אַ צושטאַנד פון פּערמאַנענטע מלחמה־געפאַהרען.

מעטערניך, טאַלייראַן און שטיין האָבן טאַקע ביים גרינעם טיש אין ווין בעשלאָסען דאָס און יענץ אָבער די לעבעדיגע פעלקער, וועלכע זענען טעריטאָריעל צושניטען געוואָרען האָבן אויף דער דאָזיגער אָפּעראַציע זייער הסכמה נישט געגעבען, און אין רעזולטאַט פון די ווינער בעשלוסען און פון די ליקווידאַציע פון דער נאַפּאָלעאָנישער תקופה האָבען אין אייראָפּע שטאַרק אָנגעהויבען צו וואַקסען די נאַציאָנאַליסטישע טענדענצען סיי ביי די אונטערדריקטע פעלקער און סיי ביי די פעלקער, וועלכע האָבן זיך בעפרייט פון פראַנצויזישען יאָך.

אייראָפּע איז אַריינגעטראָטען אין אַ תקופה פון אַ שווערער רעאַקציע. די מאָנאַרכען פון רוסלאַנד, עסטרייך, פּרייסען און גרויס־בריטאַניע האָבן אין יאָהר 1818 געשלאָסען צווישען זיך אַן אָפּמאַך אין אַקוויזגראַן, וועלכער האָט בעצוועקט צו פאַרפעסטיגען זייערע טראָנען און איינצוצוימען די פרייהייטס־אַמביציעס פון זייערע פעלקער. די רעזולטאַטען פון אַקוויזגראַן האָבן נישט געלאָזען אויף זיך לאַנג וואַרטען. דער אַדמיניסטראַטיווער אַפּאַראַט פון פּאָליציאַנטען און געהיים־אַגענטען האָט בעקומען די איבערמאַכט אין אַלע לענדער. עס איז איינגעפיהרט געוואָרען א פּרעווענטיוו־צענזור פאַר דער פּרעסע, עס׳איז בעגרעניצט געוואָרען די פרייהייט פון וואָרט, ס׳איז פאַרגוואַלטיגט געוואָרען דאָס געהיימניש פון קאָרעספּאָנדענץ, רעוויזיעס און אַרעסטען האָבן אָנגענומען א מאַסענהאַפטען כאַראַקטער און אין אַלע ווינקעלע האָט געבליהט דער סיסטעם פון פּראָוואָקאַציע און דענונציאַציע.

פּאַראַלעל צו דער דאָזיגער רעאַקציע איז געגאַנגען א צווייטער פּראָצעס, וועלכער האָט אויסגעפילט די גאַנצע תקופה פון 19־טען יאָהרהונדערט און וועלכער איז נאָך ביז הייטיגען טאָג ווייט נישט געענדיגט. דאָס איז דער קאַמף פון די אונטערדריקטע פעלקער געגען דעם לעגיטימיזם פון די ווינער דיפּלאָמאַטען, וועלכע האָבן געהאַט ווייניג חוש פאַר׳ן רעאַלען לעבען און וועלכע האָבן זיך געלייטעט אויסשליסליך מיט עגאָאיסטישע טענדענצען.

דער אויפשטאַנד פון די גריכען אין יאָהר 1821, פון פּאָליאַקען אין יאָהר 1831 און 1863 דאָס דערגרייכען אומאָפּהענגיגקייט פון רומעניע, סערביע, טשערנאָגאָריע און בולגאַריע — אויפ׳ן סמך פון בערלינער טראַקטאַט אין יאָהר 1878, די בעפרייאונג פון איטאַליע פון אונטער דעם עסטרייכישען יאָך — דאָס אַלץ האָט ביסלעכווייז אונטערגעגראָבען די אָרדנונג, וועלכע איז איינגעשטעלט געוואָרען דורך דעם ווינער קאָנגרעס.

צי לעבען מיר נישט איבער אַן ענליכע תקופה אויך נאָך דער ווערסאַלער קאָנפערענץ און צי טיילט נישט דער ווערסאַלער טראַקטאַט דעם גורל פון ווינער טראַקטאַט — דאָס איז די פראַגע אויף וועלכער מיר דאַרפען ענטפערן.

א. ציננצינאַטוס

(צווייטער אַרטיקעל — מאָרגען)

Koncesjonowane Zakłady
ELEKTRO i RADJOTECHNICZNE
Spółka Inżynierów
Zachodnia 72, tel. 159-69
עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט.
איבערוויקלונגען פון מאָטאָרען, קאָנסטרוקציעס, ליכט־עפעקטען.
בעמערקונג: די פירמע נעהמט אָן בעשטעלונגען אויף איבערצוארבייטען עלעקטרישע געצייג און קאָכערס(?) לויט די נייעסטע פּראָיעקטען און הסכם מיט די נעהעריגע אינסטרוקציעס פון מעטראָלאָגיע.
מעסיגע פּרייזען.

י. הייבלום / תל־אביב

צוויי שוסטער־בענקלער
(דערציילונג פון ארץ־ישראל־לעבען)

יוסף מזרחי, א ספרדישער ייד פון מצרים, האָט קומענדיג מיט לאַנגע יאָהרען צוריק קיין ארץ־ישראל, זיך בעזעצט אין אַ שמאָל געסעלע אין יפו, דאָרט געעפענט זיין שוסטער־וואַרשטאַט אין געוועלב פון אַן אַלט־יפוער הויז, און אָנגענומען אַלטע שיך צום פאַרריכטען און פאַרלאַטען.

אַזוי אַרום האָט ער זיך דערנעהרט מיט זיין פאַמיליע. פון די איינוואוינער פון געסעל: אייראָפּעער, ספרדים און אַראַבער: אָרימע אַרבייטער, בעלי־עגלות און טרעגער.

נאָך עטליכע יאָהרען האָט יוסף מזרחי אָנגעהויבען ווערען דיקער, פעטער און קורצזיכטיגער, קינדערלעך האָבן אָנגעהויבען אויסוואַקסען און צוקומען. דאָס ווייב מיט אַ לאַנג ברייט אונטערהעמד, האָט אַרומגעשלאַפּט אַ גאַנצען טאָג מיט הילצערנע טרעפּאַקעס אין איהר פאַרחושעכטער ווייטשאַפט. דער באַרג אַלטע שיך צום פאַרלאַטען איז געוואָרען גרעסער. און די העלפער ביי יוסף מזרחי האָבן אָנגעהויבען צוטרערען; האָט ער צוגענומען אַלס געהילף דעם יונגען חאַסאַן, אַ פאַרבלאָנקעטען אין שטאָט פון ערגעץ אַן אַראַבישן דאָרף, וואָס איז געקומען זוכען אַרבייט.

האָט זיך חאַסאַן גיך איינגעלעבט אין זיין נייער סביבה, צו דעם וואַרשטאַטעל וואָס איז בעשטאַנען פון אַ קליין וואַרק־צעפוילט טישעל, בעלייגט מיט שוסטער־קליי, דרעטלעך, וואַקס און אַנדערע מכשירים, צו זיין בעל־הבית, וואָס איז געזעסען גאַנצע טעג קעגען איהם, מיט אַראָפּגעלאָזענע בעברילטע אויגען, אויף אַן אַלטען שיך אָנגעצויגענעם אויף אַ קאָפּעטע, געסאָפּעט פון פעטקייט און געצויגען אַ דראָטווע מיט ציטערדיגע הענד.

ער האָט זיך געפיהלט שוין ווי אַ געבוירענער אויף דעם פּלאַץ, צווישען אַט די פאַרקאָפּטשעטע ווענד, צווישען די קינדערלעך וואָס וואַלגערען זיך פאַרסמאַלעטע גאַנצע טעג צוזאַמען מיטן ביסעל שיכוואַרג אויף דר׳ערד, מיט די בעל־הביתטע, די דיקע פאַרענקינע, וואָס טשלאַפּעט אַרום אַ צעגאָסענע אויף הילצערנע טרעפּאַקעס.

ער האָט זיך מיט זיי אַלעמען איינגעלעבט, און אַלע האָבן זיך מיט איהם איינגעלעבט, און געהאַלטען איהם פאַר אַן אייגענעם, אַ בן־בית.

חאַסאַן, אַ יונגער, אַ פלינקער, האָט פאַרשטאַנען די אומבעהאָלפענקייט פון זיינע בעלי־בתים, און, שוין שטוב־מענש, צו וועמען מען האָט דעם פולסטען צוטרוי, האָט ער איבערגענומען אַ ביסעל די פיהרערשאַפט איבער דער משפּחה: ער האָט אַכטונג געגעבען אויפ׳ן קליינוואַרג, און אָנגענומען זיך פאַר זייער קריוודע אין גאַס... די אַלטע שיך צום פאַרריכטען זענען אָנגענומען געוואָרען דורך חאַסאַנען, ער האָט זיך בעדונגען מיט די קליענטען, ער האָט געוואוסט אויף וויפיל אָפּצושאַצען די אַרבייט. אויף די אַלע שפּראַכען, וואָס די איינוואוינער פון דעם געסעל האָבן גערעדט, האָט זיך חאַסאַן אויסגעלערנט פאַרשטענדיגען און דינגען זיך, אַפילו אויף ייִדיש האָט ער זיך געקענט אויסשמועסען מיט די אייראָפּעער, און זאָגען זיי: מאַדאַם, דאָס פיל אַרבייט, צוויי פּיאַסטער דאָס ביליג. און אַלע קונדען פון געסעל זענען געוואָרען מיט איהם היימיש, בערופען איהם אין ביים נאָמען, גערעדט צו איהם יעדער אויף זיין שפּראַך, זיין בעל־הבית, יוסף מזרחי, האָט זיך נישט געמישט. ער האָט זיך געהאַלטען שוין פאַר אַן אומפעהיגען און געוואוסט, אַז ער האָט זיך אויף וועמען צו פאַרלאָזען.

אַזוי האָט זיך מזרחיס וואַרשטאַט אויסגעאַרבייט וואָס אַמאָל מעהר, ביז דעם לעצטען ערב פּסח איז שוין דער דיל געווען בעלעגט מיט קופּעס אַלטע שיך, צענדליגער פּאָרעס פון דאַמען, מענער און קינדער־שיך האָבן געוואַרט אומגעדולדיג צוזאַמען מיט זייערע בעלי־בתים, ביז עס וועט קומען זייער ריי, זיי זאָלען אַריינגענומען ווערען אין דער אַרבייט, און פאַרטיג ווערען אויף יום־טוב. האָט מען טאַקע אַריינגעאַרבייט דעם ערב פּסח ביז אין די האַלבע נעכט און דאָך געמוזט איבערלאָזען אַ שפּאָר ביסעל אַרבייט נישט אויסגעפערטיגט.

און פּסח איז דאָס געווען דאָס ערשטע מאָל, וואָס חאַסאַן איז פאַר זיינע פעריידיסטען אַרויס אין גאַס אָנגעטאָן אויסגעפוצטער אין אַ נייעם אָנצוג, נייע שיך, גלאַנציג פאַרקעמטע האָר און פאַרבריגט אין אַ תל־אביבער קאַפע.

חאַסאַן האָט זיך געפיהלט אַ גליקליכער, ער איז גאַנצע טעג געזעסען אויף זיין קליין שוסטער־בענקעלע נעבען דעם צעפוילטען וואַרשטאַטעל, געאַרבייט פלייסיג און געזונגען. ער האָט ליב בעקומען דאָס וואַרשטאַטעל, דאָס בענקעלע, דעם קראָם מיט די הויכע פאַרקאָפּטשעטע ווענט, די בעל־הביתטע די צעלאָזענע, מיט די פערשלאַבעטע קינדערלעך. גלייך ווי ס׳וואָלט אַלץ געווען זיינס, זיין היים, זיין וואַרשטאַט און זיינע קינדערלעך. אָט אַ דאַנק זיי, א דאַנק זייער צוטרוי, אַ דאַנק דעם אַלעם, האָט ער זיך אויסגעאַרבייט, געוואָרען אַ לייט.

און ער דינט זיי טאַקע אָפּ, מיט פלייסיגקייט, מיט ערליכקייט, און איבערגעגעבענקייט.

האָט זיך די פריהמאָרגען־זון אַריינגערוקט אין געסעל, איבערגעדעקט מיט בלענדענד גאָלד, איין זייט, א לאַנגע מיט הייזער, גלייך ווי דער וואַרימער באַלזאַם וואָלט געוואָלט פאַרהיילען די אָפענע וואונדען־לעכער, די אָפּגעקראָכענע הייזער פון די ווענד די געפלאַצטע איבערים פון די טירען און פענסטער־ראַהמען. און אויף דער צווייטער זייט, אונטער׳ן שאָטען האָט געוויילט א קיהל ווינקעל אַריין אין וואַרשטאַט פון יוסף מזרחי, און געגלעט דאָס געזיכט פון יונגען חאַסאַן און זיין בעל־הבית, וואָס זענען שוין געזעסען ביי פריהמאָרגען אָן ביי דער אַרבייט. טאַקע שוין דאָס דריטע שעלעכעל קאַווע און מזרחי איז מכבד חאַסאַנען שוין צום פינפטען מאָל מיט א ציגאַרעט.

זייערע אַרבייטען און טראַכטען שטיל. מזרחי טראַכט וועגען איבעראַרבייטען די קראָם אויף אַ גרעסערע, אַ בעקוועמערע, מיט א בעזונדער שטוב צום וואוינען, חאַסאַן טראַכט וועגען זיין דאָרף ווי פאַרפינסטערט און פאַרהוישכט מען לעבט דאָרט, ווי זיין טאַטע, דער אַלטער פעלאַה האָרעוועט זיינע אַלע יאָהרען אויף פרעמדע פעלדער, און קומט אַהיים זיינע טעג מיט טרוקענע ברויט, ער וועט אַראָפּקומען אין דאָרף אַן אויסגעפוצטער, ברענגען זיין טאַטען מתנות: א אַבייע, א זיידענע קעפיע, ער וועט נעמען פון דאָרט אַ ווייב, איבראַהימס דעם פּאַסטוכס טאָכטער, וואָס איז אָרעם, אָבער שיין און צניעותדיג. ער דערמאָנט זיך ווען ער האָט דאָס ערשטע מאָל איהר בעמערקט, דאָס איז געווען אין אַ געדיכטן בוימקסען פעלד מיט מאַיס. וואָס איז שוין געהאַט אויסגעוואַקסען אין דער הויך פון אַ מענש, און מיט שטאַרקע שטאַמען. און פון צווישען די געדיכטע בלעטער האָבן אַרויסגעקוקט איהרע גרויסע שוואַרץ־פלאַמיגע אויגען, זיי האָבען געקוקט גלייך אנטקעגען דער זון, ווי זיי וואָלטען זיך געוואָלט פאַרמעסטען מיט די שטראַהלען, און ווען זי האָט בעמערקט איהם האָט זי פאַרשטעקט איהר קאָפּ אין דער געדיכטקייט פון די צווייגען. און ער איז געווען דערמאָלט ווי פאַרשיכורט...

(סוף — מאָרגען)

רבי נחמן בראצלאווער

צו זיין 125-טען יאהרצייט

רבי נחמן בראצלאווער איז געווען דער גרעסטער דענקער און דער שעהנסטער דערצעהלער פון צווישען די רביים. ער איז באמת געווען א ריז אין יודישען דענקען און ער האט עמפינדען זעהר טיף די בעגריפען פון די יודישע עט׳שע, מאראלישע לעהרען. ער איז אויך געוו א זעהר גרויסער טאלאנט: דער שעהנסטער יודישער דערצעהלער פאר מעבדעלע מוכר ספרים און אנדערע מיינען אפילו, אז ער איז געווען דער שענסטער יודישער דערצעהלען פאר אלע צייטען. ער איז אויך געווען א זעהר טיפער דענקער און דערצעהלער, א מיסטיקער און סימבאליקער טאקי פון די בעסטע וואס די וועלט האט געהאט. נישט נאר דערהויבט ער זיך צו דער מדרגה פון די העכסטע יודישע מיסטיקער, די בעלי הקבלה, נאר זיין סימבאליזם גרייכט מדרגות וואס זענען אפשר נאך העכער ווי די מדרגות, צו וועלכע עס האבען דערגרייכט די מייסטערס פון מאדערנעם סימבאליזם, מעטערלינק און פשישעווסקי. ער האט אויפן פעלד פון סימבאליזם נישט פיל געשאפען אבער דאס וואס ער האט געלאזען איז טיף, אבסטראקט, פאעטיש פול מיט זיך און שעהנקייט.

אין זיינע געדאנקען און עטישע לעהרען איז ער קלוג, אפט זאגאר זעהר פראקטיש, און אין זיין ארייננדרינגען אין דער מענשליכער נשמה גרייכט ער מאמענטען פון דער מאדערנער וויסענשאפט פון פסיכאלאגיע.

רבי נחמן בראצלאווער איז אויך געווען דער ענטדעקער פון אנ׳אמת, וואס איז איצט אנגענומען פון דער וויסענשאפטליכער וועלט. ער איז געווען דער ערשטער, וועלכער האט ערקלערט, אז פלאנצען, בוימער און בלומען בעזיצען געפיהלען אין עמפינדונגען נישט נאר אין סימבאלישען, נאר טאקי אין רעאלען זין. זיי זענען שטום, זיי קענען נישט אויסדריקען זייערע געפיהלען, אבער זיי אומפאסען אין א געוויסער פארם די ווירקונג פון דער ארומיגער וועלט אויף זיי און זיי פיהלען שמערצען, אין דער וויסענשאפט איז דער דאזיגער שטאנדפונקט איצט אנגענומען פאר אנאמ׳ת, און ווען דעם גרויסען דארווינ׳ס זוהן האט דאס צום ערשטען מאל ערקלעהרט אויף א זיצונג פון דער קעניגליכער געזעלשאפט פאר וויסענשאפט, האט דאס געמאכט א געוואלדיגען רושם. א שאד וואס סאיז נישט געווען אימיצער דארט צו דערמאהנען, אז רבי נחמן בראצלאווער האט דאס ערקלערט מיט 125 יאהר פריהער.

יא, זעהר הויך שטעהט רבי נחמן בראצלאווער וועלכער איז געבוירען געווארען אין ניסן ה׳תקל״ב (1772) און איז נסתלק געווארען י״ח תשרי ה׳תקע״ב (1811) אין דער יונגער עלטער פון 39 יאהר.

אין חסידיזם האט ער געשפילט גאר א גרויסע ראלע. ער האט אויסגעפונען, אז דער חסידיזם איז אין זיין צייט געווען עוטארטעט, ער האט זיך דערוויטערט פון דער הויכקייט און טיפקייט אויף וועלכער רבי ישראל בעל שם טוב און זיינע ערשטע נאכפאלגער האבען איהם אוועקגעשטעלט.

ער האט געזעהען, אז אויך פון דעם חסידיזם האט מען שוין אויסגעקוועטשט דעם אינהאלט און מען מאכט פון איהם בלויז אויסערליכע פארמען. ער האט געזוכט צוריקצושטעלען דעם חסידיזם אויף זיין אמאליגער הויכקייט און טיפקייט, ער האט גערעכענט, אז סאיז אויף איהם ארויפגעלעגט געווארען די אויפגאבע צו געפינען נייע וועגען אין חסידיזם און ער זאל די תורה פון די עלטער ווידען נאך מעהר פערפאלקאמען. אט דאס האט פעראורזאכט א גרויסען קאמף צווישען איהם און די אנדערע רביים פון זיין צייט, און צוליב דעם ווערט רבי נחמן בראצלאווער בעצייכענט נישט נאר אלס דענקער און דיכטער, נאר אויך אלס קעמפער אין חסידיזם.

איך וויל זיך בענוצען מיט דער געלעגענהייט פון זיין 125 יאהרצייט צו געבען א שילדערונג פון זיין פערזענליכקייט, לעבען און שאפען.

רבי נחמן בראצלאווער איז געווען א אור-אייניקעל פון רבי ישראל בעל שם טוב, דער שאפער פון חסידיזם, אט דער הויכער יחוס איז געווען פון זיין מוטערס צד. דער בעל שם האט געהאט געהאט צוויי זיהן, וועלכע זענען געווארען רביים: רבי אפרים סאדילקאווער און רבי ברוך מעזשיבאזשער. זי האט אויך געהאט א טאכטער מיט׳ן נאמען פייגעל וועלכע האט חתונה געהאט מיט ר׳ שמחהן, א זוהן פון ר. נחמן האראדענקער. וועלכער איז געווען דעם בעל-שם׳ס א חי״ר. פון אט דעם פאר פאלק איז געבוירען געווארען א קינד, וועלכען זיי האבען א נאמען געגעבען נחמן, און ס׳איז טאקי געווען א גרויסע בחמה צו האבען אזא קינד. ער איז געווען זעהר שעהן, אויסערגעוועהנליך קלוג און עמפינדליך און מערקווירדיג אויך זעהר לעבענסלוסטיג, זעהר פרעהליך.

ער איז געבוירען געווארען אין מעזשיבאזש, די שטאט אין וועלכער ס׳האט געוואוינט זיין עלטער-זיידע, דער בעל שם. און כאטש ס׳איז שוין געווען לערך צוויי און דרייסיג יאהר זינט דער בעל שם איז נסתלק געווארען, ווען אט דאס אור-אייניקעל איז געבוירען געווארען האט אין יענער שטאט נאך פולשטענדיג געהערשט דער גייסט פון דעם גרויסען עלטער-זיידען. די שטאט איז געווען פאלשטענדיג דורכגעווייקט אין חסידיזם, אין גלויבען אין ניסים, און אין זוכען א גאר טיפע פערשטענדניש פון דער וועלט און פערבינדונג מיט יענער וועלט, דורך א פעראייניגונג פון דעם לעבען מיט דאס, וואס קען זיין נאכ׳ן טויט. און א טאכטער, וועלכע האט געהייסען אדעל. זי האט אט אין דער דאזיגער אטמאספערע פון דער סאמער היים פון אריגינאלען חסידיזם, איז נחמן געבוירען און ערצויגען געווארען.

עס ווערט אויך פערצייכענט, אז רבי נחמן איז געבוירען געווארען גלייך נאכדעם, וואס רבי דוב בער פון מעזעריטש, בעריהמט אלס דער „גרויסער מגיד" איז נסתלק געווארען. דער „גרויסער מגיד" האט נאך ר׳ ישראל בעל שם טובס פטירה פערנומען זיין פלאץ. און ווען נאכדעם, וואס רבי דוב בער איז נסתלק געווארען איז געקומען אויף דער וועלט ר׳ נחמן, האט מען גלייך אנגענומען, אז ער איז געקומען צו פערנעהמען דעם פריי-געווארענעם פלאץ.

קיין רבי ווערט מען אבער נישט פון געבורט. און ביז ר׳ נחמן איז גרויס געווארען האט מעזשיבאזש שוין אויפגעהערט צו זיין דער גרויסער צענטער פון חסידיזם. עס זענען געשאפען געווארען אנדערע צענטערס. אבער כל זמן נחמן איז געווען א קינד, האט ער גארנישט געקענט האבען קיין אייגענארטיגערע חסידישע סביבה, ווי מעזשיבאזש איז געווען; און ער איז פאלשטענדיג ערצויגען געווארען אין גייסט פון זיין גרויסען עלטער זיידען, רבי ישראל בעל שם טוב.

(צווייטער ארטיקעל — קומענדיגען זונטאג)

א טייך וואס פליסט מיט באנקנאטע,

און פינף-דאלארדיגע הענגט אויף די בוימער ביי זיין ברעג

אפילו אין אונזערע פראזאאישע צייטען פאסירען ניסים. אין דעם זענען אמשטארקסטען איבערצייגט די פארמערס, וואס וואוינען אין די בערג נישט ווייט פון נאנקסוויל, טענעסי, אמעריקא, ביי די ברעגעס פון דעם ארטיגען טייך.

אין איין שעהנעם זומער־טאג — ווי עס ווערט דערצעהלט, — האט א פארמער, שפאצירענדיג צווישען די ביימער ביים ברעג פון טייך, בעמערקט עפעס אזוינס, וואס ער האט זיינע אויגען נישט געגלויבט. אויף די צווייגען פון די בוימער זענען געהאנגען פייכטע פינף־דאלארדיגע באנקנאטען און זיך געטריקענט, און די וואליעס פון דעם טייך האבען צוגעבראכט צו די ברעגעס נאך אזעלכע באנקנאטען, וואס האבען זיך געוואלגערט אויף דער ערד, און טייל זענען פון א וויטעל ארויפגעבלאזען געווארען אויף בוים-צווייגען און גרויסע שטיינער וואו זיי האבען זיך בנעימותדיג געווארעמט אונטער די זון־שטראהלען.

דער פארמער האט מיט גרויס פרייד צונויפגעקליבען די פינף־דאלארדיגע. און באלד האבען די אנדערע איינוואוינער פון דעם געגענד זיך אויך דערוואוסט פון דעם גרויסען נס. דאס רוב באנקנאטען זענען אבער געווען אביסעל צושטערט. פון דער כייזקייט האבען די נאנקסווילער באנקען געשיקט די פינף־דאלארדיגע צו זשורי-דעפארטאמענט קיין וואשינגטאן, וואס האט זיי אויסגעביטען אויף פריש געלד, ווייל דאס זענען נישט געווען קיין פאלשע באנקנאטען.

דער זשורי - דעפארטאמענט אין וואשינגטאן גלויבט אבער נישט אין קיין ניסים, און די רעגירונג האט ארויסגעשיקט איהרע אגענטען צו מאכען א גענויע אויספארשונג פון וואנען עס נעמט זיך די דאזיגע ברכה אין דער געגענד. די אגענטען האבען אזוי לאנג געניושטערט און געפארשט, ביז זיי האבען אויסגעפונען צוויי וויכטיגע זאכען:

ערשטענס, אז די געפונענע באנקנאטען געהערען צו איין און דערזעלביגער סעריע; צווייטענס, אז די פינף־דאלארדיגע זענען א טייל פון די 105 טויזענד דאלאר, וועלכע זענען מיט עטליכע יאהר צוריק אוועקגערויבט געווארען בעת אנאיבער־פאל אויף א פאסט־וואגאן אין שארלאט, נארט קארליינא.

די זשורי-אגענטען ווייסען, אז די רויבערס איז בעגאנגען געווארען פון א רויבער-באנדע, וואס איז כמעט איינגאנצען אויסגעראט געווארען. זייער טעאריע איז, אז די באנדיטען, וועלכע האבען זיך געראטעוועט פון טויט, האבען דאס געראובטע געלד פערשטעקט ערגעץ וואו צווישען די בערג, און די רעגענס און פערפלייצונגען האבען א טייל פון דעם רויב ארויסגעשווענקט אין טייך אריין.

מיט דעם דערקלערט זיך דער פאקט, וואס די זשורי-אגענטען קוקען איצט דורך די בארג-געגענד ביים טייך צו געפינען דעם אוצר, און די פארמערס פון יענע מקומות לאזען זיך ארויס אויף געהיימע עקספעדיציעס אין ווארטען, אז די כוואליעס זאלען זיי, מזכה זיין מיט פרישע פינף-דאלארדיגע באנקנאטען.

א פרוי וואס האט געלעבט „פרייע ליבע"

ווארענט פרויען געגען דעם

מען רופט עס „פרייע ליבע" אבער אין דער אמת׳ען איז עס „פערשקלאפטע ליבע". — פרייע ליבע קען נאר זיין אין געזעצליכער הייראט, זאגט זי. — די געשיכטע פון א פרוי, וואס האט געוואגט

דער אמעריקאנער זשורנאל „פארום" דרוקט זעהר א טשיקאווען ארטיקעל. עס איז געשריבען פון א פרוי, וואס האט „געוואגט", א פרוי פון היינטיגער צייט, אנ׳אויפגעקלערטע, וואס האט עטליכע יאהר געלעבט „פרייע ליבע". און אין דעם ארטיקעל דעקט זי אויף דאס הארץ, זי שילדערט איהרע איבערלעבונגען און זי דערצעהלט, אז איהר ערפאהרונג האט איהר געלערענט, אז עס רעדט זיך נאר אזוי „פרייע ליבע" — אין אמת׳ן איז עס פערשקלאפטע ליבע.

ווירקליכע פרייע ליבע, זאגט זי איצט, קען נאר זיין פולשטענדיגער הייראט, אין געזעצליכע הייראט.

די שרייבערין דערצעהלט, אז ווען זי איז געווען א מיידעל פון א יאהר צוואנציג, איז עס געווען די צייט, ווען דאס יונגווארג האט זיך געשפילט פריי, פלעפעריש, און האט ארויפגעווארפען פון זיך די נארישע „איינרעדענישען" פון דעם עלטערען דור. זי האט געהאלטען, צוזאמען מיט אלע איהרע חברטעס, אז ליבע איז די הויפט זאך, און ווען מען האט ליב א מאן און היראטען מיט איהם קען מען נישט צוליב וועלכער עס איז אורזאך, דארף מען זיך נישט אפשטעלען פאר קיין שום זאך און גיהן לעבען מיט איהם פרייע ליבע. ווען זי פלעגט הערען ווי מענשען קריטיקירען אזעלכע פרויען, וואס לעבען פרייע ליבע, פלעגט זי ווערען שרעקליך און כעס און פלעגט זיי פערדאמען פאר זייער אלטמאדישקייט, פאר זייערע אפגעלעבטע בעגריפען.

און ווען ס׳האט פאסירט און אויף איהר לעבענס וועג האט זי בעגעגענט אזא מאן, האט זי טאקע זיך נישט אפגעשטעלט און איז אוועק מיט איהם לעבען.

זי איז שוין דעמאלס געווען א מיידעל פון א יאהר אכט און צוואנציג. ער איז געווען אין זעלבען עלטער, ער איז געווען א פערהייראטער, נאר ער איז געווען צעשיידט מיט זיין פרוי פינף יאהר צייט. גט׳עט האט ער זיך נישט געקאנט, ווייל זי איז געווען א פרומע קאטוילישע.

ער איז געווען א שעהנער מאן, און זי האט זיך אין איהם שטארק פערליבט. ווען ער וואלט געווען זיין פריי, וואלט זי געוויס חתונה געהאט מיט איהם און געלעבט מיט איהם מיט לייטען גלייך. אבער אזוי ווי דאס איז נישט מעגליך געווען, האט זי אנגענומען דעם איינציגען וועג, וואס איז געווען אפען פאר איהר — פרייע ליבע, ווי איז געווען איבערצייגט, אז אזוי קען מען אויך זיין פולשטענדיג גליקליך.

אין די ערשטע צייט איז זי טאקע געווען גליקליך, זעהר גליקליך. ער האט זי ליב געהאט נישט ווייניגער ווי זי איהם, און זיי האבען איינער דעם אנדערען געגעבען א סך גליק, פרייד און גענוס.

אבער ווען די ערשטע שכרות איז אריבער, האט אנגעהויבען ווערען „עפעס נישט אזוי". נישט דער פאר, וואס די ליבע האט זיך אנגעהויבען אפקיהלען; פערקעהרט, זיי האבען זיך נאך שטארקער ליב געהאט ווי פריהער, נאר וואס דען, עס האבען אנגעהויבען אויפוואכען אין איהר אזעלכע געפיהלען, וואס זי האט זיך פריהער גארנישט געקאנט פארשטעלען, פרייע ליבע איז געווען, אפער...

די ערשטע זאך, וואס זי האט גענומען טראכטען איז געווען: אך, ווען מיר וואלטען געקענט זיין פאר הייראט ווי עס דארף צו זיין, ווען מיר וואלטען געקאנט געהן פראנק און פריי אין דער געזעלשאפט, זיך נישט געדארפט אויסהיטען, נישט געדארפט זיך פערענטפערען — ווי גרויס אונזער גליק וואלט דער מאלט געווען!

איהר זעהט אליזא, אז דא האט זיך נישט געהאנדעלט און דעם, וואס די ליבע איז קיהלער געווארען, אדער וואס זיי זענען פרעמד געווארען. פערקעהרט, זיי זענען געווען זעהר גליקליך און האבען אויף זייער שריט נישט קיין חרטה געהאט. נאר ווען מען איז גליקליך, וויל מען זיין נאך גליקליכער, און עס האט זיך זיי געגומען אויסווייזען, אז דאס וואס זיי זענען נישט פערהייראט אזוי ווי אלע אנדערע זעגען פערהייראט, איז שפעט א שטערונג, א צאם, וואס בינדט זיי און לאזט זיי נישט זיין אינגאנצען גליקליך.

ספעציעל איז זי, די פרוי, געפייניגט געווארען פון דעם געפיהל. וואס זאלען מיר זיך נארען — זאגט זי אין איהר ארטיקעל — ווי אויפגעקלערט א פרוי זאל נישט זיין, בלייבט זי אלץ א פרוי און קען זיך נישט בעפרייען פון געוויסע שוואכקייטען. א פרוי זאגט זי, האט ליב צו קענען קומען אין געזעלשאפט און זאגען מיט פולען מויל: דאס איז מיין מאן. זי וויל האבען א היים וואוהין זי זאל קענען לאדען פריינד, אלע פריינד. און וואס איז וויכטיגער ווי אלץ — זי וויל האבען א קינד.

און אין „פרייער ליבע" קענען די אלע זאכען נישט זיין, אדער ערענפאלס נישט שטענדיג. די פרוי קען קיינמאל נישט זאגען מיט גאנצען הארצען: דאס איז מיין מאן. עס נאגט איהר שטענדיג א פראגע: וואלט ער געווען גרייט צו זיין מיין מאן, ווען ער וואלט מיר געדארפט געבען היפה וקידושין? אפשר לעבט ער מיט איהר נאר דערפאר, ווייל ער פיהלט זיך פריי, נישט געבונדען...

און אט די געדאנקען — זאגט די פרוי — גנב׳ענען זיך אריין אין הארצען, און דווקא אין די מאמענטען פון העכסטען גליק.

און ווען זיי גנב׳ענען זיך אריין, צעשטערען זיי דאס גליק. זיי שנייען ווי ווערים, וואס טאטשען און טאטשען...

ווי פערליבט א פאר פאלק זאל נישט זיין — שרייבט זי — מוזען פון צייט צו צייט ארויסקומען מיספערשטענדנישען, קריגערייען, ברוגז׳ן. ווען אזעלכע זאכען קומען פאר אין נארמאלען פערהייראטען לעבען, נעהמט זיי די פרוי אן פאר א געוועהנליכער ערשיינונג און זי מאכט דערפון נישט קיין איבעריגע׳ן ווזען, אבער אין פרייע ליבע, זאגט אונז ער שרייבערין, איז אנדערש. די פרייע ליבעניצע ווערט געפייניגט פון אלערליי געדאנקען. זי פרעגט זיך מיט א מורא: אפשר איז ער ברוגז ווייל... ווייל ער איז שוין מיד פון מיר? אפשר טראכט ער זיך שוין ארום מיט געדאנקען אוועקצוגעהן פון מיר און דערפאר טשעפעט ער זיך צו קלייניגקייטען, זוכט זיך תירוצים?

דאן איז פערהאן נאך א וויכטיגע זאך, ערקלערט די שרייבערין פון דעם ארטיקעל, און דאס איז די פראגע פון שוואנגערשאפט און קינדער. עס יענען פערהאן זעהר ווייניג פאלען, וואו די פרייע ליבע איז איינגעשטעלט אזוי, אז מען קען האבען קינדער. אבער אפילו אין אזעלכע פאלען, מוז די פרוי זעהר שטארק ליידען. ווארום זי טראכט שטענדיג וועגען דער צוקונפט פון די קינדער. זי ווייס, אז די געזעלשאפט קוקט קרום אויף „אומגעזעצליכע" קינדער. אזעלכע קינדער האבען אפטמאל שפעטער אויס צושטעהן א סך צרות. און אפילו אויב עס ווינט ווי שפעטער אפגליקען — אבער דערוויל ציטערט איהר מאמעס הארץ. און דאס פערשטערט איהר דאס גליק פון איהר „פרייער ליבע" מיט איהר מאן.

און דארט וואו די פרייע ליבעניקעס אנטשליסען זיך נישט צו האבען קיין קינדער — זאגט זי אין דעם ארטיקעל — איז פאר דער פרוי נאך ערגער: זי ציטערט אייביג פאר שוואנגער ווערען. אוודאי, זאגט זי, זענען היינט פערהאן גענוג זיכערע מיטלען געגען שוואנגערשאפט, אבער אבסאלוט זיכער איז א פרוי קיינמאל נישט. און די ליידען, וואס א פרוי געהט דורך, די שטענדיגע שרעק און מורא — דאס, זאגט די שרייבערין — קען א מאן גארנישט בעגרייפען.

דערווייל געהט דאס גליק נישט איין.

דאן איז פערהאן נאך א צרה, ווי פריינדשאפט א פרוי זאל נישט זיין, אבער ווען זי לעבט אין פרייער ליבע, ליידט זי זעהר פיל דערפון. וואס איהר דוכט זיך אוים, אז מ׳טייטעלט אויף איהר מיט די פינגער. ווען זי זעהט צוויי מענשען ריידען צווישען זיך, דוכט זיך איהר אוים, אז דאס שושקעט מען זיך וועגען איהר. און ווי בראוו און מוטיג זי זאל נישט זיין, ווערט זי דאך ליידען.

אט אזוי שילדערט די שרייבערין איהרע געפיהלען, און זי זאגט, אז זי האט אזוי לאנג געליטען אין דער שטיל, אלץ געשטיקט אין זיך, ביז זי איז געווארען נערוועז, אויפגערעגט, א צובראכענער שאטען. דאס איז געקומען אזוי ווייט, אז איהר דאקטאר, וועלכער איז דערצו געווען איהרער א פערזענליכער פריינד און האט געוואוסט איהר גאנצן לעבען, האט איהר געווארענט, אז אויב זי וויל נישט אינגאנצען צוזאמענבראכען און אונטערגעהן, זאל זי מאכען א סוף צו איהר „פרייער ליבע". און דער סוף איז געווען. אז זי האט איהר געליבטען פערלאזען.

רעכט און לעבן

יורידישע בײלאגע פון „נײעם פאלקסבלאט"

נאָטיצן

טרייסט זיך נישט מיט קיין האַרץ-חלשות

אין די קרייזען פון די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס פרובט מען פאַרצושטעלען דעם פּרעזידענט-דעקרעט וועגען אָפּלייגען עקסמיסיעס פון געשעפטס-לאָקאַלען אַלס גאָר געלונגענעס, שיער נישט, ווי נצחון פון די מאַסען בעדראָהטע לאָקאַטאָרען.

מה רעש — בעמיהט מען זיך איינצורעדען דעם עולם — מען האָט פאַרלאַנגט אַן אָפּלייג אויף 3 יאָהר, האָט מען בעקומען אויף דריטהאַלבען יאָהר. מיר זענען דאָך עפּעס סוחרים, דאַרפען מיר פאַרשטעהן, אַז דעם געבאָטענעם פּרייז צאָהלט קיינער נישט.

מוז אָבער דאָ גלייך קאָנסטאַטירט ווערען, אַז אַזוי אַוועקשטעלען די פראַגע הייסט פּשוט זיך זעלבסט אָפּנאַרען, אָדער וועלען אָפּנאַרען אַנדערע.

אמת, מיר האָבען טאַקע פאַרלאַנגט אַן אָפּלייג, אָבער אַן אָפּלייג אַ אויטאָמאַטישען, אַ אָבליגאַטאָרישען און הויפּטזעכליך אַ גענעראַלען. בעקומען האָבען מיר אָבער אַן אָפּלייג נישט קיין אויטאָמאַטישען, נאָר לויט'ן יעדענמאָליגען אייזעהן פון געריכט און אויך נישט אויף דריטהאַלבען יאָהר, נאָר ביז דריטהאַלבען יאָהר, און קודם-כל נישט קיין אָפּלייג פון קינדיגונגס-טערמין, נאָר אַן אָפּלייג פון אַן עקסמיסיע-אויספיהר.

אַלזאָ, פון דעם, וואָס מיר האָבען פאַרלאַנגט ביז דעם, וואָס מיר האָבען בעקומען, איז, ווייזט זיך אויס, אַ גאָר גרויסער אונטערשיד. דער נייער דעקרעט האָט דעריבער אויף אַ האָר נישט פאַרבעסערט די לאַגע פון די געשעפטס-לאָקאַטאָרען. אין בעסטען פאַל האָט ער בלויז לגבי יחידים אָפּגעשיבט די קאַטאַסטראָפע אויף אַ געוויסען טערמין.

בכלל דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די לאַגע פון יודישען געשעפטס-לאָקאַטאָר איז און ווערט בעדייטענד ערגער אין פאַרגלייך מיט'ן קריסטליכען אַז איהם, דעם יודישען געשעפטס-לאָקאַטאָר קומט אויס און וועט ממילא אויסקומען צו פיהרען די האַנדעלס-קאָנקורענץ ביי פיל שווערערע בעדינגונגען ווי דעם קריסטליכען.

ער מוז דאָך איבערטראָגען אַ שטאַרקען שטייער-דרוק די ביטערע קאָנסעקווענצען פון אַ ווילדען באָיקאָט און איצט וועלען איהם מחוץ דעם פילבאַרער בעלאַסטען לאָקאַל-קאָסטען.

שווער צו זאָגען, צי די יודישע ווירטסלייט זענען מעהר געלדפּרעסעריש, האָבען ווייניגער נאַציאָנאַלע און מענשליכע סענטימענטען פאַר זייערע יודישע לאָקאַטאָרען, ווי די קריסטליכע ווירטסלייט פאַר די קריסטליכע לאָקאַטאָרען — אַ פאַקט איז אָבער, אַז בעת די קריסטליכע ווירטסלייט האָבען נאָך נישט אָנגעהויבען אויסצונוצען די פעטע מתנה וואָס די נאָוועלע פון 14 נאָוועמבער 1935 האָט זיי אונטערגעטראָגען, לגבי זייערע קריסטליכע לאָקאַטאָרען, האָבען די יודישע ווירטסלייט, פאַרגעסענדיג אין וואָסערער צייט מיר לעבען און וואָסערע צרות און שלעק אַ יוד, בפרט אַ יודישער קרעמער האָט היינט אויסצושטיין, שוין גענומען מאַסענווייז קינדיגען די דירות-קאָנטראַקטען מיט די יודישע לאָקאַטאָרען, פאָדערענדיג פון זיי גאַנץ אָפט אַזעלכע קאָלאָסאַלע הוספות, וועלכע זיי זענען בשום אופן נישט ביכולת נאָכצוקומען און דעריבער זענען זיי געצוואונגען צו ליקווידירען די אָפּגעפירטע אונטערנעהמונגען.

אויף נאָך איין מאָמענט דאַרף אָנגעוויזען ווערען און נעמליך: אויב די יודישע ווירטסלייט וועלען געוויס נישט וואַגען צו פיל צו קוועלען זייערע קריסטליכע געשעפטס-לאָקאַטאָרען און זעהן מיט זיי אומבעדינגט אויף אַ פרידליכען אופן דורכצוקומען, וועלען די קריסטליכע ווירטסלייט, אַ דאַנק די העצערישע השפּעות פון די ענדעקישע קליקעס, זייערע יודישע לאָקאַטאָרען זיכער אַזוי ריקזיכטסלאָז בעהאַנדלען, אַז זיי וועלען ענדליך מוזען אַנטלויפען פון די פאַרנומענע לאָקאַלען.

הכלל, די בעדראָהטע געשעפטס-לאָקאַטאָרען טאָרען בשום אופן נישט אין איצטיגען שווערען מאָמענט איבערגעלאָזט ווערען אויף זייער אייגענעם גורל.

ס'מוז דורכאויס געשאַפען ווערען אַ סטאַבילע קערפּערשאַפט פון די פאַראינטערעסירטע קרייזען, וואָס זאָל אויף אַן אָרגאַניזירטען, דיסציפּלינירטען און אייניהייטליכען אופן רעגולירען די בעציהונגען צווישען די געשעפטס - לאָקאַטאָרען מיט זייערע ווירטסלייט.

י. א.

קורצע אויפקלערונגען פון אקטועלע רעכטליכע פראגען

בעליידיגען אַ בעאַמטען

ס'טרעפט גאַנץ אָפט, אַז אַ בירגער דערלויבט זיך אין אַן אויפגערעגטען צושטאַנד אויף דעם אַדרעס פון בעאַמטען, מיט וועלכען ער קומט אין אַמטליכער בעריהרונג, צו זאָגען, אַז ער קאָן נישט די פערפּליכטענדע פאָרשריפטען.

אַזאַ בעהויפטונג ווערט טראַקטירט ווי אַ בעליידיגונג, פאַר וועלכער ס'דראָהט אַ האַרבע שטראָף.

מדאַרף דעריבער אָבער אויך נאָך געדענקען, אַז אין דעם פאַל טאָר מען נישט דורכפיהרען אַן אַזוי-גערופענעם ריכטיגקייטס-בעווייז, ד. ה. פרובען אויפצווייזען, אַז דער בעליידיגטער בעאַמטער קאָן באמת נישט די דערמאָנטע פאָרשריפטען.

האַנד-געלד אויף אַ דירה

אין די ברייטע קרייזען מיינט מען, אַז אויב אַ לאָקאַטאָר גיט דעם ווירט האַנד-געלד אויף אַ געדונגענער דירה און ער האָט שפּעטער חרטה אויפ'ן עסק, לאָזט ער פאַרפאַלען דאָס געגעבענע האַנד-געלד און דערמיט איז ער שוין פּטור.

אַזוי איז עס נישט. דער ווירט קאָן זיך בעגנוגענען מיט'ן פאַרפאַלען-געלאָזענעם האַנד-געלד, ער מעג אָבער אויך פאַרלאַנגען, אַז דער דינגער זאָל אויספיהרען דעם אָפּמאַך. דער אויסוואַהל פון אַנווענדען די אָדער אַנדערע סאַנקציע איז אָפּהענגיג פון איין זעהן פון ווירט.

לאָקאַל - שטייער

אין פאַל, ווען עמיצער פאַרנעמט אין איין בנין צוויי דירות, וועלכע זענען נישט פאַראייניגט דורך אַ בשותפותדיגען פּאָדערצימער, קאָרידאָר, איבערווייגסטע טרעפּען, דאַרפען זיי, אין פּרט פון לאָקאַל-שטייער, בעזונדער בעשטייערט ווערען. דער אומשטאַנד, וואָס ביידע לאָקאַלען זענען געדונגען געוואָרען אויפ'ן סמך פון איין קאָנטראַקט און ס'איז אָפּגערעדט געוואָרען צו בעצאָהלען איין סומע דירה-געלד ענדערט נישט דעם כלל.

פערעלטערטקייט פון פערברעכענס

איידער מ'גייט זיך בעקענען מיט די פערעלטערטקייט-כללים פון שטראָף-ענינים, איז קודם כל כדאי צו וויסען, ווי אַזוי די שטראָף-געזעצען (שטראָף-קאָדעקס און דאָס געזעץ וועגען איבערטרעטונגען) קוואַליפיצירען בעגאַנגענע פערברעכענס.

אַלע בעגאַנגענע פערברעכענס ווערען איינגעטיילט, אָפּהענגיג פון די פאַרגעזעהענע פאַר זיי סאַנקציעס, אין דריי פאָלגענדע קאַטעגאָריעס: שווערע פערברעכענס אָדער 1-ראַנגיגע, געוועהנליכע פערברעכענס אָדער 2-ראַנגיגע און איבערטרעטונגען אָדער 3-ראַנגיגע.

אַלס שווערע אָדער 1-ראַנגיגע פערברעכענס ווערען בעטראַכט אַזעלכע פערברעכענס, פאַר וועלכע דאָס געזעץ זעהט פאַר טויט-שטראָף, אייביגע תּפיסה, אָדער תּפיסה לענגער ווי 5 יאָהר.

צו דער קאַטעגאָריע געוועהנליכע אָדער 2-ראַנגיגע ווערען פאַררעכענט די יעניגע פערברעכענס, פאַר וועלכע דאָס געזעץ זעהט פאַר אַ שטראָף ביז 5 יאָהר, אָבער לענגער ווי 3 חדשים תּפיסה, [illegible] אַ געלד-שטראָף העכער ווי 3000 זל.;

פאַר אַן איבערטרעטונג אָדער אַ 3-ראַנגיגען פערברעכען ווערען בעטראַכט מיסהאַנדלונגען, פאַר וועלכע דאָס געזעץ זעהט פאַר אַ פרייהייטליכע רעפּרעסיע ביז 3 חדשים תּפיסה אָדער אַ געלד-שטראָף ביז 3 טויזענד זל.

וואָס שייך פון טערמינען פון פערעלטערטקייט קומען דאָ אין בעטראַכט 3 פאַלען: פערעלטערטקייט פון אָנהויבען די אויספאָרשונג, פערעלטערטקייט פון אַרויסטראָגען אַ שטראָף, פערעלטערטקייט פון אויספיהרען די אַרויסגעטראָגענע שטראָף.

אַלזאָ אַן אויספאָרשונג טאָר נישט אונטערגענומען ווערען, אויב פון אַ בעגאַנגענעם 1-ראַנגיגען פערברעכען איז שוין פאַרביי 20 יאָהר און פאַרן זעלבען פערברעכען זעהט דאָס געזעץ פאַר טויט-שטראָף אָדער לעבענסלענגליכע תּפיסה, אָדער עס איז שוין אַדורך 10 יאָהר וויבאַלד עס האַנדעלט זיך וועגן אַן אַנדערן שווערן פערברעכען; נאָך 5 יאָהר, אויב ס'געהט וועגן אַ געוועהנליכען אָדער אַ 2-ראַנגיגען פערברעכען; נאָך 1 יאָהר, וויבאַלד עס האַנדעלט זיך וועגן אַן איבערטרעטונג.

מען טאָר נישט קיינעמען פאַרמשפּטען ווען אפילו אויספאָרשונג איז אין זיינער צייט געפיהרט געוואָרען, אויב פון בעגאַנגענעם פערברעכען, פאַר וועלכען דאָס געזעץ זעהט פאַר טויט-שטראָף אָדער לעבענסלענגליכע תּפיסה, איז שוין פאַרביי 25 יאָהר; 15 יאָהר — אויב ס'האַנדעלט זיך וועגן אַן אַנדערן שווערן פערברעכען; 10 יאָהר — וויבאַלד ס'גייט וועגן אַ געוועהנליכען פערברעכער אָדער 3 יאָהר, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגן אַן איבערטרעטונג.

דער אַרויסגעטראָגענער אורטייל טאָר שוין נישט אויסגעפיהרט ווערען, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגן אַ טויט - שטראָף אָדער לעבענסלענגליכע תּפיסה, נאָך 30 יאָהר זייט דער אורטייל איז געוואָרען געזעצקרעפטיג; אויב ס'גייט וועגן אַנדערע שווערע פערברעכער נאָך 20 יאָהר, אויב ס'גייט וועגן אַ געוועהנליכען פערברעכער נאָך 15 יאָהר, אויב ס'גייט וועגן אַ איבערטרעטונג נאָך 3 יאָהר.

וואס דארף יעדער בעל-חוב און מאנער וויסן וועגן זאַיענטשעס און ליציטאַציעס?

ווען קאָן מען אויפהאַלטען אָדער אָפּשאַפען אַן עקזעקוציע?

אין פאַל, ווען ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז דער מאָהנער אָדער דער בעל-חוב איז מינדעריעהריג אָדער גייסטיג — קראַנק און ער האָט נישט קיין געזעצליכען פאַרטרעטער, מוז דער ווייטערדיגער גאַנג פון דער עקזעקוציע תּיכף אָפּגעשטעלט ווערען.

וויבאַלד דער אָרט-אויפהאַלט פון בעל-חוב איז נישט בעקאַנט און ער האָט אויך נישט איבערגעלאָזט קיין געזעצליכען פאַרטרעטער, קאָן די עקזעקוציע נישט אונטערגענומען ווערען אָדער זי מוז תּיכף אָפּגעשטעלט ווערען. דאַן מעג דער מאָהנער זיך ווענדען אין געריכט, אַז סזאָל בעשטימט ווערען אַ קוראַטאָר.

דעסגלייכען ווערט אויך אָפּגעשטעלט די עקזעקוציע אין פאַל פון מאָהנערס אָדער בעל-חוב'ס טויט. די עקזעקוציע קען ערשט בעניי ווערען, ווען דעם פאַרשטאָרבענעמס געזעצליכע יורשים ווערען בערעכטיגט זיך צו בעטייליגען אין דער פּראָצעדור.

אויב די יורשים פון בעל-חוב ווילען נישט איבערנעהמען די ירושה, אָדער זייער אויפהאַלט-אָרט איז נישט בעקאַנט, בעשטימט דאָס געריכט אויפ'ן פאָרשלאַג פון מאָהנער, אַ קוראַטאָר.

קוים איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך עמיצען פון די פאַראינטערעסירטע צדדים אַן אָנקלאַגע אויף דער האַנדלונג פון קאָמאָרניק, מעג דאָס געריכט די עקזעקוציע אויפהאַלטען. דאָס געריכט קאָן אָבער אויך דאָס אויפהאַלטען פון דער עקזעקוציע אָפּהענגיג מאַכען פון דעם, אַז דער בעל-חוב זאָל אַריינטראָגען אַ געוויסע פאַרזיכערונג, די זאַיענטשע קאָן אַלענפאַלס נישט אָפּגעשאַפט ווערען.

דאָס געריכט מעג דעסגלייכען אָפּזאָגען דעם פאַרלאַנג פון בעל-חוב אָפּצושטעלען די עקזעקוציע, אָדער דעם אָפּשטעל פון דער עקזעקוציע צוריקציהען, אויב דער מאָהנער פאַרזיכערט דעם עווענטועלען שאָדען, וואָס דער בעל-חוב קען ליידען דורך דער פאַרשלעפּונג פון דער עקזעקוציע.

דער קאָמאָרניק איז מחויב תּיכף אָפּצושטעלען די עקזעקוציע אויב ס'ווערט פעסטגעשטעלט, אַז צו די חפצים טאָר נישט לויט'ן געזעץ קיין עקזעקוציע געריכטעט ווערען, אָדער, אַז די עקזעקוציע וועט נישט מעהר ברענגען ווי עס בעטרעפען די עקזעקוציע-קאָסטען.

ווען ווערט אַנולירט אַן עקזעקוציע?

אַן עקזעקוציע ווערט אַנולירט, אויב אין משך פון 3 יאָהר האָט דער מאָהנער נישט אונטערגעהאַלטען די עקזעקוציע, אָדער די אָפּגעהאַלטענע עקזעקוציע נישט בעניט. דער טערמין רעכענט זיך פון מאָמענט, ווען ס'איז דורכגעפיהרט געוואָרען דער לעצטער עקזעקוציע-שריט.

דאָס אַנולירען אַן עקזעקוציע שאַפט אָפּ אַלע אונטערגענומענע עקזעקוציע-שריט. דער מאָהנער מעג אָבער אונטערנעמען אויפסניי אַן עקזעקוציע, ניירען אַן עקזעקוציע איז בכלל נישט דערלאָזבאַר אין געגעבענעם פאַל.

אויפ'ן פאַרלאַנג פון מאָהנער אָדער בעל-חוב גיט דער קאָמאָרניק אַרויס אַ געהעריגע בעשטעטיגונג וועגן אַנולירען די עקזעקוציע.

יעדענפאַלס מעג מען אויף דער דעציזיע וועגן אַנולירען אַן עקזעקוציע, דערלאַנגען אַן אָנקלאַגע.

ה. אכערמאַן

ער און זײַנע פרויען

ראָמאַן פון יודישען לעבען

38

בערקע'ס שיכרות האָט זיך צו איהם גענומען איבער גיטלען. עס האָט אין איהם געברענט אַ גרויסע בענקשאַפט נאָך איהר, און ער האָט דאָס פייער, וואָס האָט געברענט אין זיין האַרץ געוואָלט לעשען, האָט ער געהאַלטען אין איין טרינקען, איך האָב עס נישט געלאָזט טון. אָבער עס האָט מיר גאַרנישט געהאָלפען. עס איז ביי איהם געוואָרען אַ געוואוינהייט און ער האָט זיך שוין דעם נישט געקאָנט אָפּגעוואוינען.

עס איז דאָך אָבער פאַרט דאָ אַ ווערטעל, אַז „עס איז נישטאָ קיין פּויט שלעכטס, וואָס זאָל אין זיך נישט האָבען אַ לויט גוטס" — פון דעם, וואָס בערקע האָט אָנגעהויבען שיכור'ן פאַר מיר דערנאָך אַרויסגעקומען אַ טובה. דאָס איז געווען אַזוי:

אין אַ הייסען תּמוזדיגען טאָג זענען מיר אָנגעקומען (איך מיט בערקען) אין אַ קליין שטעטעל אין אוקראַינע, ערגיץ אין בערדיטשעווער אויעזד און דאָרט איז אונז אויסגעקומען צו לייגען די ציינער אויף די פּאָליצעס. דאָס שטעטעל איז געווען קליין. די הייצען גרויס. און איך האָב איינגעזעהן, אַז בעטלען אין דעם שטעטעל וועט זיך נישט לוינען — מען וועט סאַיווי גאָרנישט מאַכען. רעדט איך איין בערקע'ן אַזאַ פּלאַן:

— הער זיך איין, בערקע — זאָג איך צו איהם, — לאָמיר ווערען לייטישע מענשען אַ שטיקעל צייט: לאָמיר פּשוט זיין אורחים און צווישען יודען וועלען מיר נישט פאַרפאַלען ווערען. וועלען מיר זעהן: וועט זיך לוינען איז הרי טוב; ובאם נישט, וועלען מיר זיך ווייטער נעהמען צו אונזערע אינסטרומענטען און צו די טאָרבעס, און מיר וועלען זעהן הייזער. אָבער דערוויילע — האָב איך איינגעטענה'ט מיט איהם — זענען די הייצען גרויס און אין דעם שטעטעלע מוזען מיר זיך אָפּרוהען.

און בערקע האָט איינגעשטימט. אַבי נאָר כ'האָב איהם געלאָזט נעמען אַ כוסה, האָב איך איהם געקאָנט אַלץ איינרעדען. און אַזוי זענען מיר ביידע געוואָרען אורחים ביי די שטעטעלשע יודען. בעסער געזאָגט: בין איך עס אַליין געווען דער אורח ווייל בערקע'ן האָט קיינער נישט געוואָלט נעמען צו זיך אין שטוב אַריין, ווייל מערסטענס איז ער געווען שיכור און עס האָט זיך פון איהם געטראָגען דער בראָנפען אַ וויאָרסט די ווייט.

געשלאָפען איז בערקע אין קלויז אונטער דער הרובע, — און איך האָב איהם שוין פון הונגער נישט געלאָזט פאַלען. צו וואָס פאַר אַ יודען איך בין געקומען אין הויז אַריין, האָב איך ביים וועקגעהן געבעטען עפּעס עסען פאַר בערקע'ן — און מען האָט מיר שטענדיג געגעבען.

אין ווערבעווקע האָט מען שוין אונז ביידע געקענט און פאַר רחמנות האָט מען אונז שוין נישט געלאָזט פאַלען.

איבערהויפּט האָב איך אַרויסגערופען רחמנות צו בערקע'ן. אין יעדען הויז, וואָס איך בין געקומען, האָב איך דערצעהלט בערקע'ס טרויעריגע געשיכטע וועגען זיין ווייב — און כ'האָב נאָך אַ חוץ דעם צוגעלייגט עטליכע טרויעריגע שילדערונגען פון זיין לעבען, און כ'האָב עס אַזוי דערצעהלט, אַז די מענשען, וואָס האָבען עס געהערט, האָבען געמוזט וויינען אויף בערקע'ס ביטער מזל.

דאָס האָט אין שטעטעל געשאַפען אַ גוטע בעציהונג צו מיר און צו בערקע'ן. צו בערקען דערפאַר, וואָס עס איז איהם אַזוי ביטער און צו מיר דערפאַר, וואָס איך פאַרלאָז איהם נישט — אַליין אין דער נויט — און דערווייל האָט אונז גאָרנישט געפעהלט. אפילו נישט אביסעל בראָנפען פאַר בערקע'ן, וואָס גוטע מענשען פלעגען איהם ברענגען און האָבען זיך דערמיט געוואָלט קויפען אַ מצוה.

פון מיר האָבען די דאָרטיגע יודען גאָר געהאַלטען אַ וועלט. רעדענדיג מיט מיר האָבען זיי זיך אָנגעשטויסען, אַז איך בין נישט קיין גראָבער יונג, כאָטש [illegible] וועגען זיך האָב איך זיי גאָרנישט, האָבען זיי זיך דאָך צו מיר בעצויגען ווי צו אַ לייטענדען מענשען — און מען האָט אַלץ געטראַכט ווי אַזוי מיך איינצואָרדענען אין שטעטעל און פון מיר מאַכען אַ לייט מיט לייטען גלייך.

מען האָט מיר צוגעזאָגט וואו נאָר עפּעס אַ פאַרדינסטעל. געהן שחט'ן אַ עוף פאַר אַ באַלעבאָסטע, אַזוי געהן אַ גאַנג, העלפען דעם שמש אין קלויז ערב שבת אויסצורייניגען די לייכטער, געהן צום רב מיט אַ שאלה פאַר אַ באַלעבאָסטע, — מיט איין וואָרט, איך האָב זיך אָנגעהויבען אויסצומענשלען און עס איז אפילו נאָכדעם געקומען דערצו, אַז איך זאָל אין יענעם שטעטעל חתונה האָבען און ווערען אַ בעל-הבית פאַר זיך. און עס איז זעהר אינטערעסאַנט, ווי אַזוי איך בין דערצו געקומען.

טוענדיג אין יענעם שטעטעלע פאַרשידענע אַרבייטען, וועלכע איך האָב שוין פריהער אויסגערעכענט, האָב איך זיך אַזוי צוביסלעכווייז דערשלאָגען צו איין פּרנסה און ביי איהר האָב איך זיך אָפּגעשטעלט. דאָס איז געווען טרעגעריי. איך בין אַרויסגעגאַנגען אין מאַרק און בין געוואָרען אַ טרעגער. אויב איינער האָט בעדאַרפט איבערטראָגען אַ זעקעל מעהל פון מאַרק צו זיך אַהיים, אָדער אַ זעקעל צוקער, תבואה אָדער עפּעס אַן אַנדער משא — האָט ער מיך געדונגען און איך האָב עס איהם אויף מיינע פּלייצעס איבערגעטראָגען. אַ חוץ מיר זענען אין מאַרק געווען נאָך טרעגער און „בענדאַזשניקעס" (אַזעלכע וואָס פיהרען איבער משא אויף אַ וואָגען), און מיט איינעם פון יענע טרעגער האָב איך זיך נאָהענט בעקאַנט און בין נאָכדעם געוואָרען זיין איידעם.

(פאָרטזעצונג קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

זונטאג, 18 ב מרחשון תרצז

אקטאבער

זון-אונטערגאנג 4.28

זון-אויפגאנג 7.15

פון היינט אן דארף מען אריינטראגן

קאנדידאטן-ליסטעס אויף פרנסים צום נייעם לאדזער קהלה-ראט

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה, אז די קהלה-וואהלען וועלען דאך פארקומען און בעשטימטען טערמין, דאס הייסט דעם 15. נאוועמבער האבען אלע וואהל-קאמיטעטען ווידער אנגעהויבען אינטענסיווע פארבערייטונגען צו די וואהלען, אומעטום קומען פאר זיצונגען און בעראטונגען. ס'קומען אויך פאר אונטערהאנדלונגען וועגען פארשידענע בלאקען און וועגען פערבונדונגס-ליסטעס, וועלכע זענען דערלויבט ביי די קהלה-וואהלען.

פון היינט אן צווישען 1 און 3 בייטאג און פון 6 ביז 8 אוונער נעהמט די קהלה'שע וואהל-קאמיטע אן קאנדידאטען-ליסטעס, וועלכע מוזען זיין אונטערגעשריבען דורך 50 וואהל-בערעכטיגטע.

ווי מיר דערוויסען זיך וועט היינט שוין אפגעגעבען ווערען די ערשטע קאנדידאטען ליסטע, וועלכע וועט אריינגעטראגען דורך צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד אין לאדז (גדאנסקא 40). אויפ'ן ערשטען ארט פון דער דאזיגער ליסטע פיגורירט דער געוועזענער דאזער ראובן האפמאן.

זיצונג פון פאלקיסטישען בייראט

נעכטען איז פארגעקומען א פארטיי-ראט זיצונג פון דער לאדזער פאלקיסטישער ארגאניזאציע, ווי ס'איז בעשלאסען געווארען אז צו די קהלה וואהלען זאל געשאפען ווערען א דעמאקראטישער-בלאק פון האנטווערקער-קליינהענדלער און אלע יודישע דעמאקראטישע עלעמענטען.

דער ראט האט בעשטעטיגט מיט אנערקענונג די ביז איצטיגע ארבייט אין דער קהלה פון פאלקיסטישען פארשטעהער דאזער א. גלאטמאן, ספעציעל די שטעלונג פון ה' גלאטמאן געגען פאראגראף 20 וואס ווערט בעטראכט פאר א פערגוואלדיגונג פון די פערזענליכע געוויסענס-פרייהייט דער יעניג פערנעהמט אין דער וואהל-אקציע איינס פון די וויכטיגסטע ערטער, ס'איז געקליבען געווארען א גרעסערער וואהל-קאמיטעט אנצופיהרען מיט דער וואהל-אקציע צו דער קהלה.

אפערע מיט די „יצר-הרע-קעסטלעך"

האט געבראכט פיל קרבנות צווישען די שפילער

(ז) מיר האבען שוין בשעתו געהאט געשריבען, וועגען דער אפערע מיט „געשיקטקייטס-אויטאמאטען", וועלכע האבען זיך געפינען אין א סך לאדזער צוקערניעס און אין אנדערע עפענטליכע לאקאלען, דער ציל פון די דאזיגע „געשיקטקייטס-אויטאמאטען" איז געווען ארויסצונארען וואס מעהר געלד פון די שפילער, וועלכע זענען געווען זשערנע אויף א לייכט פערדינסטעל ביז די פאליציי האט זיך „מרחם"-געווען אויף זיי און פעראָרדענט צו בעזייטיגען די דאזיגע „יצר-הרע-קעסטלעך".

ווי עס שטעלט זיך איצט ארויס, זענען ביז איצט פערהאן זעהר א סך קרבנות פון די דאזיגע שפיל-קעסטלעך, איינער פון די דאזיגע „שפילער" האט זיך געפונען בע'עוולה'ט פון אזא שפילען, און נאכ'ן פערשפילען אין דער צוקערניע אויף פשעיאזד 1 א גרעסערע סומע געלד, האט ער זיך געוואנדען צום אייגענטימער ער זאל איהם צוריקגעבען דאס פערשפילטע געלד, ערקלערענדיג, אז ער איז א שותף צום אויטאמאט אויף 40 פראצענט, וואס יעדער צוקערניע-בעזיצער איז, ביי וועמען עס געפינט זיך אזא אויטאמאט, פערלאנגט ער פון איהם צוריק דאס געלד, דער אייגענטימער פון דער ציקערניע האט זיך אפגעזאגט איהם אויסצובאצאהלען דאס געלד. דער בעליטענער האט גענומען טעראריזירען, און דער צוקערניע-אינהאבער האט אנגעגעבען אנ'אנקלאגע צו דער מאכט, גלייכצייטיג האבען אויך אפגעגעבען אנ'אנקלאגע די אייגענטומער פון די „געשיקטקייטס-אויטאמאטען" די ברודער קישעל, אז דער זעלבער קוויאטקאווסקי, וועלכער האט פערשטילט דאס געלד טעראריזירט זיי אויך.

עס זענען פערהערט געווארען 10 פערזאן, וועלכע זענען אויך אנגעקלאגט געווארען אין שאנטאזש.

נעכטען זענען די 10 פערזאן געשטאנען פאר'ן געריכט, בעשולדיגט אין טעראריזירען דעם אינהאבער פון דער צוקערניע און דעם אייגענטומער פון די אויטאמאטען, די אנגעקלאגטע האבען זיך פערטיידיגט, אז זיי זענען געפאלען קרבנות דורך א שווינדעל מיט די אויטאמאטען. וואס בעווייזט דער פאקט, אז די אייגענטימער מאריאן קישעל און זיין ברודער בנימין האבען אין א געוויסען טאג גענומען די אויטאמאטען און זענען פערשוואונדען געווארען אין אנ'אומבעקאנטע ריכטונג.

צוליב דעם, וואס מאריאן קישעל און זיין ברודער בנימין האבען זיך נישט געשטעלט צום פראצעס, האט דאס געריכט בעשלאסען אפצולייגען דעם פראצעס, און גלייכצייטיג בעשלאסען מיט צוואנג זיי ביידע צו ברענגען.

ווי מיר ווערען געוואויר זאלען זיך ווידער דהאבען צו דער מאכט געוואנדען עטליכע געליטענע דורך די אויטאמאטען, וועלכע פערלאנגען צוציהען די אייגענטימער פון די אויטאמאטען צו שטראפליכע פעראנטווארטליכקייט.

אז מ'שמועסט אין לאדז פעהלען נישט קיין נאראנים...

שוין

דאנערשטאג די ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

יעדער איינער קויפט א לאס אין דער בעריהמטער קאלעקטור

נ. יאטקא

פיעטריקאווער 22 ◆ פיעטריקאווער 66 ◆ נאוואמיעסקא 1

ווי עס פאלען שטענדיג די גרויסע געווינסען!

זיכערהייטס-מיטלען פאר די ארבייטער אין פאל פון א שרפה אין די פאבריקען

קאנפערענץ אין ארבייטס-אינספעקטאריאט

(א) אין קרייז-אינספעקטאריאט איז נעכטען פארגעקומען א ספעציעלע קאנפערענץ. וועלכע האט זיך בעשעפטיגט מיט דער פראגע פון ספעציעלע מאסנאהמען צו שיצען די ארבייטער אין די פאבריקען אין פאל פון א שרפה. עס זענען אויסגעארבייט געווארען ספעציעלע אינסטרוקציעס פאר די פאבריקען. לויט די דאזיגע אינסטרוקציעס מוזען אין די פערקראטעוועטע פענסטער גלאזס ווערען עפענונגען, וואס זאלען געדעקט ווערען נאר מיט גלאז, נעבען דעם גלאז דארף זיך געפינען א האמערל מיט וועלכען מען קאן אין פאל פון א שרפה אויסשלאגען דאס גלאז עווענטועל עפענען דאס פענסטער.

יעדע פאבריק מוז האבען א ספעציעלען זיכערהייטס-לייטער, וועלכער איז פעראנטווארטליך פאר דער זיכערהייט אין פאבריק אין פאל פון א שרפה, עס מוזען אויך זיין ספעציעלע לייטער אין די בעזונדערע זאלען.

אין יעדען אינדוסטריע-אנשטאלט מוז זיין כאטש איין טעלעפאן. ציגענגליך א גאנצען טאג דורך וועלכען מען קאן מיטיילען די פייערלעשער אפטיילונגען אין פאל פון א שרפה. עס מוזען איינגעארדענט ווערען אלארם-סיגנאלען. אין יעדען זאל מוז ארויסגעהאנגען ווערען א פלאן פון עוואקואציע פון די ארבייטער אין פאל פון א שרפה.

א קאמיסיע אין וועלכער עס געהען אריין: אינזשיניער גראכאוויטש, פון דער וואיעוואודזטווע, אינזש. בערלינער, דיר. ניעדזשעלסקי, קאמענדאנט אינזש. קאוואלטשיק, ארבייטס-אינספעקטאר אינזש. וויזשיקאווסקי, אינספעקטאר אינזש. ראדלאווסקי. זאל זיך פערנעהמען מיט פרעציזירען די ספעציעלע אינסטרוקציע, וועלכע זאל ארויסגעהאנגען ווערען אין אלע פאבריקען.

נייע פרייזען אויף געבעקס

די סטאראסטווע צוזאמען מיט פערטרעטער פון בעקער-ציעך האבען פעסטגעשטעלט פאלגענדע פרייזען אויף ברויט:

1 קילא געביטעלט קארן-ברויט — 33 גראשען, א צווי-קילאדיגע קארן-ברויט — 65 גר., 1 קילא ראזאווע ברויט — 28 גר., א קילא געוועהנליכע זעמעל (אהן ענדערונג) — 75 גר., 1 זעמעל (15 שטיק אין דער קילא) 5 גר.

די דאזיגע פרייזען זענען פערפליכטענד פון 17 אקטאבער ד. י.

בעראטונגס-שטעל פאר בעוואוסטזיניגער מוטערשאפט אין לאדז

נאכ'ן פערמאכען דורכ'ן רעגירונגס-קאמיסאר די שטאטישע בעראטונגס-שטעל פאר בעוואוסטזיני-מוטערשאפט, האט זיך אין לאדז געגרינדעט אנ'ארבייטער-פעראיין פאר געזעלשאפטליכער טעטיקייט, וועלכער האט געעפענט א בעראטונגס-שטעל פאר פרויען.

דער ציל פון דער געזעלשאפט איז אויפצוקלערען די פרויען, ווי אזוי זיך צו פערהיטען פון שוואנגערשאפט.

פאר די וויזיטען ווערט גענומען א מינימאלער אפצאהל, די בעראטונגס-שטעלעס זענען טעטיג אויף ליובעלסקע 7 יעדען דאנערשטאג פון 7 ביז 8 אוונט און אויף ריבנע 2 יעדען מיטוואך פון 7 ביז 8 אוונט און זונטאג מון 10 ביז 11 אינדערפריה.

ערב א שטרייק ביי די קאטאן-ארבייטער

(א) דער פראפ. פעראיין פון די קאטאן-ארבייטער, האט זיך געווענדעט צו דעם פעראיין פון די פאבריקאנטען מיט א פארשלאג צוזאמענצורופען א פאר-קאמיסיע, וועלכע זאל פעסטשטעלען די לוינען פאר א געוויסען טייל פון מאשין-ארבייטער. דער פראפ. פעראיין שטרייכט אונטער, אז די לוינען פון לעצטענס שטארק פערקלענערט געווארען, און עס איז נייטיג זיי אויסצורעגולירען.

יאהרגאנג 1916

מארגען, מאנטאג, ד. 19 אקטאבער דארפען זיך שטעלען די יאהרגענג פון 1916, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען פאליציי-קאמיסאריאט מיט די אותיות:

NO

און פון 9-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

GHCHIJKL

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

דעם 28-טען הויבט אן אמטירען די פאבאר-קאמיסיע אין לאקאל (פיעטריקאווער 165). מעלדען דארפען זיך די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וואס האבען נאך נישט ערלעדיגט זייער מיליטער-אנגעהעריגקייט, וואס וואוינען פון 1, 4, 6, 7, 10, 13, 14 15. פאליציי-קאמיסאריאטען.

אויספלוג קיין איטאליען

ויען, ווענעדיג, רוים. נעאפאל. בודאפעשט

10/X ביז'ו 3/XI 665 זל.

קיין ווילנא

פאפולערער צוג דעם 36—11/X

פאהן-הנחות קיין ווילנא און זאקאפאנע.

גענעראל-פערטרעטונג פון „אינטוריס" אויספלוגען קיין סאוויעט-רוסלאנד.

אינדיווידועלע און גרופען-רייזעס קיין פאלעסטינא.

איינשרייבונגען נעהמט אן

„ארביס" פיעטריק. 18

טעל. 249-40 און 249-37.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל גאס 27, טעל. 112-25 דיר.: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפיל! „יונגע בינע" (יונג-טעאטער) פון

קינסטל. לייט.: ד"ר מיכאל בראנדט.

לעצטע 5 טעג! לעצטע 5 טעג!

היינט, זונטאג—12 בייטאג, 4 נאכמ. און 9 15 אוונט

„מיסיפי"

רעפערטואר אין 32 בילדער פון ל. מלאד.

דאנערשטאג—לעצטע געזעגנונגס-פארשטעלונג

KINO TEATR

MIRAZ

היינט און פאלג. טעג!

צום ערשטען מאל אין לאדז!

מעכטיגער פילם, וואס אילוסטרירט די טראגעדיע פון א יודישען אפיציר א. נ.

דרייפוס פראצעס

אין דער הויפטראלע:

דער ענטלאפענער פון דייטשלאנד

FRITZ KORTNER

אויסערן פראגראם:

אויטענט. אויפנאמען פון דרייפוס פראצעס

„אנטיפא"=דעלעגאציע אין לאדז

די שליחים פון דער „אנטיפא"-ארגאניזאציע אין ארץ־ישראל דוד קאווארסקי און נארדשיב יוסוף רעדען וועגן דער אראביש-יודישער פערשטענדיגונג

אין לאדז ווײלט איצט א דעלעגאציע פון פא-לעסטינער „אנטיפא" (ליגע צו בעקעמפען דעם פא-שיזם, אנטיסעמיטיזם און קריג אין פאלעסטינא). די דעלעגאציע בעשטעהט פון 2 שליחים די ה"ה דוד קאווארסקי און דער אראבישער ארבייטער נארדשיב יוסוף.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז עהערנעכטען אין לאקאל פון דער באראכאוו - ביבליאטעק פארגעקו-מען א פרעסע - קאנפערענץ מיט דער דעלעגאציע אויף וועלכער ס'זענען אנוועזענד געוועזן פארשטע-הער פון דער יודישער און פוילישער פרעסע.

די קאנפערענץ האט געעפענט ה' שכנא זאגאן מיט א קורצער הקדמה וועגן די אויפגאבען פון „אנטיפא".

דאן האט גענומען א ווארט ה' קאווארסקי, וועל-כער האט צווישען אנדערן געזאגט: זייט מאנטאג האט זיך פערענדיגט דער שטרייק אין פאלעסטינא. דאס איז נאך נישט קיין בעווייז, אז ס'האט אויך שוין גענומען א סוף צו דער כוואליע פון טעראר, וואס האט געטראפען נישט נאר די פרידליכע יודי-שע בעפעלקערונג נאר אויך די פרידליכע אראבישע בעפעלקערונג.

לאמיר אננעמען, זאגט ה' קאווארסקי, אז ס'וועט לען זיך נישט איבערחזר'ן אזעלכע פאלען ווי דער-הרג'ענען 2 קראנקען־שוועסטער'ן און 3 שלאפענדיגע קינדער, „אנטיפא" שטעלט אבער די פראגע, וואס וועט זיין מארגען, נאכדעם ווי אין לאנד וועט רוהיג ווערען. די אונרוהען קומען שוין פאר צום פינפטען מאל, ווי איז די זיכערקייט, אז נאך א קורצער צייט וועלען זיי זיך נישט ווידער איבערחזר'ן מיט א פער-שטארקטער קראפט. די פליכט פון יעדען, וואס האט אנ'אינטערעס פאר ארץ ישראל איז צו זאגען אפען, אז א זא אסעקוראציע איז נישט פארהאן, נאר פער-קעהרט. אויב ס'וועט בלייבען די זעלבע קאנסטעלא-ציע פון די כוחות, איז די דאזיגע פערזיכערונג נישט פארהאן.

לאיד דזשארזש האט בעת ד ארץ־ישראל דעבאַר-טע אין ענגליש'ן פארלאמענט אפען בעטאנט פארוואס באלפור האט פערעפענטליכט זיין דעקלאראציע. בשעתּ'ס האט מען געזאלט געוואונען די סימפאטיע פאר דער אנטאנט מצד די יודען אין רוסלאנד און אמעריקא און צווייטענס צו בעקומען פאר ענגלאנד די העכסט וויכטיגע סטראטעגישע פאזיציע אין פא-לעסטינא, ערשט לעצטענס זעהען מיר, וואס פאר א גרויסע בעדייטונג ענגלאנד לעגט אויף די ברעגעס פון מיטעללענדישען ים. **גראד נאכן ענג-ליש-עגיפטישען אפמאך** וועלכער זעהט פאר דאס צוריקציהען א טייל מיליטער פון עגיפטען, איז געוואקסען די בריטיש - מיליטערישע קאנצענ-טראציע אין ארץ־ישראל. אין אונטערן אויסרייד פון די אונרוהען האט ענגלאנד געשיקט 25 טויזענד זעלנער קיין פאלעסטינא און האלט דארט קריגס-שיפען.

דער אנהויב פון ווירטשאפטליכען קריזיס אין פאלעסטינא איז געקומען מיט'ן אנהויב פון איטאל-יעניש-אביסינישען קריג, ווען מען האט אנגעהויבען צו קוקען אויפ'ן הימעל צי ס'בעוויזט זיך נישט קיין איטאליענישער עראפלאן. ענגלאנד ארדענט שוין איצט איין דעם טראנזיט־וועג אויף דער יבשה [illegible] חיפה קיין אינדיען, אויך דער ענגלישער פינאנץ קאפיטאל איז שוין שטארק אינטערעסירט אין פאלעסטינא ווי אין דער רוטענבערג - געזעלשאפט, אנגלא-פאלעסטין־באנק, כעמישע געזעלשאפט פון ים-המלח, און דער נאפט־געזעלשאפט.

אין דער דאזיגער ראהם פון בריטי-שער הערשאפט קומט פאר א נאטירלי-כע ענטוויקלונג פון פאלעסטינא. וואו עס געפינען זיך שוין איבער 400 טויזענד יודען, מיט אנ'ארבייטער - ארגאניזאציע פון איבער 100 טוי-זענד מיטגלידער, פיל אראבישע ארבייטער בעקומען ארבייט, דער קאנסום־מארק פארן אראבישען פעלאך פערברייטערט זיך, ביידע גרופען אין לאנד האבען אויף זיך זייער געגענזייטיגען איינפלוס. אין די לעצ-טע 5 יאהר האבען איינגעוואנדערט אין לאנד 30 טוי-זענד אראבער, וועלכע האבען בעקומען בעשעפטיגונג.

דער וואוקס פון ישוב האט דורכגעאקערט די פעאדאלע סטרוקטור פון די אראבער, דער פעאדא-ליזם האט אנגעהויבען אונטערגעהן. ס'איז ענט-שטאנען אנ'אראבישער לוין־פראלעטאריאט פון 60 ביז 70 טויזענד ארבייטער.

די ווירקונג פון די יודישע ארבייטער איז א גרויסע. ס'איז געשאפען געווארען א נעץ פון פראפעסיאנעלע קאאפעראטיוועו, סאציאלע און קולטורעלע ארגאניזאציעס, דאס אלץ האט געהאט א ווירקונג אויף די אראבישע מאסען. דעריבער האט זיך געשטארקט דער קאמף פון די אראבישע פעאָ-דאלען פאר זייערע מאכט־פאזיציעס, זיי זענען געווען דער גורם צו די איצטיגע געשעהענישען.

דער ענגלישער אימפעריאליזם איז פיינדליך געשטימט צו דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון ארץ ישראל. פאלעסטינא איז הנחך די ענגלענדער בעו-שטימט פאר א מיליטערישען לאגער און דעריבער טאר זיך נישט דאס ארט פערוואנדלען אין א גרוי-סען ישוב מיט א גרויסען פראלעטאריאט. גלייכצייר-טיג זענען אויך די אראבישע פיהרער געגען א סא-ציאלען פראגרעס.

דער שטרייק איז איבערגעריסען געווארען אויפ'ן רוף פון די אראבישע מלכים, וועלכע זענען וואסא-לען פון ענגלאנד. דער רוף איז געקומען און פער-שטענדיגונג מיט'ן העכסטען אראבישען קאמיטעט, ס'איז זיכער, אז איצט איז געקומען צו א פער-שטענדיגונג צווישען דעם אראבישען קאמיטעט און דער ענגלישער רעגירונג. ס'איז אבער נישט בע-קאנט דער פרייז דערפון, מיר זעהען אלזא, אז די פער-ענדיגונג פון שטרייק וועט נישט ברענגען צו קיין פאציפיקאציע אין פאלעסטינא.

ווייטער געהט דער רעדנער איבער צו רעדען וועגן דער „אנטיפא" ארגאניזאציע אין פאלעסטינא.

„אנטיפא" — זאגט ווייטער ה' קאווארסקי — דאס איז די פאלעסטינער ליגע צום קאמף געגען קריג, פאשיזם און אנטיסעמיטיזם.

דאס גרונד־פראגראם פון אונזער בעוועגונג ביל-דען די בעשלוסען פון די צוויי אינטערנאציאנאלע קאנגרעסען אין אמסטערדאם און פלעיעל, וואס דינען אלס באזיס פאר דער אנטי־פאשיסטישער בעוועגונג אין גאר דער וועלט און צילען צו פעראייניגען אלע פראלעטארישע און דעמאקראטישע כוחות אין קאמף געגען דער נאהענטסטער קריגס־סכנה און שטייגענ-דער חוצפה פון דעם פאשיזם. מיר האבען אבער דערגענצט דאס אמסטערדאם-פלעיעל פראגראם מיט א פונקט, וואס קאנקרעטיזירט דעם קאמף געגען פא-שיזם. אין פאלעסטינא גופא, וואס פערפליכטעט אנטיפא צום קאמף געגען יודישען און אראבישען פא-שיזם. אין אייראפע מיינט מען מיט'ן נאמען סעמי-טען בלויז די יודען, בעדייט קאמף געגען אנטיסע-מיטיזם — קאמף געגען יודען־שנאה. מיר אין פא-לעסטינא האבען פאר זיך צוויי פעלקער, יודען און אראבער, וועלכע געהערען צו דער סעמיטישער ראסע. „אנטיפא" פאסט טאקע אויף דעם אנטיסעמיטיזם אין ברייטערן, בוכשטעבליכען זין פון ווארט: **זי בע-קעמפט אין דער יודישער געזעלשאפט דעם אנטיסעמיטיזם לגבי די אראבער, אין דער אראבישער — לגבי די יודען.**

עס קאן נישט געהערן צו „אנטיפא" קיינער, וואס איז א געגנער פון דער יודישער איינוואנדערונג, פונקט ווי ס'קאן נישט געהערען צו אונזער ארגאני-זאציע קיינער, וואס בעקעמפט די רעכט פון די אראַ-בישע מאסען צו לעבען, צו ארבייטען און אויפגע-ריכט ווערען אין אונזער לאנד.

(סוף מארגען)

פערליר נישט דעם בטחון!
זארג נישט!
געדענק וואלאנאוו מאכט רייך!
פיעטריקאווער 11 און 72.

נאר נישט אנגענומען קיין שום בעשלוסען

וועגען די פראטעסטען געגען די שטאט-ראט-וואהלען

אין צוזאמענהאנג מיט די אינפארמאציעס, וועלכע ס'האבען איבערגעגעבען עטליכע לאקאלע צייטונגען וועגען כלומרשט'ן ארויסגעבען דעציזיעס מכח די אריינגעטראגענע פראטעסטען געגען די וואהלען צום שטאט-ראט אין לאדז, מכח צוריקצ-יהען פראטעסטען אדער בעשטימען, אין צוזאמענ-האנג מיט די פראטעסטען דעם טערמין פון דער זיצונג אין דער וואיעוואדישער אפטיילונג ערקלעהרט דער וואיעוואדישער אמט, אז די ידיעות שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט און שטיצען זיך נישט אויף קיין שום אינפארמאציעס מצד דער מאכט.

בעשטראפט אנ'ענדעק מיט 30 זל. פאר בעליידיגען די פאליציי

ביי'ן אדורכפיהרען א רעוויזיע

אין שיי־[illegible] מיט דער פעטארדע, וואס איז דעם 11־טען סעפטעמבער ד. י. געפינען געווארען אין הויז פעט[illegible]ק וו' 86, האט די פאליציי דורכ-געפיהרט א רעוויזיע אין ענדעקישע לאקאל, וואס געפינט זיך אין זעלבען הויז. בעת דער רעוויזיע האט דער ענדעק מאריאן דעמבינסקי בעליידיגט דעם אספיראנט ברילאק. דער לעצטער האט דעמבינ-סקי'ן אנגעקלאגט אין געריכט. דאס געריכט האט איהם בעשטראפט מיט 30 זל. שטראף. דער פער-טיידיגער. דער גאָ'ן ק וואלסקי, האט, ווי תמיד, ארויסגעוויזען זיין „גענילען" רעדנער־טאלאנט.

די שבעה מדורי גהינום פון א לאדזער בחור

וואס איז צוריקגעקומען פון דייטשלאנד

מלך טשאלאוויטש, איז נאך פאר דעם ערשטען וועלטקריג, איז איהם ארויסגעפאהרען קיין דייטשלאנד. נאך עטליכע יאהר איז ער צוריק-געקומען קיין פוילען. מחמת דעם, וואס ער האט שוין געהאט פערלוירען די בירגער־רעכט איז ער דורך דער מאכט צוריקגעשטעלט געווארען צו דער דייטשער גרעניץ. ביים אויסברוך פון דעם נאצי-רעזשים איז ער ווידער געצוואונגען געווען צו-ריקצוקומען קיין פוילען. די סטאראסטווע האט איהם אויגעצווינגען צו פאראנטווארטליכקייט. ביי די פעראהאנדלונגען האט דער אדוואקאט אויסגעשטראכען א. טש. האט נישט געהאט קיין עצה ווייל מ'האט איהם מיט געוואַלד צוריק-געשיקט קיין דייטשלאנד, דער פערטיידיגער בעט דערום דעם ענין איבערצושיקן צו דעם געריכט.

דאס געריכט האט מסכים געווען מיט די או'ס-פיהרונגען פון פערטיידיגער און דעם ענין איבער-געשיקט אין געריכט.

געוואלט אויסברענען דעם געליבטענ'ס די אויגען

פערצווייפעלטער טאט פון א פערלאזטער פרוי

(א) יאנינא קאמינסקא האט געוואוינט אין קאנ-קובינא מיט יוזעף ציגאן (קיליסקיעגא 79). עס איז געבוירען געווארען א קינד און ציגאן האט אויס-געהאלטען די קאמינסקא און דאס קינד אזוי לאנג ביז ער האט זיך מיט א צייט צוריק בעקענט מיט א צווייטער פרוי, וועלכע איז איהם נאך געפעלען. כדי צו בעפרייען דאס ארט פאר א צווייטער האט ציגאן ארויסגעווארפען אויף דער גאס די קאמינסקא מיט'ן קינד. די לעצטע האט בעשלאסען נקמה צו נעמען. זי האט אפגעווארט נעבן טויער פון הויז אויף קי-ליסקי גאס 79 דעם אהיים קומענדיגען ציגאן און מיט א געשריי: „אט האסטו פאר מיין עוולה" אויסגע-גאסען א פלעשעל מיט זאלץ-זויער ציגאנען אין פנים ארויין.

ציגאן האט בעוויזען זיך צו פערשטעלען מיט די הענט די אויגען און אזוי ארום האט עס איהם די אויגען נישט אויסגעברענט, דאס פנים אבער און די הענט זענען שטארק אפגעבריהט געווארען.

די קאמינסקא איז געשטאנען פארן קרייז־געריכט. זי איז זיך מודה און ערקלערט איהר טאט מיט דער פערצווייפלונג, וועלכע האט זי ארומ-גענומען, ווען זי האט זיך דערפיהלט אויף דער גאס מיט'ן קינד פערלאזט און פערווארפען.

דאס געריכט האט פערמשפט די 27־יעהריגע יאנינא קאמינסקא אויף 1½ יאהר טורמע.

פ. ק. א. פיהרט איין פער-לייכטערונגען

פאר איהרע קליענטען

די לאדזער אפטיילונג פון פ. ק. א. (פל. קאש-טשושקי 15), פיהרט איין נייע בעקוועמליכקייטען פאר די קליענטען פאר בענוצער פון טשעק־קאנטאס. אזוי למשל איז איינגעפיהרט געווארען, אז די איינ-צעלנע איבערגעוויזענע טשעקען אויף אנדערע, וועל-כע ווערען איבערגעשריבען ביז 1 נאכמ. ווערען נאך דעם זעלבען טאג ארייפגעטראגען אויף די קאנטאס — דאס וועט זיין א גרויסע פערלייכטערונג פאר די קליענטען, וואס מאכען קרעדיט - טראנזאקציעס. אויך וועלען זעהר שנעל צוגעשיקט ווערען טשעקען און קאריעספאנדענץ. צוליב דעם איז ביים אריינגאנג אין פ. ק. א. איינגעארדענט געווארען א ספעציעל קעסטעל, א צווייט קעסטעל איז אוועקגעשטעלט גע-ווארען אין זאל.

א בעזוך אין קיבוץ באראכאוו

היינט נאכמיטאג קומט פאר אין קיבוץ באַ-ראכאוו א בעזוך אין די פערשידענע האנדווערקע-ריי-אפטיילונג ביי'ם קיבוץ, אין צוזאמענהאנג דער מיט וועט אויך פארקומען א קאנצערט מיט דער בעטייליגונג פון אדוו. א. טהאן, אדוו. ה. מאר-קאוויטש, אינזש. ליבערמאן, פרל. מ. פאלושקאווסקא און דעם כאר אונטער דער לייטונג פון פראפ. פייווישעס

דאס נייע בוך

זי שפילט ווייטער

פיעסע אין 3 אקטען, 4 בילדער

— פון —

ח. י. בזשוסטאווסקי

צו בעקומען אין דער אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט", פיעטריקאווער 21.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאס 70 אויף

69 פילצודסקיעגא 69

(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20.

ווילנער אפערעטען=טרופע

נחמה, קאדיש, חאש מיט'ן אנטייל פון **שלמה קוטנער**

היינט, זונטאג, 4 נאכמיטאג

„די אייביגע מאמע"

לעבענס-פיעסע אין 3 אקטען מיט 1 בילד פון י. קאלמאנאוויטש

היינט, 9 אוונט און מארגען מאנטאג - אונאפרופליך לעצטע 2 מאל!

„אמעריקאנער ליטוואק"

אין 2 אקטען מיט צפילאג פון לעש — מוזיק: אלשאנעצקי — רעזשי: קאדיש.

דיריגענט: דוד ביגעלמאן. אנפירונג: ב. אסס. בילעטען אין פילהארמאניע-קאסע.

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און טעגליך

פרעכטיגער פוילישער פילם

א. ט.

באלטישע ראפסאדיע

געשאפען אויפ'ן גרונד פון מאטראזען-לעבען. אין די הויפט=ראלען:

MARJA BOGDA
ADAM BRODZISZ

א. א. אויסערן פראגראם: ???

נעקסטער פראגראם:

„Marja Baszkircewa"

אנהויב טעגליך 4 א זייגער שבת און יום-טוב 12

מ. וויגדער פראדוצירט די גרעסטע אמעריקאנער קינסטלער

לוסי און מישא גערמאן

נאר 15 גאסטשפילן

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
ציגעל גאס 27
טעל. 112-25
דיר. דוד צעלמייסטער
פרטים סומע.

ראדיא - פראגראם

זונטאג, דעם 18-טען אקטאבער

8 צייט-סיגנאל, 8.18 מוזיק ()פלאטעס), 8.50 ידי-עות, 10.30 מוזיק (פלאטעס), 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 פערוויילונגס-קאנצערט, 2 רעפארטאזש, 2.30 פאלקס-קא-פעלע, 3.30 אוידיציע פאר דערפער, 4 רעקלאמע-קאנצערט, 4.15 ראטגעבער פאר ספארטלער, 4.30 הערשפיל, 5 סים-פאנישער קאנצערט (פון קאטאוויץ), 7 ליטעראַרישע סקיצע, 7.15 פערוויילונגס-קאנצערט (פלאטעס), 7.45 קאנ-צערט, 8.20 ספארט-ידיעות, 8.40 פאליטישער איבערזיכט, 8.50 אווענט-ידיעות, 9 ,אויף די לעמבערגער פרעהליכע בוואליעס, 9.30 פארטעפיאן - קאנצערט, 10 אפערעטען-— אויסגעפיהרט פון ווילנער ארקעסטער.

מעלדונגען

לייענזאל ביי דער בראכאוו-ביבליאטעק איז שוין טעטיג

די בראכאוו-ביבליאטעק אין לאדז, וועלכע האט זיך איצט איבערגעצויגען אין א נייעם פערגרעסערטען לא-קאל אויף זאכאדניא 59 (טעל. 191-50) האט איינגעאר-דענט אויך א ספעציעלען לייענזאל פון ביכער, צייטונגען און צייטשריפטען. פון לייענזאל אויפ'ן ארט, וועלכער געפינט זיך אין א ספעציעל איינגעארדענטען זאל, קאן מען געניסען נאך אנ'אפצאהל פון 10 גר. פאר גארדע-ראבע, דער לייענזאל איז בעזארגט מיט טאג-פרעסע און צייט-שריפטען.

דער לייענזאל גיט די מעגליכקייט צו לייענען די אלע, וועלכע עס פעהלען די געהעריגע בעדינגונגען אין דער היים.

דער לייענזאל איז טעטיג טעגליך פון 10 ביז 2 און פון 4 ביז 930 אווענד.

טעאטער ראזמאיטאשטשי ציגעל גאס 27

דינסטאג, ד. 20-טען ד. ח. 9.15 אווענד א גרויסע הנחה-פארשטעלונג פון „מיסיסיפי". בילעטען פון 54 גר. ביז 2.00 זל. שוין צו בעקומען אין דר בראכאוו-ביבליאטעק זאכאדניא 59.

משוגע דארף מען זיין צו פערטרויען א שכנה'טע א גרעסערע סומע געלד

(א) דאס קרייז-געריכט האט נעכטען געהאט צו לעזען א חארבע קשיה: א שטרייט צווישען צוויי פרויען — שכנ'טעס, דערביי זאל איינע פון זיי אדער ביידע, זיין נישט אינגאנצען ביים קלארען שכל.

שרה גאטליב (11 ליסטאפאד 14) האט געהארעוועט און ארויסגעהארעוועט אויף א פאר וואכען פון לאדז. אין דער היים האט זי אבער געהאט עטליכע טויזענד זל. אפגעשפארט געלד. זי האט בעשלאסען דאס געלד, אויף דער צייט פון איהר אפוועזענהייט איבערצו-לאזען ביי איהר שכנטע קאלסקא, צו וועלכע זי האט געהאט דעם גרעסטען צוטרוי.

דינאטליב זאל האבען איבערגעגעבען דער קאל-סקא אויף אפצוהיטען 3170 זל. און א פונט שטערלינג.

די גאטליב איז אוועקגעפאהרען, צוריקגעקומען און זיך געווענדעט צו דער קאלסקא, זי זאל איהר צוריקגעבען דאס געלד. די קאלסקא האט זיך אבער געמאכט פאר א „טערק": זי ווייסט נישט פון וואס צו זאגען.

האט זיך אריינגעמישט די פאליציי, בעת דער רעוויזיע האט מען ביי דער קאלסקא ווירקליך גע-פונען 3400 זל.

בעוואוסט איז געווען, אז די קאלסקא איז זעהר ארים אז דעם נישט לאנג פערשטארבענעם מאן איה-רען האט מען בעגראבען אויפ'ן חשבון פון דער גמינע, אז זי האט בעקומען אונטערשטיצונג, די גאנצ ליב איז בעוואוסט געווען, האט געהאט געלד און גע-בארגט אויף פראצענט.

קאלסקא איז נעכטען געזעסען אויף דער בעשול-דיגונגס-באנק, בעשולדיגט אין צואייגענען זיך פרעמד געלד.

דער קאלסקא'ס פערטיידיגער האט זיך אבער בא-מיהט צו בעווייזען, אז די גאטליב איז נישט ביים פולען זינען, אז זי פלעגט צעשיקען צווישען די שכנים אין שמאטעס קליינע סומען געלד און אזוי ארום איהר „קאפיטאל" פערשוויגדעט.

דאס געריכט האט בעשלאסען דעם פראצעס אפ-צולעגען ביז מען וועט אויספארשען דעם געזונד-צושטאנד פון דער אנקלאגערין.

טעאטער. מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

5 לעצטע פארשטעלונגען פון „יונגע בינע" אין לאדז.

דער יודישער עקספערימענטאלער טעאטער פון ווארשא „יונגע בינע" („יונג טעאטער"), וואס האט ארויס-גערופען אין לאדז מיט זיינע אריגינעלע אויפפיהרונגען „סימבע פלאכטע" און „מיסיסיפי" א אויסערגעוועהנליכע פעראינטערעסירונג און אנערקענונג, גיט שוין אין לאדז די לעצטע 5 פארשטעלונגען.

אלע אנהענגער פון א גוטער קולטורעלער און ארי-גינעלער פארשטעלונג דארף נישט דורכלאזען די געלע-גענהייט צו בעזוכען דאס ווארשאווער פאפולערע טעא-טער, וואס האט זיך דערווארבען מיט זיינע קינסטלערישע אויפפיהרונגען דעם שם פון אינטערעסאנטסטען יודישען טעאטער אין פוילען

אלע דארפען געדענקען, אז דאס זענען שוין אומ-אפרופליך די לעצטע 5 טג. פון די גאסטשפילען פון „יונגער בינע"

פון יודישען טעאטער אין פילהארמאניע

היינט זונטאג 4 נאכמ. ווערט געשפילט די זעהר אויסגענומענע פיעסע „די אייביגע מאמע" און אין אווענד די לעצטע אפערעטען - סענסאציע „דער אמערי-קאנער ליטוואק". אין די פיעסען נעמט אנטייל דער גאנ-צער אנסאמבל.

פון שטאטישען טעאטער

היינט זונטאג ווערט געגעבען 3 פארשטעלונגען: 12 בייטאג „מענשען אויפ'ן אינזל", 4 נאכמ. „גרויסע ליבע", 8.30 אווענד מאזעפא".

A. GELASSEN שניידער=סאלאן
Piotrkowska 114, tel. 234=40
עמפפעהלט צום איצטיגען סעזאן די פארנעהמסטע ענגלישע שטאפן. מאדערנסטער שניט. עלעגאנטע הערן-גאלאנטעריע.

Dr. med. A. KLESZCZELSKI
כירורג=אוראלאג
וואוינט יעצט
Al. Kościuszki 60, tel. 174=99.

Nawet bardzo doświadczona Pani domu skorzysta, odwiedzając Pokazy prania Persilem, urządzane przez naszą firmę w czasie od 19.X do 31.X 1936. Wyszkolony personel pokaże, jak łatwo prać, suszyć i prasować delikatną bieliznę kolorową. Przyniesione drobne sztuki bielizny chętnie prać będziemy na próbę.
Bezpłatne pokazy prania odbywają się w składzie aptecznym H. Rechtman
Łódź, ul. Południowa Nr. 13.

Dr. med.
E. WAJNBERGOWA
אויגען-קראנקהייטען
Dr. med.
M. WAJNBERG
נערווען-קראנקהייטען
האבען זיך איבערגעצויגען אויף
LEGJONÓW 3 (Zielona)
tel. 172-20.

Zakład zoologiczny
O. FOLKMAN
Łódź, ul. Andrzeja 7
(przy Piotrkowskiej) tel. 124-76
עמפפעהלט: הינט און ראסאהנע קעץ, הארצער-קאנארקעס פון 10 זל. א. א. נע-ווטהליכע און גרעסטע שטייגען, מכשירים צו בארען פייגעל, מארפהעס, פאפוגיים און פאפוגזיקעס, פייגעל און עקזאטישע פישלעך, עקוואריומס און טעראריעס, ששולווען, שלאנגען א. ז. וו. גאשעכץ פאר קאנארקעס און פאפוגזיקעס, טויבע און ראסטאווע דרוב, אייערלעך פון ראסאווע דרוב הינלונגם - טיטלסן. פראשקעס - פלים נקמט נענען ווערים פאר פייגעל און הינט, מעג-מעלעך פאר הינט און פאכטעניש צוזא-מענגעשטעלטע מישונג אלס עסענווארג פאר קאנארקעס און פאפוגזיקעס. ס'ווערען אנגענומען אלערליי פייגעל א. ז. וו. צום אויסגעשטאפן.
גרויסער אויסוואהל פון מכשירים צו פיש-פאנגען.
מעסיגע פרייזן! פאכמענישע בעדינונג

די מאדערנע
טאנץ=שולע
אויף פיעטריקאווער 89
קווער אפיצינע פארטער
אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען דיפלאמירטען טאנץ-לעהרער
S. RUBINSZTAJN
נעמט אן איינשרייבונגען פאר אנפאנגער טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אווענד.
בעמ. פאר אוואנסירטע שבת און זונטאג פראקטישע לעקציעס.
ספעציעלע שטונדען פאר לאנג=געקליידעטע.
מיט אכטונג
דיפלאמירטער טאנץ-לעהרער.
ס. רובינשטיין.

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוואכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129=45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענד
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
צוריקגעקעהרט
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

St. Felczer
H. NEUMARK
צוריקגעקעהרט
28 פאלודניאווא 28
טעל. 163=46
נעמט אן ביז 10 פריה און פון 2—4 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע הנחות.

STARSZY FELCZER
T. OKNO
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט: נארוטאוויטשא 6,
טעל. 137-03.
נעהמט אן א גאנצען טאג.

DR. MED.
MARKOWICZOWA
choroby skórne i weneryczne
MONIUSZKI 2
tel. 166-35
powróciła
Przyjmuje od 8—1 i od 3—8 wiecz.

Dr. med.
Józef Imich
ספעציאליסט פאר האלז, נאז און אויערן-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
MONIUSZKI 1, tel. 20=997.

Dr. med.
P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעל. 137-63.
עס נעהמען אן פאלגענדע דאקטוירים:
ד"ר קויפמאן, ד"ר דינענזאן, ד"ר רויטער, ד"ר שפירא, ד"ר נאדעל, ד"ר י. איציקזאן, ד"ר סטופאי, ד"ר שמירנעלד
נערווען-קראנקהייטען
און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
וויזיטען אין שטאט. אלע ארט מעדיצינישע הילף. קאבינעט פאר פיזיקאלישער טע-ראפיע און רענטגען.
אלע ארט אימפונגען (געגען דיפטעריט און אנדערע).

Dr. med.
WIKTOR MILLER
chor. wewnętrzne
spec. chor. Reumat.
POWRÓCIŁ
SIENKIEWICZA 40, tel. 146-11
przyjmuje od 4.30 do 7 wiecz.

DR.
Michał URBACH
נערוועז און אינערליכע קראנק.
הייטען און פיזיקאלישע טעראפיע
נעמט אן פון 1—2 און פון 5—7 נאכמ
Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו
זונטאג און יום-טוב — פון 8—1 בייטאג

Dr. med.
P. KOTOK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
przyjmuje od 5—7 wiecz.
Zeromskiego 44, tel. 114-25
POWRÓCIŁ.

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג-כירורג
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין-קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219=90
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
אינערליכע קראנקהייטען
ספעצ. פאר הארץ-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Cegielniana 17, tel. 174=15.
נעמט אן פון 6 ביז 7 אווענד.

לעטשניצע
פאר וועגערישע=קראנקע
מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
45 פיעטריקאווער 45
נעמט פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטער פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175=10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5—8.30 אוו

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11. טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.
צוריקגעקעהרט

קאנסום
ביי דער ווידזשעווער מאנופאקטור
ראקיטשינער 54
צופאַהר מיט טראַמווייען 10 און 6.

מיר שיקען איבער
פאקעטען
קיין סאוויעט=רוסלאנד

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

אויפן גרונד פון א ספעציעלען אפמאך מיט
דער פארשטעהערשאפט פון ז. ס. ס. ר.

אינפארמאַציעס אויפן ארט.

קלאַנג-קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

שלאגט רעקארד מיט זיינע פילמען פון הויכער קלאס! נאך דעם ריזיגען ערפאלג, וואס עס האט געהאט „היינטיגע צייטען" מיט Charlie Chaplin געהט היינט ווידער א פרעכטיגע פרעמיערע! מייסטערווערק פון VAN DYKE

„Rose Marie"

מיט Jeanette Mac Donald, Nelson Eddy

די זעהר מעלאָדישע און פאָפולערע וועלט-אָפערעטקע אין עמאָצי-יאָנירענדען פילם-ראָמאַנס. ביז-איצט האט נאך קיינער נישט געהערט אזעלכע שעהנע רייצנ-דע מעלאָדיעס ווי מ'הערט אין „Rose Marie"

שווין אין נעכסטען פראָגראַם: „דער קליינער לארד".

פרייזען פון אלע פלעצער אויף אלע סעאַנסען פון 54 גר.

„תורת משה"

מעלדעט, אז ס'ווערען אנגענומען קינדער פון יעדער עלטער, צו לערנען אלע למודי קודש: עברי, חומש, רש"י, נ"ך, משנית, גמרא, תוספות, העברעאיש, יודיש. נייע תלמידים ווערע איינגעשריב: טעגליך פון 8 פריה ביז 7 אוו פעפער-גאס 17 לינקע אָפ. פארטער בעם.: קלענערע קינדער ווערען אהמ געפיהרט

PLAC

w śródmieścu **do sprzedania** tel. 141-05 od 10—1 i 4—6 w niedzielę tel. 158-06

Sale fabryczne

kompletnie urządzone korzystnie do wynajęcia. Tel. 141-05 od 10—1 i 4—6 w niedzielę tel· 158-06

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע
הי מ ע ן ?
אויף גאנץ נייע ווי אויך נייע היטען צו 3.50
„TOLA"
25 Zawadzka 25

לעכער
ווערען אויסגענומט ביליג ביי ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

הריינע אנאנסען!
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

6-pokojowe mieszkanie komfortowe natychmiast do wynajęcia. Narutowicza 44. Wiadomość u dozorcy.

Sklep z mieszkaniem w narożnym lokalu natychmiast do wynajęcia. Narutowicza 44. Wiadomość u dozorcy.

Pokój umebl. lub bez z wygodami z oddzielnym wejściem od zaraz do oddania Cegielniana 37 m. 27.

פערשידענעס

השבת אבדה. דאנערשטאג דעם 15.10. האב איך איבערגעלאזט אין מאגיסטראט ביי דער קאסע מיעסקא א שטעקען. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוברענגען געגען בעלוינונג זאַוואַדזקאַ 17 אין סאדע-וואסער-געוועלב אדער טעל. 192-90 מיטצוטיילען.

אין ת"ת „אהבת תורה" וואלבאר-סקא 20 איז ארויסגעגנבעט געווארען א ספר-תורה. עס ווערט געבעטען ווער עס האט א ידיעה צוזיסען צו געבען געגען בעלוינונג. עס ווערט געמאכט אנ'איסור צו לייענען דאס ספר. די פערוואלטונג.

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטער שניידער-ארבייטער מענער-בעשטעלט קען זיך מעלדען ביי ראטבארט, פאמארסקא 13.

ס'ווערט געברויכט א יונגעל פון אנשטענדיגע עלטערן. ערפאהרען 28 שי-סער-פולק 3, וו. 19.

א מיטניייער אדער א האנט-נייער ווערט געזוכט צו מענער-מאגאזין, 11-טער ליסטאפאד 58, וו. 30, אין הויף.

עס קען זיך מעלדען קוואליפיצירטע ספולער(ין) ארויסצוגעבען וואל מיט רע-קאמענדאציע, ליבראוויסקי, ציגעלגאס 15

ס'ווערט געזוכט א וואזשני אין מערא"י 11-טער ליסטאפאד 7. צו מעל-דען זיך פון 8 ביז 10 אווענד.

עס ווערט געזוכט א קוואליפיציר-טער אונטערפרעסער צו דאמען-מאגאזין, ביי ליבאלאט, זגערסקא 15.

הענדשקע - ארבייטער אויף 4-ער מאשינען קענען זיך מעלדען 11-ער ליסטאפאד 49, וו. 20

א קוואליפיצירטער האנדנייהער צו 1-טער סארט מענער-מאגאזין קען זיך מעלדען לימאנאווסקעגא 27, וו. 16.

א קירזשנער געזעלען וס'קען אויך זיין א פריילין) אויך א יונגעל באלד גע-צאהלט קענען זיך מעלדען זשכאדניא 39 וו. 17

ס'ווערט געברויכט א שיק-יונגעל צו ווענדען זיך ביי שטיינמאן, גדאנסקא 24 וו. 9

צו א בעסערע סארט הויזען ווערט געזוכט א מאשינער און אן אונטערמא-שינער. צו מעלדען זיך יעראזאלימסקא 7 ביי פעדרמאן.

UCZ SIĘ
Angielskiego
Francuskiego
Niemieckiego
5 zł. miesięcznie
pod wytraw. kier. znanego prof.
HARRY GREENA
zapisy codz. od 6—9 w szkole PIŁSUDSKIEGO 62, front, I p.

איך זוך א שותף מיט 6000 ביז 8000 זל. צו אנ'איינגעפיהרט געשעפט אין בעסטען צענטרום פון דער שטאט, אפערטען אונטער „צענטרום".

סוחרים, פאבריקאנטען און אנגעשטעלטע! בוכהאלטעריע, פיהרען האנדעלס - ביכער אויך מאשין-שרייבן לערנען מיר אויס פראקטיש און גרינדליך, פולשטענדיגער קורס 2 מאנאטען. איינשרייבונגען אויפן צווייטען קורס יעגעלניאנא 25, וו. 35.

ראקאלען

5-pokojowe, frontowe i słoneczne mieszkania wraz z kuchnią i wygodami do wynajęcia przy Alei 1-go Maja 5. Wiadomość u dozorcy domu.

א מעבלירט צימער מיט א בא-זונדערען איינגאנג ביי סאלידע מענשען פריינווירדיג אפצוגעבען פאר 2 יונגעלייט אדער 2 פריילינס. צו ערפאהרען שענ-קעוויטשא 4, וו. 1.

FARBIARNIĄ FUTER H Szejnmann egz. 1918 r. Piotrkowska 81. Farbuje wszelkie futra na kolory naturalne i odmienne systemem lipskim i paryskim. Sztrajchowanie skunksów. Ceny niskie.

איבערציהונגען און עקספעדיציעס נאך
ארץ=ישראל
אין געזאמטלטע וואגאנען ערלעדיגט שנעל און פונקטליך צו מעסיגע פרייזען!

פארטרעטונג פון ד. ס.
Jos J. LEINKAUF, A. G. WIEN
פיהרט אויס איבערציהונגען אין דער שטאט און א וויטער דער שטאט אין אייגענע מעבעל-וואגאנען.
די בעסטע בעדינגונגען.

„POLSKI LLOYD"
Sp. Akc. oddział w ŁODZI, Narutowicza 13 tel centrala **250-15**; פארטרעטונג.
Palestine Shipping Co. Ltd.
Palestine and Egypt Lloyd Ltd.

הערינג!
עס איז אנגעקומען א גרויסער טראנספארט הערינג צו מארינירען, מילך און רויגען פון פרישען פאנג
פרייז פאר 1/1 פאס — 80 זל.
„ 1/2 „ — 42 „
A. I. BERGER Zgierska 18, tel. 132-78
Egz. od 1838 r.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און
טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך
R.Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
גערענקט פראנט II שטאק.

Dr. med. **A. ASKENAZY**
ordynujący latem w BUSKU ZDROJU
w chor. reumatycznych
wznowił przyjęcia od 3—6-ej
Al. Kościuszki 36
tel. 206-41, front parter

Lekarz-dentysta
L. Winnykamień
צוריקגעקעהרט
פל. קאשטשעלני 4, טעל. 179-24
נעמט אן פון 4—8 אווענד.

לעטשניצע
פאר ווענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטן
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-78
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
אין טעטיג א גאנצען טאג לעת
נאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

NAJNOWSZE
RADJO-APARATY PHILIPSA
stereofoniczno na dogodnych warunkach ratalnych
Wisła S. A. Moniuszki 2

ה. ישניאווא-גורא
ספעציעל ווינטער-וואוינונגען קאמפארט איינגעארדנעט ווי: עלעקטריש ליכט, וואסער, באדע-צימער און אלע בעקוועמ-ליכקייטען צו פערמיטען: צו ערפאהרען ביי א. יאקובאוויטש, פיעטריקאווער 85 טעל. 136-76 טעגליך פון 5—7 נאכם.

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען אלערליי צילינדער-גלעזער. סאם-בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.
אלעס צו די בילליגסטע פרייזען.
מ'ווערן אויך אויסגעפיהרט רעצעפטן, רעפאראטורען פונקטליך און רעעל. — געדענקט די אדרעס

Za wydawnictwo „Najer Folksblat". spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21